



Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
για το εννιάμηνο που έληξε στις

30 Σεπτεμβρίου 2015

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015

Περιεχόμενα	Σελ.
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων	1
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	2
Ενδιάμεσος Ενοποιημένος Ισολογισμός	3
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	4
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	6
Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	
1. Πληροφορίες για την Εταιρία	7
2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο	7
3. Μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις	8
4. Βάση ετοιμασίας	9
5. Λογιστικές πολιτικές	9
6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές	9
7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα	16
8. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	24
9. Δαπάνες προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα	25
10. Απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλα σχετικά (κέρδη)/ζημιές πιστωτικού κινδύνου	26
11. Φορολογία	26
12. Κέρδη κατά μετοχή	27
13. Επενδύσεις	28
14. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	31
15. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας	32
16. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	37
17. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	38
18. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	40
19. Καταθέσεις από τράπεζες	41
20. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	41
21. Καταθέσεις πελατών	42
22. Ομολογιακά δάνεια	42
23. Λοιπές υποχρεώσεις	43
24. Μετοχικό κεφάλαιο	50
25. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	52
26. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης	53
27. Διαχείριση κινδύνων – Πιστωτικός κίνδυνος	54
28. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης	81
29. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς	85
30. Διαχείριση κεφαλαίου	86
31. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα	86
32. Εταιρίες του Συγκροτήματος	88
33. Εξαγορές και πωλήσεις	90
34. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία	93
35. Συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες	93
36. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς	93
Έκθεση Επισκόπησης στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	94

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

	Σημ.	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
		2015 €000	2014 (επαναπαρουσίαση) €000	2015 €000	2014 (επαναπαρουσίαση) €000
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Κύκλος εργασιών		1.108.090	1.256.770	342.654	374.751
Έσοδα από τόκους		863.416	1.032.638	272.302	320.519
Έξοδα από τόκους		(219.068)	(289.415)	(66.539)	(89.023)
Καθαρά έσοδα από τόκους		644.348	743.223	205.763	231.496
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		121.783	122.164	38.525	39.656
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες		(6.746)	(5.377)	(2.605)	(2.150)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος		30.963	(20.239)	7.671	(16.012)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	8	28.254	185.370	(463)	2.051
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες		31.818	35.442	11.549	10.394
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	15	(36.128)	(2.999)	(12.744)	(4.210)
Λοιπά έσοδα		12.692	7.672	3.603	1.809
		826.984	1.065.256	251.299	263.034
Δαπάνες προσωπικού	9	(176.599)	(176.402)	(58.582)	(59.083)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	9	(146.585)	(162.911)	(49.184)	(50.840)
		503.800	725.943	143.533	153.111
Κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	10	263.392	17.600	33.353	6.352
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις (Απομείωση)/αναστροφή απομείωσης άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	10	(592.764)	(417.618)	(128.838)	(127.862)
Απομείωση άλλων μη χρηματοοικονομικών μέσων	10	(37.105)	(33.205)	(5.937)	795
Κέρδη πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών		137.323	288.369	42.111	28.045
Μερίδιο στα κέρδη/(ζημιές) συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών		3.641	1.637	203	(2.474)
Κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		140.964	290.006	42.314	25.571
Φορολογία	11	(17.631)	(10.033)	(7.156)	(5.527)
Κέρδη μετά τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		123.333	279.973	35.158	20.044
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	(65.107)	(220.230)	(28.841)	(33.859)
Κέρδη/(ζημιές) για την περίοδο		58.226	59.743	6.317	(13.815)
Αναλογούντα σε:					
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	129.048	281.838	39.724	21.799
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	(55.839)	(206.188)	(26.735)	(27.573)
Σύνολο κερδών/(ζημιών) που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		73.209	75.650	12.989	(5.774)
Δικαιώματα μειοψηφίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	(5.715)	(1.865)	(4.566)	(1.755)
Δικαιώματα μειοψηφίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	(9.268)	(14.042)	(2.106)	(6.286)
Σύνολο ζημιών που αναλογούν στα δικαιώματα μειοψηφίας		(14.983)	(15.907)	(6.672)	(8.041)
Κέρδη/(ζημιές) για την περίοδο		58.226	59.743	6.317	(13.815)
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή (€ σεντ) αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	12	1,45	5,73	0,45	0,41
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) κατά μετοχή (€ σεντ) αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	12	0,82	1,54	0,15	(0,11)

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014	2015	2014
	€000	€000	€000	€000
Κέρδη/(ζημιές) για την περίοδο	58.226	59.743	6.317	(13.815)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα				
<i>Λοιπά συνολικά εισοδήματα που πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους</i>				
Διαφορές από τη μετατροπή ξένου συναλλάγματος				
Κέρδη/(ζημιές) από τη μετατροπή της καθαρής θέσης θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων εξωτερικού	6.894	(3.013)	19.536	10.978
(Ζημιές)/κέρδη από αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης	(9.227)	1.774	(16.998)	3.256
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης εργασιών στο εξωτερικό	21.020	55.800	31.082	-
	18.687	54.561	33.620	14.234
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση				
(Ζημιές)/κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία	(2.445)	10.046	(795)	1.256
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω απομείωσης	2.656	1.699	404	205
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(3.814)	(49.570)	(1.147)	(1.226)
Φορολογία	-	4	-	-
	(3.603)	(37.821)	(1.538)	235
	15.084	16.740	32.082	14.469
<i>Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους</i>				
Επανεκτίμηση ακινήτων				
Φορολογία	(255)	327	(433)	6
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία	14.829	17.067	31.649	14.475
Συνολικά εισοδήματα για την περίοδο	73.055	76.810	37.966	660
Αναλογούντα σε:				
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας	84.729	94.138	37.314	9.379
Δικαιώματα μειοψηφίας	(11.674)	(17.328)	652	(8.719)
Συνολικά εισοδήματα για την περίοδο	73.055	76.810	37.966	660

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεσος Ενοποιημένος Ισολογισμός

		30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)
	Σημ.	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	25	986.263	1.139.465
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	25	1.398.647	1.646.886
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	14	50.620	62.598
Επενδύσεις	13	1.001.682	1.871.136
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	13	426.028	669.786
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	16	17.979.722	18.168.323
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους		468.757	472.992
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	18	341.815	336.262
Ακίνητα και εξοπλισμός		293.778	316.101
Επενδύσεις σε ακίνητα	15	539.020	488.598
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		130.970	127.402
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	34	112.859	116.776
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		443.492	456.871
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	17	23.027	916.206
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		24.196.680	26.789.402
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες	19	322.752	161.896
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	20	5.402.601	8.283.773
Συμφωνίες επαναγοράς		367.690	579.682
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	14	54.205	71.967
Καταθέσεις πελατών	21	13.608.325	12.623.558
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		565.038	576.701
Λοιπές υποχρεώσεις	23	289.526	350.431
Ομολογιακά δάνεια	22	1.199	1.185
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		47.270	47.963
Μη κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	17	-	611.199
Σύνολο υποχρεώσεων		20.658.606	23.308.355
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	24	892.294	892.238
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	24	552.618	552.539
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου	24	1.952.486	1.952.486
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	24	-	441
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		208.226	146.809
Συσσωρευμένες ζημιές		(87.163)	(79.021)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		3.518.461	3.465.492
Δικαιώματα μειοψηφίας		19.613	15.555
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		3.538.074	3.481.047
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		24.196.680	26.789.402

Δρ. J. Ackermann
κ. Ι. Ζωγραφάκης
κ. J. P. Hourican
Δρ. Χρ. Πατσαλίδης
κα. Ε. Λειβαδιώτου

Πρόεδρος
Σύμβουλος
Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής
Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης
Οικονομική Διευθύντρια

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας												Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 24)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το έρπιο (Σημ. 24)	Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου (Σημ. 24)	Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (Σημ.24)	Συσσωρευμένες ζημιές	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Ίδιες μετοχές (Σημ. 24)	Αποθεματικό των ομάδων εκποίησης και των περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 17)			Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2015	892.238	552.539	1.952.486	441	(79.021)	98.211	2.226	6.059	97.698	22.929	(88.051)	7.737	3.465.492	15.555	3.481.047
Αναπροσαρμογή από ομάδες εκποίησης	-	-	-	-	-	17.619	-	-	-	-	-	(17.619)	-	-	-
1 Ιανουαρίου 2015 (επαναπαρουσίαση)	892.238	552.539	1.952.486	441	(79.021)	115.830	2.226	6.059	97.698	22.929	(88.051)	(9.882)	3.465.492	15.555	3.481.047
Κέρδη/(ζημιές) για την περίοδο	-	-	-	-	73.209	-	-	-	-	-	-	-	73.209	(14.983)	58.226
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για την περίοδο	-	-	-	-	-	(255)	(2.510)	-	-	(14.374)	-	28.659	11.520	3.309	14.829
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) για την περίοδο	-	-	-	-	73.209	(255)	(2.510)	-	-	(14.374)	-	28.659	84.729	(11.674)	73.055
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	56	79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	135	-	135
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	-	(1.565)	1.641	-	-	-	-	-	(76)	-	-	-
Αγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	-	-	-	-	(68)	-	-	-	-	-	-	-	(68)	68	-
Πώληση θυγατρικών	-	-	-	-	6.805	-	-	-	-	-	-	(6.805)	-	(18.112)	(18.112)
Αύξηση συμμετοχής στις θυγατρικές (Σημ. 32)	-	-	-	-	(37.094)	-	-	-	-	11.693	-	-	(25.401)	25.401	-
Κεφαλαιοποίηση χρέους θυγατρικής – δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	(9.293)	-	-	-	-	-	-	-	(9.293)	9.293	-
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	(1.323)	-	-	-	1.323	-	-	-	-	-	-
Φορολογία για αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	121	-	-	-	(121)	-	-	-	-	-	-
Μέρισμα που πληρώθηκε στα δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(918)	(918)
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	(441)	(38.934)	-	-	-	-	-	42.242	-	2.867	-	2.867
Επαναταξινόμηση από τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	-	-	-	-	272	-	-	-	11.624	-	(11.896)	-	-	-
30 Σεπτεμβρίου 2015	892.294	552.618	1.952.486	-	(87.163)	117.488	(284)	6.059	98.900	31.872	(45.809)	-	3.518.461	19.613	3.538.074

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας												Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 24)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 24)	Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου (Σημ. 24)	Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (Σημ. 24)	Αδιανέμητα κέρδη/ (συσσωρευμένες ζημιές)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Ίδιες μετοχές (Σημ. 24)	Σύνολο		
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000		
1 Ιανουαρίου 2014	4.683.985	-	-	58.922	(2.151.835)	115.958	42.450	6.059	92.297	(96.462)	(88.051)	2.663.323	74.353	2.737.676
Κέρδη/(ζημιές) για την περίοδο	-	-	-	-	75.650	-	-	-	-	-	-	75.650	(15.907)	59.743
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) για την περίοδο	-	-	-	-	-	238	(37.787)	-	-	56.037	-	18.488	(1.421)	17.067
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) για την περίοδο	-	-	-	-	75.650	238	(37.787)	-	-	56.037	-	94.138	(17.328)	76.810
Μετατροπή με ίδια μέσα καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	-	150
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	416.667	583.333	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000.000	-	1.000.000
Έξοδα έκδοσης μετοχών	-	(29.960)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(29.960)	-	(29.960)
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου και μείωση στο αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	(4.280.140)	-	1.952.486	-	2.327.654	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	58.625	-	-	(58.625)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Εξαγορές	12.951	-	-	-	(12.951)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	-	(92)	92	-	-	-	-	-	-	-	-
Πώληση θυγατρικής	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(51)	(51)
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	(5.286)	-	-	-	5.286	-	-	-	-	-
Φορολογία στην αύξηση της αξίας ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	586	-	-	-	(586)	-	-	-	-	-
30 Σεπτεμβρίου 2014	892.238	553.373	1.952.486	297	233.726	116.288	4.663	6.059	96.997	(40.425)	(88.051)	3.727.651	56.974	3.784.625

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

	Σημ.	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
		2015 €000	2014 (επαναπαρουσίαση) €000
Καθαρές ταμειακές ροές από εργασίες			
Κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	140.964	290.006
Ζημιές πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	(65.062)	(215.929)
Κέρδη για την περίοδο πριν τη φορολογία		75.902	74.077
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών		(3.641)	(1.637)
Κέρδος από πώληση κοινοπραξιών	8	(10.005)	-
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις πελατών και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν		372.037	513.217
Ζημιές από την πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	7	17.392	114.228
Αποσβέσεις ακινήτων, εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		15.411	20.331
Αύξηση στην παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ		(1.323)	(5.286)
Απομείωση κατά την επιμέτρηση ομάδας εκποίησης σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης	7	3.288	4.351
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	10	37.105	33.205
Αποσβέσεις διαφορών προεξοφλήσεων/υπέρ το άρτιο και κέρδος από αποπληρωμή ομολόγων		(20.114)	(115.269)
Ζημιές/(εισοδήματα) από επενδύσεις και εκποιήσεις ακινήτων, εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων, μείον τόκοι δανειακού κεφαλαίου και τόκοι στη χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		69.439	(187.260)
		555.491	449.957
Καθαρή μείωση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και άλλους λογαριασμούς		249.939	1.612.779
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε καταθέσεις πελατών και άλλους λογαριασμούς		835.105	(1.444.400)
		1.640.535	618.336
Φόροι που πληρώθηκαν		(1.310)	(10.625)
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες		1.639.225	607.711
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ομολόγων, κρατικών αξιογράφων και μετοχών		(28.473)	-
Εισπράξεις από πωλήσεις/αποπληρωμές επενδύσεων		991.684	1.066.700
Τόκοι που εισπράχθηκαν από επενδύσεις σε ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		30.536	152.850
Μέρισμα από επενδύσεις σε μετοχές		629	245
Εισπράξεις από πωλήσεις θυγατρικών εταιριών και δραστηριοτήτων		3.396	98.860
Εισπράξεις από πώληση κοινοπραξιών		89.011	-
Αγορές ακινήτων και εξοπλισμού		(6.676)	(7.967)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων και εξοπλισμού		305	609
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		(10.669)	(8.410)
Εισπράξεις από πώληση άυλων περιουσιακών στοιχείων		-	1.162
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα		18.098	18.589
Εισπράξεις από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται προς πώληση		-	1.720
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες		1.087.841	1.324.358
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Εισπράξεις από έκδοση μετοχών		135	894.000
Έξοδα έκδοσης μετοχών που πληρώθηκαν		-	(624)
Καθαρή αποπληρωμή για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		(2.881.172)	(2.352.597)
Εισπράξεις από έκδοση ομολογιακών δανείων		-	3.133
Αποπληρωμή ομολογιακών δανείων		(1.733)	-
Τόκοι δανειακού κεφαλαίου		(25)	(63)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών		2.867	-
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες		(63.821)	(113.378)
Μέρισμα που πληρώθηκε από θυγατρικές στα δικαιώματα μειοψηφίας		(918)	-
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(2.944.667)	(1.569.529)
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για την περίοδο		(217.601)	362.540
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών			
1 Ιανουαρίου		2.238.601	1.463.243
Συναλλαγματικές διαφορές		18.373	10.568
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για την περίοδο		(217.601)	362.540
30 Σεπτεμβρίου	25	2.039.373	1.836.351
Μη ταμειακές συναλλαγές			
Μετοχικό κεφάλαιο - διάθεση με ίδια μέσα, καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές		-	58.775
Μετοχικό κεφάλαιο - επιπρόσθετες μετοχές που εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα για την εξαγορά του 2013		-	12.951
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου		-	(4.280.140)
Δεδουλευμένα έξοδα έκδοσης μετοχών		-	(29.336)
Αναβαλλόμενες εισπράξεις από την πώληση δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στο εξωτερικό		41.849	100.000
		41.849	(4.137.750)

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') είναι η ιθύνουσα εταιρία του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (το 'Συγκρότημα'). Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρίας και των θυγατρικών της εταιριών κατά τη διάρκεια της περιόδου συνέχισαν να είναι η παροχή τραπεζικών, ασφαλιστικών και άλλων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Η Εταιρία συστάθηκε στην Κύπρο ως εταιρία περιορισμένης ευθύνης το 1930 σύμφωνα με τον περί Εταιριών Νόμο της Κύπρου. Η Εταιρία έχει μια κύρια εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και δευτερογενή εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Θεωρείται επίσης, δημόσια εταιρία σύμφωνα με τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμο της Κύπρου.

Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και των θυγατρικών της. Εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 23 Νοεμβρίου 2015.

2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο

Η οικονομική απόδοση έχει επηρεαστεί κυρίως από τον τουρισμό και τις επιχειρηματικές υπηρεσίες από πλευράς προσφοράς και σταδιακά ανακάμπτει από την ιδιωτική κατανάλωση από πλευράς δαπανών. Αυτό υποστηρίζεται από την υποτίμηση του ευρώ και την πτώση της τιμής του πετρελαίου. Η οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο συνέχισε να έχει θετική τάση από τις αρχές του 2015. Το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αυξήθηκε κατά 2,2% (σε προσαρμοσμένη βάση), το τρίτο τρίμηνο σε σχέση με την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο έπειτα από την άνοδο κατά 0,6% το δεύτερο τρίμηνο και κατά 0,1% το πρώτο τρίμηνο. Συνολικά για τα τρία πρώτα τρίμηνα η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 1% (σε προσαρμοσμένη βάση), σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Στην αγορά εργασίας, το ποσοστό ανεργίας κορυφώθηκε το 2014, στο 16,1% και αναμένεται να μειωθεί στο 15,6% το 2016 σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή μειώθηκε κατά 1,4% το 2014 και μειώθηκε περαιτέρω κατά 2,2% τον Οκτώβριο 2015 σε σχέση με την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Στην πραγματική οικονομία η ανάπτυξη στους δευτερογενής τομείς, εκτός από την κατασκευαστική δραστηριότητα, μεταβλήθηκε θετικά. Επιπρόσθετα στους πλείστους τομείς υπηρεσιών καταγράφηκαν θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου).

Σύμφωνα με δήλωση της Τρόικας στις 16 Νοεμβρίου 2015, μετά την επανεξέταση που διενήργησε στα πλαίσια του κυπριακού προγράμματος μεταρρυθμίσεων, οι δημοσιονομικοί στόχοι το τρίτο τρίμηνο του 2015 συνέχισαν να επιτυγχάνονται με σημαντικά περιθώρια και η κυβέρνηση συνέχισε να σημειώνει πρόοδο στο πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Υπάρχουν ενδείξεις ότι ο ρυθμός αναδιαρθρώσεων των μη εξυπηρετούμενων δανείων επιταχύνεται. Ωστόσο, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια παραμένουν σε υψηλά επίπεδα και ο ρυθμός των χορηγήσεων είναι υποτονικός. Έτσι, αυξάνοντας το ρυθμό μεταρρυθμίσεων στα πλαίσια του προγράμματος, θα αποτελέσει ουσιαστική σημασία για την κατοχύρωση της προόδου που έχει επιτευχθεί. Η μείωση των υψηλών επιπέδων των μη εξυπηρετούμενων δανείων παραμένει ύψιστη προτεραιότητα και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για μια βιώσιμη σταθεροποίηση του τραπεζικού συστήματος και της συνέχισης παροχής των χορηγήσεων.

Η Τρόικα επίσης σημείωσε την πρόσφατη υιοθέτηση νομοθεσίας για τη διευκόλυνση της πώλησης των δανείων ως βασική δέσμευση του προγράμματος. Η Τρόικα πιστεύει ότι, προκειμένου να μειώσει δραστικά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η κυβέρνηση θα πρέπει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποτελεσματική εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων το νομοθετικό πλαίσιο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις.

Σε σχέση με τα δημόσια οικονομικά, το κύριο ισοζύγιο κατέγραψε θετικό πρόσημο το 2014 και ο συνολικός κρατικός προϋπολογισμός ήταν σχεδόν ισοσκελισμένος εξαιρουμένης της δαπάνης για την ανακεφαλαιοποίηση του συνεργατικού πιστωτικού συστήματος. Το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να επιδεινωθεί οριακά το 2015, λόγω του κόστους εκκαθάρισης των κρατικών αερογραμμών και της επιπλέον κεφαλαιοποίησης του συνεργατικού πιστωτικού συστήματος. Ωστόσο, ο προϋπολογισμός αναμένεται να παρουσιάσει πλεόνασμα από το 2016 μετέπειτα σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Τρόικα πιστεύει επίσης ότι για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους και τη μείωση του δημόσιου χρέους σε αποδεκτά επίπεδα είναι αναγκαίο να διατηρούνται συνεχής υγιή δημόσια οικονομικά. Αυτό απαιτεί συνεχόμενες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης και τη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα.

2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο (συνέχεια)

Η ολοκλήρωση της επανεξέτασης υπόκειται στις διαδικασίες έγκρισης τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και του ΔΝΤ που αναμένεται να ξεκινήσει τον Ιανουάριο το 2016.

Οι εγχώριοι κίνδυνοι συνδέονται κυρίως με το υψηλό επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την επιδείνωση των εξωτερικών συνθηκών, ιδιαίτερα την ύφεση στη Ρωσία και την ελληνική κρίση.

Από τις αρχές Απριλίου 2015, δεν υπάρχουν οποιαδήποτε περιοριστικά μέτρα ή έλεγχοι διακίνησης κεφαλαίων στην Κύπρο.

Σε αναγνώριση της προόδου που έχει επιτευχθεί στο δημοσιονομικό τομέα και της ανάκαμψης της οικονομίας, καθώς επίσης και λόγω της θεσμοθέτησης του πλαισίου εκποιήσεων και αφερεγγυότητας, οι διεθνείς οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, αναβάθμισαν την πιστοληπτική διαβάθμιση της Κυπριακής Δημοκρατίας ανοίγοντας της το δρόμο για άντληση χρηματοδότησης από Διεθνείς Αγορές. Τον Μάιο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2015, η Κυπριακή Κυβέρνηση προέβηκε στην έκδοση ομολόγου λήξης το 2022 ύψους €1 δις. με ετήσιο επιτόκιο 3,875% και έκδοση ομολόγου λήξης το 2025 ύψους €1 δις. με ετήσιο επιτόκιο 4,25%.

2.1 Νομοθετικό πλαίσιο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις

Τα νομοθετήματα που αποτελούν το Πλαίσιο αφερεγγυότητας τέθηκαν σε ισχύ το Μάιο του 2015 και ως αποτέλεσμα τέθηκε σε ισχύ ο νόμος για τις εκποιήσεις που είχε ψηφιστεί από την Κυπριακή Βουλή τον Σεπτέμβριο του 2014.

Η εφαρμογή του νόμου για τις εκποιήσεις είναι πιθανόν να επιτύχει τα ακόλουθα:

- Βελτίωση της διαπραγματευτικής δύναμης του Συγκροτήματος έναντι των πελατών που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους, προκειμένου να είναι πιο συνεργάσιμοι και να επιτευχθεί μια βιώσιμη λύση.
- Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης σε περίπτωση ανάκτησης ενός περιουσιακού στοιχείου από πελάτες που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους, που θα διαφανεί στην πράξη καθώς οι υποθέσεις προχωρούν μέσω του νομικού συστήματος.
- Δυνατότητας βελτίωσης της διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας του Συγκροτήματος καθώς έσοδα από αποπληρωμή δανείων από νωρίτερη περίοδο και/ή την καλύτερη αποπληρωμή των δανείων θα διευκολύνει τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

Οι κύριοι στόχοι του νομοθετικού πλαισίου αφερεγγυότητας είναι ο εκσυγχρονισμός και η αύξηση της αποτελεσματικότητας των αγωγών ρευστοποίησης και της διαδικασίας πτώχευσης για φυσικά πρόσωπα και εταιρίες και η δημιουργία κατάλληλων κινήτρων για την εξόφληση του χρέους, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ενώ ταυτόχρονα παρέχει προστασία και ωφελήματα για τους οφειλέτες συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Προστασία της κύριας κατοικίας των οφειλετών με βάση αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας.
- Παροχή για την οικονομική επαναδραστηριοποίηση πτωχεύσαντων φυσικών προσώπων όπου είναι δυνατόν.
- Παροχή κινήτρων για τη διάσωση και την αποκατάσταση των εταιριών.
- Η εισαγωγή ενός νέου μηχανισμού που θα παρέχει απαλλαγή σε χρεώστες χωρίς εισόδημα ή περιουσιακά στοιχεία και χαμηλό συνολικό χρέος.

Σε γενικές γραμμές, το Συγκρότημα θεωρεί το νέο νόμο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις ως ένα χρήσιμο εργαλείο που πιθανό να βοηθήσει και να ενισχύσει το σημερινό νομικό και λειτουργικό πλαίσιο που δραστηριοποιείται.

3. Μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις

Οι Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 δεν έχουν ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές του Συγκροτήματος.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές του Συγκροτήματος έχουν διενεργήσει επισκόπηση σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο για Επισκοπήσεις 2410 'Επισκόπηση Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης που διενεργείται από τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή της Οντότητας'.

4. Βάση ετοιμασίας

Οι Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

4.1 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο που εφαρμόζεται για την ενδιάμεση οικονομική έκθεση, όπως αυτό υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση ('ΔΛΠ 34').

Οι Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις δεν περιλαμβάνουν όλη την πληροφόρηση και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και πρέπει να διαβάζονται σε συνάρτηση με τις ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

4.2 Συγκριτικές πληροφορίες

Οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν επαναπαρουσιασθεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για να αντικατοπτρίζουν την παρουσίαση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία που πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου 2015, ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 7). Επιπρόσθετα, οι συγκριτικές πληροφορίες αναταξινομήθηκαν για να αντικατοπτρίζουν την αλλαγή στην παρουσίαση των ζημιών απομείωσης άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών μέσων και των αποτελεσμάτων από την μεταβολή στην εύλογη αξία και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η παρουσίαση στα 'Κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν' (Σημ. 10) έχει αλλάξει έτσι ώστε να συνάδει με τις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το Συγκρότημα θεωρεί, ότι αυτή η παρουσίαση είναι πιο σχετική αφού θεωρεί τέτοια κέρδη και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές (που προέρχονται κυρίως από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων που αποκτήθηκαν) ότι σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο. Αυτή η αλλαγή στην παρουσίαση δεν έχει καμιά επίπτωση στα κέρδη της περιόδου.

Ο ενοποιημένος ισολογισμός έχει επαναπαρουσιασθεί για να αντικατοπτρίζει την αναταξινόμηση των ξενοδοχειακών εργασιών Kermitia εκτός της ομάδας εκποίησης που κατέχεται προς πώληση (Σημ. 17) αφού δεν πληροί τις προϋποθέσεις για ανάλογη ταξινόμηση. Δεν υπήρχε επίδραση στα ίδια κεφάλαια από τον τερματισμό της κατηγοριοποίησης ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

5. Λογιστικές πολιτικές

Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Οι Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ετοιμάστηκαν με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν για την ετοιμασία των ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα υιοθέτησε τα ακόλουθα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις και διερμηνείες, τα οποία δεν είχαν ουσιώδη επίδραση στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις:

- Διερμηνεία 21 Τέλη
- Ετήσιες αναβαθμίσεις στα ΔΠΧΑ 2011-2013 κύκλου που εξέδωσε το ΣΔΛΠ οι οποίες είναι μια συλλογή των τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι αναβαθμίσεις εφαρμόζονται από την 1 Ιουλίου 2014 και περιλαμβάνουν:
 - ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων - Τροποποίηση
 - ΔΠΧΑ 13 Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας - Τροποποίηση
 - ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε Ακίνητα - Τροποποίηση

6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαιτεί όπως η διοίκηση της Εταιρίας προβαίνει σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίπτωση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν σημαντική προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που επηρεάζονται σε μελλοντικές περιόδους.

6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

Οι βασικές παραδοχές για το μέλλον και άλλοι κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας των εκτιμήσεων που έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων περιγράφονται στις ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

Οι σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές παρουσιάζονται πιο κάτω.

6.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η διοίκηση έχει προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας της Εταιρίας και του Συγκροτήματος να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες.

Οι συνθήκες που επικρατούσαν κατά το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, καθώς και οι εξελίξεις μέχρι την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενδιάμεσων Συνοπτικών Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, που έχουν ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση για την αξιολόγηση της ικανότητας να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Κύπρο που περιγράφεται στην Σημείωση 2 καθώς και τα ακόλουθα.

6.1.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων και διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ο δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ανήλθε σε 15,6% (με μεταβατικές διατάξεις). Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος ενισχύθηκε σημαντικά από την αύξηση κεφαλαίου ύψους €1 δις που ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2014 (Σημ. 24).

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) καθορίστηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) σε 8%, με μεταβατικές διατάξεις (κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα I). Επίσης, το Συγκρότημα υπόκειται σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα II). Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ο απαιτούμενος δείκτης CET1 με βάση τις συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα II ανέρχεται σε 5,2% (με τον συνολικό ελάχιστο CET1 να ανέρχεται στο 13,2%) και μπορεί να μειωθεί περαιτέρω από μελλοντικές ζημιές ύψους μέχρι €658 εκατ. και μέχρι 8% δείκτη CET1. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ξεπερνά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα II, παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών. Σημειώνεται όμως ότι η αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πυλώνα II γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 1024/2013, διεξάγει τη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) καθώς και επιτόπους ελέγχους στο Συγκρότημα. Η ΔΕΕΑ είναι μια ολιστική αξιολόγηση, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, την εσωτερική διακυβέρνηση και το σύστημα ελέγχου, τους κινδύνους στο κεφάλαιο και την επάρκεια των κεφαλαίων για την κάλυψη αυτών των κινδύνων και τους κινδύνους στη ρευστότητα και την επάρκεια των πηγών ρευστότητας για την κάλυψη των κινδύνων αυτών. Ο στόχος της ΔΕΕΑ είναι να σχηματίσει η ΕΚΤ μια επικαιροποιημένη εποπτική θέση όσον αφορά τους κινδύνους και τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος και να αποτελέσει τη βάση για εποπτικά μέτρα και διάλογο της ΕΚΤ με το Συγκρότημα. Η ΕΚΤ πραγματοποίησε μια επιτόπια επιθεώρηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2014. Ο σκοπός της επιθεώρησης αυτής ήταν η εξέταση και αξιολόγηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων του Συγκροτήματος καθώς και των δανείων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και είναι ενήμερα.

Η επιτόπια επιθεώρηση και η σχετική προκαταρκτική επιστολή αναφέρει ότι, στη βάση τροποποιημένων παραδοχών, κατά την κρίση της ΕΚΤ, υπάρχει μια αναπροσαρμογή των προβλέψεων ύψους περίπου €300 εκατ. για το judgemental portfolio (δηλαδή σε ατομική βάση) και περίπου €700 εκατ. για το statistical portfolio (δηλαδή το χαρτοφυλάκιο που επιθεωρήθηκε σε συλλογική βάση), η οποία σχετίζεται κυρίως με την ανακτήσιμη αξία των εξασφαλίσεων με ακίνητα. Το Συγκρότημα αμφισβητεί συγκεκριμένες από τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν και βρίσκεται σε εποπτικό διάλογο με την ΕΚΤ. Το Συγκρότημα, μέσα στα πλαίσια της συνήθους εφαρμογής της μεθοδολογίας του για τον καθορισμό των προβλέψεων, έχει ήδη αναγνωρίσει την πλειονότητα των προβλέψεων που αφορούν το χαρτοφυλάκιο που θεωρήθηκε ατομικά από την ΕΚΤ και μέρος (περίπου €100 εκατ.) των προβλέψεων που αφορούν το χαρτοφυλάκιο που θεωρήθηκε σε συλλογική βάση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015.

6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

6.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

6.1.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων και διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης (συνέχεια)

Το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οι υπολογιζόμενες αναπροσαρμογές από την ΕΚΤ υποδεικνύουν ότι δεν είναι εναρμονισμένο με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Εν πάσει περιπτώσει, το Συγκρότημα θα συνεχίσει να παρακολουθεί και να επανεκτιμά τις παραδοχές, τις εκτιμήσεις και τη μεθοδολογία του αναφορικά με τις προβλέψεις στα πλαίσια των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά και άλλες σχετικές εξελίξεις, πάντοτε στα πλαίσια και τις οδηγίες που παρέχονται από τα ΔΠΧΑ.

Εάν ληφθεί υπόψη η επίδραση της αναπροσαρμογής που σχετίζεται με τις προβλέψεις που υπολογίστηκαν από την ΕΚΤ και η οποία κατά την άποψη του Συγκροτήματος, δεν έχει αναγνωριστεί μέχρι σήμερα, ύψους περίπου €600 εκατ., θα υπήρχε μία μείωση στον Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 2,4% (πριν τη φορολογία).

Το Συγκρότημα αναμένει ότι ο διάλογος που σχετίζεται με τη ΔΕΕΑ της ΕΚΤ και η διαδικασία της επιτόπιας επιθεώρησης και των συναφών θεμάτων θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2015. Ως μέρος αυτής της διαδικασίας, το Συγκρότημα θα υποβάλει, σε εύθετο χρόνο, μακροχρόνιο κεφαλαιακό πλάνο στην ΕΚΤ προς αξιολόγηση που θα αποδεικνύει ότι η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος είναι επαρκής.

Ο αναθεωρημένος δείκτης CET1 με βάση τις συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα II (Pillar II) καθορίστηκε προκαταρκτικά από την ΕΚΤ στο 3,75%, με τον συνολικό ελάχιστο δείκτη CET1 να ανέρχεται στο 11,75%. Λαμβάνοντας υπόψη τον δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, ο οποίος ανέρχεται σε 15,6% και την αναμενόμενη έκβαση της διαδικασίας της ΔΕΕΑ, ακόμα και μετά την προσαρμογή για τυχόν επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ως αποτέλεσμα του επιτόπιου εποπτικού ελέγχου, το Συγκρότημα αναμένει ότι θα πληροί τόσο τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I όσο και τις αναθεωρημένες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II και ως εκ τούτου το Συγκρότημα δεν αναμένει να χρειαστεί να προβεί σε έκδοση κεφαλαίου.

6.1.2 Ποιότητα χαρτοφυλακίου

Οι προκλήσεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον της Κύπρου επηρεάζουν την ποιότητα χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος. Τα δάνεια του Συγκροτήματος που είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ανήλθαν σε €11.998 εκατ., σημειώνοντας μείωση €655 εκατ. σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2014, που ανήλθαν σε €12.653 εκατ. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 τα δάνεια του Συγκροτήματος που είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών μειώθηκαν κατά €649 εκατ. σε σύγκριση με τις 30 Ιουνίου 2015, μέρος λόγω της πώλησης των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία και μέρος λόγω της μείωσης στην Κύπρο. Τα δάνεια που είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών αντιπροσωπεύουν το 52% του συνόλου των δανείων (Σημ. 27) και το ποσοστό κάλυψης των δανείων με προβλέψεις ανήλθε σε 41% (περιλαμβανομένων προβλέψεων έκθεσης εκτός ισολογισμού). Λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματα εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα δάνεια που είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών καλύπτονται πλήρως. Οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις (NPEs) του Συγκροτήματος όπως ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ανήλθαν σε €14.225 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και αναλογούν στο 62% του συνόλου των δανείων. Το ποσοστό κάλυψης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων ανήλθε σε 35% στις 30 Σεπτεμβρίου 2015.

Η στρατηγική του Συγκροτήματος όσον αφορά την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι η δημιουργία ανεξάρτητων, κεντροποιημένων και εξειδικευμένων μονάδων αναδιάρθρωσης και ανάκτησης χρεών για τη διαχείριση των μεγάλων ή προβληματικών δανείων. Μέσω αυτών των μονάδων, το Συγκρότημα σκοπεύει να διαχειριστεί τα προβληματικά δάνεια προληπτικά και αποτελεσματικά, ούτως ώστε να περιορίσει τις προβλέψεις για απομείωση που αναμένεται να προκύψουν λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής ύφεσης.

Η ψήφιση της νομοθεσίας για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα (Σημ. 2.1) και του νόμου που διέπει την πώληση των δανείων, παρέχουν στην Εταιρία πρόσθετα εργαλεία και εξουσία για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της.

6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

6.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

6.1.3 Ρευστότητα

Η περιορισμένη πρόσβαση που διαθέτει το Συγκρότημα για άντληση ρευστότητας από τη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων, σε συνδυασμό με τη μείωση καταθέσεων στην Κύπρο το 2013, τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το Μάρτιο του 2013 είχαν ως αποτέλεσμα την αυξημένη εξάρτηση από χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες.

Το ύψος της χρηματοδότησης του Συγκροτήματος από κεντρικές τράπεζες στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ανήλθε σε €5,4 δις, και αποτελείται από €501 εκατ. χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και €4,9 δις χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) (Σημ. 20 και 28). Στις 23 Νοεμβρίου 2015, το ύψος της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες έχει περαιτέρω μειωθεί κατά €600 εκατ. σε €4,3 δις. Το Συγκρότημα σχεδιάζει να προβεί σε περαιτέρω αποπληρωμές του ELA, ο ρυθμός των οποίων θα εξαρτηθεί από τις συνθήκες που θα επικρατούν στην αγορά.

Μετά την πρόσφατη αναδιάρθρωση του Προγράμματος Καλυμμένων Ομολόγων της Εταιρίας και των ομολογιακών δανείων που εκδόθηκαν από την Εταιρία που είχαν ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση της πιστοληπτικής τους αξιολόγησης σε Baa3 από Moody's Investors Service, τα καλυμμένα ομόλογα έγιναν αποδεκτά προς εξασφάλιση για πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Αυτή η αποδοχή παρείχε πρόσβαση για δανεισμό από την ΕΚΤ που χρησιμοποιήθηκε για περαιτέρω αποπληρωμές από τον ELA. Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να επαναρχίσει την έκδοση χρεωστικών τίτλων στις αγορές ως μέρος της μελλοντικής του χρηματοδοτικής στρατηγικής, όταν οι συνθήκες αγοράς το επιτρέψουν.

Από τις αρχές Απριλίου 2015 δεν υπάρχουν πια οποιαδήποτε περιοριστικά μέτρα ή έλεγχοι διακίνησης κεφαλαίων στην Κύπρο. Στις 31 Ιανουαρίου 2015, η Εταιρία αποδέσμευσε την τελευταία δόση των δωδεκάμηνων εμπρόθεσμων δεσμευμένων καταθέσεων ύψους περίπου €300 εκατ. από το σύνολο ύψους €2,8 δις που είχαν δεσμευτεί βάσει των διαταγμάτων ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2013.

Οι πελατειακές καταθέσεις ανήλθαν σε €13.608 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, σε σύγκριση με €13.629 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2015 και €13.169 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Παρόλη την πλήρη κατάργηση των ελέγχων διακίνησης κεφαλαίων τον Απρίλιο του 2015, οι πελατειακές καταθέσεις στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά €844 εκατ. κατά το πρώτο εννιάμηνο του 2015 φτάνοντας στα €12.158 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 σε σχέση με τις 31 Δεκεμβρίου 2014 που ανέρχονταν στα €11.314 εκατ.

Λεπτομέρειες σχετικά με τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας παρουσιάζονται στη Σημείωση 28.

Παρά το γεγονός ότι το Συγκρότημα δεν έχει λάβει συγκεκριμένες εγγυήσεις, η διοίκηση αναμένει ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει να έχει πρόσβαση στις διευκολύνσεις ρευστότητας από κεντρικές τράπεζες, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε στις 27 Ιανουαρίου 2014 την έκδοση επιπρόσθετων κυβερνητικών εγγυήσεων μέχρι €2,9 δις. Η Εταιρία αναμένει ότι θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τις εν λόγω εγγυήσεις.

Επιπρόσθετα, τον Νοέμβριο του 2014 παρατάθηκε η λήξη των υφιστάμενων εγγυημένων κυβερνητικών ομολόγων ύψους €1 δις για ακόμη τρία χρόνια, μέχρι τον Νοέμβριο του 2017. Σημειώνεται ότι το εγκεκριμένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος περιλάμβανε χρηματοδότηση από τον ELA καθόλη τη διάρκειά του.

6.1.4 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Η διοίκηση έχει επίσης αξιολογήσει τις επιπτώσεις δικαστικών διαδικασιών, απαιτήσεων και ερευνών κατά του Συγκροτήματος που περιλαμβάνουν αυτές που αφορούν τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την απορρόφηση ζημιών από τους κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων της Εταιρίας. Το Συγκρότημα έχει λάβει νομικές συμβουλές σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές.

Παρά τη μοναδικότητα των εν λόγω απαιτήσεων και τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από αυτή την πρωτοφανή κατάσταση, με βάση την υπάρχουσα διαθέσιμη πληροφόρηση και το πλαίσιο του νόμου ως έχει σήμερα, η διοίκηση θεωρεί ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι πιθανότερο να μην έχουν ουσιώδη αρνητική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση και στην κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος (Σημ. 23.1).

6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)**6.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)****6.1.5 Αξιολόγηση συνεχιζόμενης δραστηριότητας**

Η διοίκηση του Συγκροτήματος πιστεύει ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να διατηρήσει τη βιωσιμότητά του και την ανάπτυξη των εργασιών του στα πλαίσια των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.

Η διοίκηση του Συγκροτήματος, έχοντας λάβει υπόψη τους παράγοντες και τις αβεβαιότητες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία αναφοράς όπως περιγράφονται πιο πάνω, έχει ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις συνεχίζουν να ετοιμάζονται με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για τους ακόλουθους λόγους:

- Ο δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ανήλθε σε 15,6%, βελτιωμένος κατά 1,6% από τον δείκτη στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ο οποίος ανερχόταν σε 14,0%.
- Το Συγκρότημα πληροί τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I και τις επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II και αναμένει ότι θα συνεχίσει να πληροί τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I και τις αναθεωρημένες απαιτήσεις του Πυλώνα II μετά την ολοκλήρωση της τρέχουσας ΔΕΕΑ.
- Η ρευστότητα του Συγκροτήματος και οι θετικές καθαρές πελατειακές ροές στην Κύπρο, που συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2015.
- Η μεγάλη μείωση της εξάρτησής του από τη χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ που στις 23 Νοεμβρίου 2015 ανέρχεται σε €4,3 δις, σε σύγκριση με €4,9 δις στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, €7,4 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2014 και με το υψηλότερο επίπεδο ύψους €11,4 δις τον Απρίλιο 2013. Το Συγκρότημα προτίθεται να επαναρχίσει την έκδοση ομολογιακών τίτλων στις αγορές ως μέρος της χρηματοδοτικής του στρατηγικής, νοουμένου ότι οι συνθήκες της αγοράς το επιτρέπουν.
- Οι κύριες δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Κύπρο είναι κερδοφόρες (Σημ. 7).
- Το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του στη Ρωσία, πετυχαίνοντας περαιτέρω απομόχλευση στον ενοποιημένο ισολογισμό του και την ενίσχυση του δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1.
- Οι βελτιωμένοι δείκτες πιστοληπτικής αξιολόγησης τόσο του Συγκροτήματος (αναβάθμιση της Μακροπρόθεσμης Αξιολόγησης Αθέτησης από τον οίκο αξιολόγησης Fitch Ratings από 'CC' σε 'CCC' τον Απρίλιο 2015) όσο και της Κυπριακής Δημοκρατίας (αναβάθμιση από τους οίκους αξιολόγησης Fitch Ratings κατά δύο βαθμίδες σε B+ με θετικό ορίζοντα τον Οκτώβριο 2015, από S&P's κατά μία βαθμίδα, σε BB- με θετικό ορίζοντα τον Σεπτέμβριο 2015 και Moody's Investors Service κατά δύο βαθμίδες σε B1 με σταθερό ορίζοντα τον Νοέμβριο 2015).

6.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Το Συγκρότημα προβλέπει σε εξέταση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες για να αξιολογήσει εάν χρειάζεται να καταχωρηθεί πρόβλεψη για απομείωση στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, η διοίκηση χρειάζεται να υπολογίσει το ύψος και το χρονικό πλαίσιο των μελλοντικών ταμειακών ροών για να καθορίσει το ποσό της απαιτούμενης πρόβλεψης και ο υπολογισμός της ζημιάς απομείωσης βασίζεται σε κρίσεις. Τέτοιες εκτιμήσεις βασίζονται σε παραδοχές για έναν αριθμό παραγόντων και ως εκ τούτου οι πραγματικές ζημιές απομείωσης μπορεί να διαφέρουν.

Ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την εκτίμηση της πρόβλεψης είναι το χρονικό πλαίσιο και το καθαρό ανακτήσιμο ποσό από την ανάκτηση εξασφαλίσεων που κυρίως περιλαμβάνουν γη και κτήρια. Το Συγκρότημα μπορεί να αλλάξει ορισμένες εκτιμήσεις από περίοδο σε περίοδο, ωστόσο είναι ανέφικτο να υπολογιστεί η επίδραση αυτών των εκτιμήσεων λόγω των αλληλοεπιδράσεων των εκτιμήσεων και καθώς το προφίλ του πληθυσμού των δανείων αλλάζει από περίοδο σε περίοδο.

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων. Το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες έχει υπολογιστεί σε 3 έτη κατά μέσο όρο, με εξαίρεση συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου έχει χρησιμοποιηθεί μια διαφορετική περίοδος βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις.

6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

6.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Σύμφωνα με τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 της ΚΤΚ, η συσσωρευμένη μέση μελλοντική μεταβολή της αξίας των ακινήτων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έχει περιοριστεί στο μηδέν.

Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορές μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και τα πραγματικά αποτελέσματα θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Για περιουσιακά στοιχεία που είναι σημαντικά σε ατομική βάση, υπολογίζονται προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές παραμέτρους που επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (για παράδειγμα τις επιχειρηματικές προοπτικές του πελάτη, την ανακτήσιμη αξία της εξασφάλισης, τη θέση του Συγκροτήματος σε σχέση με τους άλλους πιστωτές, την αξιοπιστία των πελατειακών πληροφοριών και το πιθανό κόστος και τη διάρκεια της διαδικασίας εργασίας). Το ποσό της πρόβλεψης για απομείωση, είναι η διαφορά μεταξύ των προεξοφλημένων αναμενόμενων ταμειακών ροών (προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου) και τη λογιστική του αξία. Ο υπολογισμός των μελλοντικών ταμειακών ροών είναι υποκειμενικός. Επίσης, οι εκτιμήσεις αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου καθώς νέες πληροφορίες γίνονται διαθέσιμες ή εξελίσσονται οι διαδικασίες ανάκτησης. Σαν αποτέλεσμα, γίνονται συχνές αλλαγές στις προβλέψεις για απομείωση με τη λήψη αποφάσεων σε ατομική βάση. Σαν αποτέλεσμα των αλλαγών αυτών στις εκτιμήσεις, γίνονται αλλαγές στις προβλέψεις και υπάρχει άμεση επίδραση στο κόστος της πρόβλεψης για απομείωση.

Επιπρόσθετα εκτός από τις προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση, το Συγκρότημα προβαίνει και σε πρόβλεψη για απομείωση σε συλλογική βάση. Το Συγκρότημα υιοθετεί μια τυποποιημένη προσέγγιση για τις προβλέψεις σε συλλογική βάση που περιλαμβάνει τον καθορισμό πιθανοτήτων και ποσοστών ζημιών σε περίπτωση αθέτησης του δανείου για κάθε χαρτοφυλάκιο δανείων. Η μεθοδολογία αυτή υπόκειται σε αβεβαιότητα εν μέρει λόγω του ότι δεν είναι πρακτικό να εντοπιστούν οι ζημιές του κάθε δανείου σε ατομική βάση, λόγω του μεγάλου αριθμού δανείων στο κάθε χαρτοφυλάκιο. Επιπλέον, η χρήση ιστορικών πληροφοριών για τον καθορισμό πιθανότητας αθέτησης και ποσοστών ζημιάς συμπληρώνεται από σημαντικές εκτιμήσεις από τη διοίκηση για να αξιολογηθεί κατά πόσο οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες είναι τέτοιες, έτσι ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσον το πραγματικό επίπεδο των ζημιών είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από αυτό που προκύπτει από την ιστορική εμπειρία.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, δηλαδή τις εγγυήσεις ή αμετάκλητα όρια πιστωτικών διευκολύνσεων. Οι υποχρεώσεις εκτός υπολογισμού για περιουσιακά στοιχεία που αξιολογούνται σε ατομική βάση απαιτούν εκτιμήσεις σε σχέση με την πιθανότητα, την χρονική περίοδο και το ποσό των ταμειακών εκροών, διαφορετικά οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού ελέγχονται για απομείωση σε συλλογική βάση, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ζημιάς του χαρτοφυλακίου στο οποίο περιλαμβάνονται οι εντός ισολογισμού υποχρεώσεις του πελάτη.

Υπό κανονικές συνθήκες, η χρήση της ιστορικής εμπειρίας παρέχει τις πιο αντικειμενικές και σχετικές πληροφορίες για την αξιολόγηση της ιστορικής ζημιάς σε κάθε χαρτοφυλάκιο. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως, η χρήση της ιστορικής εμπειρίας παρέχει λιγότερη σχετική πληροφόρηση όσον αφορά τις πραγματοποιηθείσες ζημιές σε ένα χαρτοφυλάκιο κατά την ημέρα του ισολογισμού. Για παράδειγμα, όταν υπάρχουν αλλαγές στο οικονομικό ή εποπτικό περιβάλλον ή αλλαγές στη συμπεριφορά των πελατών, οι πιο πρόσφατες τάσεις στους παράγοντες κινδύνου του χαρτοφυλακίου δεν απεικονίζονται πλήρως. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρόβλεψη για απομείωση που προκύπτει αποκλειστικά από τη χρήση της ιστορικής εμπειρίας προσαρμόζεται ούτως ώστε οι πιο πρόσφατοι παράγοντες κινδύνου να λαμβάνονται υπόψη.

6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

6.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Το συνολικό ποσό της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος είναι εκ φύσεως αβέβαιο, λόγω της ευαισθησίας του στις οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες διάφορων γεωγραφικών περιοχών. Οι οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες με υψηλό βαθμό αλληλεξάρτησης, ως εκ τούτου το ποσό πρόβλεψης για απομείωση των δανείων του Συγκροτήματος ως σύνολο δεν επηρεάζεται από μόνο ένα συγκεκριμένο παράγοντα. Διαφορετικοί παράγοντες κινδύνου εφαρμόζονται σε κάθε χώρα έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τοπικές οικονομικές συνθήκες και τους τοπικούς νόμους και κανονισμούς. Οι παραδοχές στις οποίες βασίζονται αυτές οι εκτιμήσεις είναι υποκειμενικές. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για να υπολογιστούν οι προβλέψεις για απομείωση αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Είναι πιθανόν οι πραγματικές συνθήκες στην επόμενη οικονομική περίοδο να διαφέρουν από τις παραδοχές που έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να υπάρχουν σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων.

Περισσότερες πληροφορίες για τις προβλέψεις για απομείωση και σχετική πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

6.3 Φόρος εισοδήματος

Το Συγκρότημα δραστηριοποιείται και επομένως υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Αυτό απαιτεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος κατά την ημερομηνία αναφοράς. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος σε σχέση με συναλλαγές και υπολογισμούς των οποίων ο φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα αρχικά ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων, οι διαφορές επηρεάζουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου όπου συμφωνείται ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας με τις φορολογικές αρχές.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει απαιτήσεις για αναβαλλόμενη φορολογία σε σχέση με φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που είναι πιθανόν να υπάρχουν φορολογητέα κέρδη στο μέλλον έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές. Ο καθορισμός του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, απαιτεί την άσκηση κρίσης και βασίζεται στο χρονισμό και το ύψος των μελλοντικών φορολογικών κερδών, σε συνάρτηση με μελλοντικές στρατηγικές φορολογικού σχεδιασμού. Αυτές οι μεταβλητές έχουν καθοριστεί με βάση σημαντικές παραδοχές της διοίκησης και είναι εξ ορισμού αβέβαιες. Είναι δυνατόν οι πραγματικές συνθήκες στο μέλλον να είναι διαφορετικές από τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν, με αποτέλεσμα να προκύπτουν σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κίνηση κατά τη διάρκεια της περιόδου παρουσιάζονται στη Σημείωση 11.

6.4 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση

Η λογιστική πολιτική του Συγκροτήματος σε σχέση τόσο με τα ακίνητα που κατέχει το Συγκρότημα για ίδια χρήση όσο και τα ακίνητα που κατέχονται για επένδυση απαιτεί την επιμέτρησή τους σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση των ακινήτων που κατέχονται για ίδια χρήση, η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα ούτως ώστε η λογιστική αξία να μην διαφέρει ουσιωδώς από την εύλογη αξία, ενώ στην περίπτωση των ακινήτων για επένδυση η εκτίμηση γίνεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Οι εκτιμήσεις γίνονται από προσοντούχους εκτιμητές μέσω εφαρμογής μοντέλων αποτίμησης όπως συνίσταται από τα Διεθνή Πρότυπα Εκτίμησης.

Ανάλογα με τη φύση του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας του ακινήτου μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από το ακίνητο και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ροών αυτών. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στις συνθήκες που επικρατούν στην τοπική αγορά κατά την ημερομηνία αναφοράς.

6. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

6.4 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση (συνέχεια)

Από την περίοδο επιτάχυνσης της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο το 2010, οι συναλλαγές στα εμπορικά και οικιστικά ακίνητα κατέγραψαν μια σημαντική μείωση και σύμφωνα με τους τοπικούς δημοσιευμένους δείκτες, οι τιμές έχουν μειωθεί κατά περίπου 15% με 45% από το 2011 (ανάλογα με τη περιοχή και το είδος του ακινήτου). Οι καταναγκαστικές πωλήσεις αναμένεται να επιταχυνθούν ως αποτέλεσμα των πιέσεων στις τράπεζες για ανάκτηση των ακινήτων που εξασφαλίζουν δάνεια. Η έντονη αβεβαιότητα που επικρατεί αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο ειδικά στο χρηματοπιστωτικό τομέα και τον τομέα ακινήτων, καθιστά την πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων στην αγορά ακινήτων εξαιρετικά δύσκολη.

Για τις εκτιμήσεις τους για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας των ακινήτων, οι εκτιμητές έχουν χρησιμοποιήσει τη γνώση τους για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση και δεν έχουν βασιστεί αποκλειστικά σε ιστορικά στοιχεία συναλλαγών, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθμός της αβεβαιότητας είναι αυξημένος σε σχέση με την ύπαρξη μιας πιο ενεργούς αγοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για την κίνηση της περιόδου στις επενδύσεις σε ακίνητα παρουσιάζονται στη Σημείωση 15.

6.5 Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Τον Δεκέμβριο του 2014 το Συγκρότημα αποφάσισε πως οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος στη Ρωσία πληρούσαν τα κριτήρια για την κατηγοριοποίησή τους ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση, για τους ακόλουθους λόγους: (α) οι δραστηριότητες ήταν διαθέσιμες για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους, και (β) οι ενέργειες για διάθεση των δραστηριοτήτων είχαν ξεκινήσει και αναμενόταν να ολοκληρωθούν εντός ενός έτους από την ημερομηνία της κατηγοριοποίησης. Τον Σεπτέμβριο του 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των Ρωσικών δραστηριοτήτων (Σημ. 33.2). Ως αποτέλεσμα της πώλησης, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στη Ρωσία που πωλήθηκαν παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενα.

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στη Ρωσία που δεν πωλήθηκαν, δεν πληρούσαν τα κριτήρια για την κατηγοριοποίησή τους ως κατέχοντα προς πώληση, γι' αυτό παρουσιάζονται στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 7 και 17.

6.6 Προβλέψεις

Η λογιστική πολιτική για τις προβλέψεις περιγράφεται στη Σημείωση 3.31 των ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Για να καθοριστεί αν μια παρούσα υποχρέωση υπάρχει και για να εκτιμηθεί η πιθανότητα, η περίοδος και το ποσό για οποιαδήποτε υποχρέωση χρειάζονται εκτιμήσεις. Προβλέψεις για εκκρεμούσες δικαστικές και κανονιστικές υποθέσεις απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από άλλα είδη προβλέψεων.

Λεπτομερής περιγραφή για τη φύση της αβεβαιότητας και των παραδοχών και την επίδραση στο ποσό και τη χρονική περίοδο για εκκρεμούσες δικαστικές διαμάχες και απαιτήσεις περιλαμβάνεται στη Σημείωση 23.1.

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Το Συγκρότημα είναι οργανωμένο σε επιχειρηματικούς τομείς οι οποίοι βασίζονται στη γεωγραφική περιοχή όπου λειτουργεί η κάθε μονάδα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, το Συγκρότημα κατηγοριοποίησε τις δραστηριότητές του στη Ρωσία ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση. Η πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων στην Ρωσία ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 (Σημ. 33.2) και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στη Ρωσία που πωλήθηκαν παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στην Ρωσία που δεν πωλήθηκαν, οι οποίες είναι η διαχείριση δανειακού χαρτοφυλακίου, παρουσιάζονται στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Οι υπόλοιπες δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ρουμανία και τη Ρωσία είναι ξεχωριστοί επιχειρηματικοί τομείς για τους οποίους παρέχεται πληροφόρηση στη διοίκηση αλλά, λόγω του μεγέθους τους, περιλαμβάνονται για σκοπούς γνωστοποιήσεων στον τομέα 'Άλλες χώρες'.

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Κύπρο περιλαμβάνουν τραπεζικές, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, όπως επίσης και κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες. Στις άλλες χώρες, το Συγκρότημα παρέχει τραπεζικές εργασίες, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, καθώς και διαχείριση επενδύσεων σε ακίνητα.

Η διοίκηση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τα λειτουργικά αποτελέσματα του κάθε επιχειρηματικού τομέα ξεχωριστά για σκοπούς αξιολόγησης της απόδοσής του και κατανομής πόρων στον κάθε τομέα. Η απόδοση των επιχειρηματικών τομέων αξιολογείται με βάση τα κέρδη μετά τη φορολογία και τα δικαιώματα μειοψηφίας. Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ τομέων απαλείφονται στην ενοποίηση και γίνονται με βάση τις τιμές της αγοράς.

Οι οικονομικές πληροφορίες κατά επιχειρηματικό τομέα παρατίθενται όπως παρουσιάζονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι καταθέσεις πελατών και τα σχετικά έσοδα και έξοδα περιλαμβάνονται κυρίως στον τομέα από τον οποίο πηγάζει η σχέση με τον πελάτη, αντί στον τομέα ο οποίος καταχωρεί τη συναλλαγή.

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες
	€000	€000	€000
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015			
Καθαρά έσοδα από τόκους	602.782	41.566	644.348
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	110.144	4.893	115.037
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	32.719	(1.756)	30.963
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	29.403	(1.149)	28.254
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	31.104	714	31.818
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(15.865)	(20.263)	(36.128)
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	16.608	(3.916)	12.692
	806.895	20.089	826.984
Δαπάνες προσωπικού	(163.907)	(12.692)	(176.599)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(106.379)	(13.395)	(119.774)
Έξοδα αναδιάρθρωσης (Σημ. 9)	(22.495)	(4.316)	(26.811)
	514.114	(10.314)	503.800
Κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	257.113	6.279	263.392
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(511.249)	(81.515)	(592.764)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(25.943)	(11.162)	(37.105)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	3.641	-	3.641
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	237.676	(96.712)	140.964
Φορολογία	(16.428)	(1.203)	(17.631)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	221.248	(97.915)	123.333
Δικαιώματα μειοψηφίας - (κέρδη)/ζημιές	(173)	5.888	5.715
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	221.075	(92.027)	129.048

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Ρωσία	Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	16.353	-	16.353
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	8.108	-	8.108
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	1.537	-	1.537
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(160)	-	(160)
Λοιπά έσοδα	1.156	18.833	19.989
	26.994	18.833	45.827
Δαπάνες προσωπικού	(17.010)	(5.433)	(22.443)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(17.147)	(7.954)	(25.101)
	(7.163)	5.446	(1.717)
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(42.665)	-	(42.665)
Απομείωση κατά την επιμέτρηση ομάδας εκποίησης σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης	(3.288)	-	(3.288)
(Ζημιές)/κέρδη από τη πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	(23.032)	5.640	(17.392)
(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία	(76.148)	11.086	(65.062)
Φορολογία	(45)	-	(45)
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία	(76.193)	11.086	(65.107)
Δικαιώματα μειοψηφίας – ζημιές/(κέρδη)	10.630	(1.362)	9.268
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(65.563)	9.724	(55.839)

Στο πλαίσιο της διαχείρισης των μεγάλων ανοιγμάτων του, τον Νοέμβριο του 2014 το Συγκρότημα απέκτησε το 75% των μετοχών των εταιριών Aphrodite Holdings Ltd και Aphrodite Hills (Λάκκος του Φράγκου) Ltd, που συλλογικά αναφέρονται ως 'συγκρότημα Αφροδίτη'. Η διοίκηση του Συγκροτήματος είχε προβεί σε εκτίμηση της εξαγοράς του συγκροτήματος Αφροδίτη και κατέληξε ότι πληροί τα κριτήρια θυγατρικών που αποκτήθηκαν με μοναδικό σκοπό τη μεταπώλησή τους στο άμεσο μέλλον και έτσι οι δραστηριότητες του συγκροτήματος Αφροδίτη παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες. Η πώληση ποσοστού συμμετοχής του Συγκροτήματος στο συγκρότημα Αφροδίτη ύψους 65%, ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 (Σημ. 17).

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)*Συνεχιζόμενες δραστηριότητες*

	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	703.784	39.439	743.223
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	111.065	5.722	116.787
Καθαρές ζημιές από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	(19.314)	(925)	(20.239)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	195.074	(9.704)	185.370
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	33.197	2.245	35.442
(Ζημιές)/κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(15.134)	12.135	(2.999)
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	14.409	(6.737)	7.672
	1.023.081	42.175	1.065.256
Δαπάνες προσωπικού	(165.439)	(10.963)	(176.402)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(113.748)	(21.713)	(135.461)
Έξοδα αναδιάρθρωσης (Σημ. 9)	(25.050)	(2.400)	(27.450)
	718.844	7.099	725.943
Κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	9.622	7.978	17.600
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(341.848)	(75.770)	(417.618)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(33.205)	-	(33.205)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	-	(4.351)	(4.351)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	1.637	-	1.637
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	355.050	(65.044)	290.006
Φορολογία	(3.630)	(6.403)	(10.033)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	351.420	(71.447)	279.973
Δικαιώματα μειοψηφίας - (κέρδη)/ζημιές	(433)	2.298	1.865
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	350.987	(69.149)	281.838

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)*Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες*

	Ρωσία	Ουκρανία	Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	47.171	4.064	51.235
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	13.961	270	14.231
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	3.033	617	3.650
Καθαρές ζημιές από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	(31)	-	(31)
(Ζημιές)/κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(56)	560	504
Λοιπά έσοδα	841	492	1.333
	64.919	6.003	70.922
Δαπάνες προσωπικού	(26.232)	(1.233)	(27.465)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(29.076)	(2.883)	(31.959)
	9.611	1.887	11.498
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(74.671)	(38.528)	(113.199)
Ζημιές από πώληση δραστηριοτήτων στην Ουκρανία	-	(114.228)	(114.228)
Ζημιές πριν τη φορολογία	(65.060)	(150.869)	(215.929)
Φορολογία	(4.955)	654	(4.301)
Ζημιές μετά τη φορολογία	(70.015)	(150.215)	(220.230)
Δικαιώματα μειοψηφίας - ζημιές	14.003	39	14.042
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(56.012)	(150.176)	(206.188)

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)**Ανάλυση συνόλου εσόδων**

Το σύνολο εσόδων περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες και τα λοιπά έσοδα.

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	763.488	29.978	793.466
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	30.261	965	31.226
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	2.330	(38)	2.292
Σύνολο εσόδων με τρίτους	796.079	30.905	826.984
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) μεταξύ τομέων	10.816	(10.816)	-
Σύνολο εσόδων	806.895	20.089	826.984

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Ρωσία	Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	26.994	-	26.994
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	-	18.833	18.833
Σύνολο εσόδων	26.994	18.833	45.827

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	982.080	44.766	1.026.846
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	34.377	2.303	36.680
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	1.809	(79)	1.730
Σύνολο εσόδων με τρίτους	1.018.266	46.990	1.065.256
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) μεταξύ τομέων	4.815	(4.815)	-
Σύνολο εσόδων	1.023.081	42.175	1.065.256

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)**Ανάλυση συνόλου εσόδων (συνέχεια)***Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες*

	Ρωσία	Ουκρανία	Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000
Συνολικές τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες με τρίτους	64.919	6.003	70.922

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων

	Επιχειρηματικοί τομείς		Ρωσία – Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Σύνολο
	Κύπρος	Άλλες χώρες		
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία	22.955.204	2.393.604	-	25.348.808
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων				(1.152.128)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων				24.196.680

31 Δεκεμβρίου 2014				
Περιουσιακά στοιχεία	25.164.546	2.112.860	715.428	27.992.834
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων				(1.203.432)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων				26.789.402

Ανάλυση υποχρεώσεων

	Επιχειρηματικοί τομείς		Ρωσία – Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Σύνολο
	Κύπρος	Άλλες χώρες		
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις	19.123.968	2.689.062	-	21.813.030
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων				(1.154.424)
Σύνολο υποχρεώσεων				20.658.606

31 Δεκεμβρίου 2014				
Υποχρεώσεις	21.247.697	2.408.893	857.381	24.513.971
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων				(1.205.616)
Σύνολο υποχρεώσεων				23.308.355

Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη

Επιπρόσθετα από την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων κατά γεωγραφικό τομέα, από το 2015 η διοίκηση του Συγκροτήματος παρακολουθεί επίσης τα λειτουργικά αποτελέσματα ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη στην Κύπρο και αυτή η πληροφόρηση παρουσιάζεται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος. Δεν περιλήφθηκε συγκριτική πληροφόρηση για τα αποτελέσματα των καινούριων τομέων, αφού η αναδιοργάνωσή τους ολοκληρώθηκε το 2014.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη (συνέχεια)

Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με κάθε πελατειακό τομέα περιλαμβάνονται στον καθορισμό της επίδοσής του. Εφαρμόζονται μεθοδολογίες τιμής μεταφοράς μεταξύ των πελατειακών τομέων για να παρουσιάζονται τα αποτελέσματά τους με συνήθεις εμπορικούς όρους. Ο πελατειακός τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει κεντρικές υπηρεσίες και υπηρεσίες Συγκροτήματος όπως υπηρεσίες διαχείρισης διαθεσίμων, οικονομική διεύθυνση, διαχείριση κινδύνων, συμμόρφωση, νομικό, εταιρικών υποθέσεων και ανθρωπίνου δυναμικού. Οι κεντρικές υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα λειτουργικά τμήματα.

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	Ασφαλιστικές εργασίες	Λοιπά	Σύνολο Κύπρος
Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καθαρὰ έσοδα από τόκους	51.726	51.702	187.196	221.105	45.612	4.900	504	40.037	602.782
Καθαρὰ έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	5.726	6.686	40.971	10.884	36.257	1.209	(1.992)	10.403	110.144
Συνολικά άλλα λειτουργικά εισοδήματα	476	453	3.434	236	5.358	2.835	31.749	49.428	93.969
	57.928	58.841	231.601	232.225	87.227	8.944	30.261	99.868	806.895
Έξοδα προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα	(7.847)	(9.162)	(89.204)	(24.006)	(16.101)	(3.764)	(11.479)	(108.723)	(270.286)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	-	-	-	-	-	-	-	(22.495)	(22.495)
	50.081	49.679	142.397	208.219	71.126	5.180	18.782	(31.350)	514.114
Κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	31.134	26.755	58.180	127.238	2.332	1.546	-	9.928	257.113
(Προβλέψεις)/αναστροφή προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(4.250)	6.797	(37.503)	(466.959)	(3.280)	(6.225)	-	171	(511.249)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	(25.943)	(25.943)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	-	-	-	-	-	-	-	3.641	3.641
Κέρδη/(ζημιές) πριν την φορολογία	76.965	83.231	163.074	(131.502)	70.178	501	18.782	(43.553)	237.676
Φορολογία	(9.621)	(10.404)	(20.384)	16.438	(8.772)	(63)	(2.131)	18.509	(16.428)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	67.344	72.827	142.690	(115.064)	61.406	438	16.651	(25.044)	221.248
Δικαιώματα μειοψηφίας - κέρδη	-	-	-	-	-	-	-	(173)	(173)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	67.344	72.827	142.690	(115.064)	61.406	438	16.651	(25.217)	221.075

Οι αναλύσεις των δανείων και απαιτήσεων ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη στην Κύπρο παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

8. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά μέσα προς εμπορία:				
- μετοχές	310	1.412	(366)	282
- ομόλογα	11	72	-	3
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(13.324)	5.394	198	4.251
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:				
- ομόλογα	379	1.988	(22)	159
- μετοχές	157	-	275	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από πώληση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:				
- μετοχές	971	48.948	27	(26)
- ομόλογα	(12)	2.860	-	234
Καθαρά κέρδη από πώληση/αποπληρωμή δανείων και απαιτήσεων:				
- ομόλογα	30.820	99.929	-	87
Πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από πώληση δανείων και καταθέσεων	35	25.432	35	(1.907)
Μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας:				
- αντισταθμιστικά μέσα	8.948	(11.937)	345	(2.542)
- αντισταθμισμένα μέσα	(10.046)	11.272	(898)	1.455
Κέρδος/(ζημιά) από πώληση κοινοπραξιών	10.005	-	(57)	-
Άλλα κέρδη σε χρηματοοικονομικά μέσα	-	-	-	55
	28.254	185.370	(463)	2.051

Το κέρδος από πώληση ομολόγων που ταξινομούνται ως δάνεια και απαιτήσεις αφορά το κέρδος από την πρόωρη μερική αποπληρωμή ομολόγου της Κυπριακής Κυβέρνησης.

Το κέρδος από πώληση κοινοπραξιών αφορά κυρίως την πώληση της Marfin Diversified Strategy Fund Plc (MDSF) τον Απρίλη του 2015 και αντιπροσωπεύει τη μεταφορά των σχετικών συναλλαγματικών αποθεματικών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 17.

9. Δαπάνες προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα**Δαπάνες προσωπικού**

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Μισθοί	140.676	140.402	46.932	47.099
Εισφορές εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων	19.826	19.134	7.236	6.264
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	16.097	16.807	4.414	5.661
	176.599	176.343	58.582	59.024
Έξοδα αναδιάρθρωσης – Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου	-	59	-	59
	176.599	176.402	58.582	59.083

Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ανήλθε σε 4.610 (31 Δεκεμβρίου 2014: 6.726, 30 Σεπτεμβρίου 2014: 6.729).

Άλλα λειτουργικά έξοδα

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων και εξοπλισμού	7.770	9.187	2.551	3.266
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	8.585	8.841	5.591	2.975
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ακινήτων και εξοπλισμού	16.257	15.203	5.687	6.495
Λοιπά έξοδα ακινήτων	10.078	9.295	4.776	3.932
Ασφάλειες	11.067	10.696	3.804	3.934
Έξοδα επικοινωνίας	5.586	6.927	2.071	2.029
Εκτυπωτικά έξοδα και έξοδα γραφικής ύλης	3.137	3.413	1.181	961
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	9.259	10.218	3.100	3.265
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	5.259	4.045	1.833	682
Εισφορά σε ταμείο προστασίας καταθετών	274	36	29	(4)
Ειδικός φόρος πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο	12.761	14.415	4.253	4.805
Πρόβλεψη και διακανονισμοί επιδικιών ή υπό διαιτησία διαφορών	1.630	12.650	(374)	950
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	11.966	9.971	4.438	5.148
Έξοδα εγχώριας μεταφοράς μετρητών	1.992	1.539	669	452
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	14.153	19.084	4.217	5.328
	119.774	135.520	43.826	44.218
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	26.811	27.391	5.358	6.622
	146.585	162.911	49.184	50.840

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων και άλλα έξοδα, περιλαμβανομένων τελών μεταβίβασης ακινήτων που σχετίζονται με την αναδιάρθρωση του Συγκροτήματος και εξόδων που σχετίζονται με το κλείσιμο υποκαταστημάτων και δραστηριοτήτων.

10. Απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλα σχετικά (κέρδη)/ζημιές πιστωτικού κινδύνου

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Κέρδη από απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	(263.392)	(17.600)	(33.353)	(6.352)

<i>Καθαρές προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις</i>				
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 27)	628.801	417.618	161.692	127.862
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις	(36.037)	-	(32.854)	-
	592.764	417.618	128.838	127.862

<i>Καθαρή απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων</i>				
Ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση	-	66	-	-
Μετοχές διαθέσιμες προς πώληση	2.426	1.699	403	205
Ομόλογα δανείων και απαιτήσεων	(167)	-	-	-
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	13.270	16.440	(200)	(1.000)
Άλλα εισπρακτέα (Σημ. 18)	21.576	15.000	5.734	-
	37.105	33.205	5.937	(795)

Τα κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν, προέκυψαν από το διακανονισμό των δανείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2013 μέσω της εξαγοράς των δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας, σε αξία η οποία είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική τους αξία κατά την ημερομηνία του διακανονισμού καθώς και από αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές αυτών των δανείων σε σχέση με τις αρχικές προσδοκίες.

11. Φορολογία

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία:				
- Κύπρου	1.867	2.468	512	957
- εξωτερικού	2.119	5.237	1.362	2.844
Εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	113	101	23	24
Αναβαλλόμενη φορολογία	12.687	2.328	5.226	1.785
Αναπροσαρμογή φόρων προηγούμενων ετών	845	(101)	33	(83)
	17.631	10.033	7.156	5.527

12. Κέρδη κατά μετοχή

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας				
Κέρδη/(ζημιές) για την περίοδο που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ χιλ.)	73.209	75.650	12.989	(5.774)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	8.909.583	4.918.027	8.909.583	5.284.327
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη/(ζημιές) κατά μετοχή (€ σεντ)	0,82	1,54	0,15	(0,11)

Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	129.048	281.838	39.724	21.799
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	8.909.583	4.918.027	8.909.583	5.284.327
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ σεντ)	1,45	5,73	0,45	0,41

Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	(55.839)	(206.188)	(26.735)	(27.573)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	8.909.583	4.918.027	8.909.583	5.284.327
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ σεντ)	(0,63)	(4,19)	(0,30)	(0,52)

13. Επενδύσεις

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
Επενδύσεις	€000	€000
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	34.740	34.347
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	50.352	53.480
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	916.590	1.783.309
	1.001.682	1.871.136

Οι επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση σε συμφωνίες επαναγοράς με τράπεζες, παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	€000	€000
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	426.028	669.786

Όλες οι επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς μπορούν είτε να πωληθούν είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο.

Τα δάνεια και απαιτήσεις στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 περιλαμβάνουν ομόλογα ύψους €166.595 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €169.365 χιλ.) εκδομένα από την Κυπριακή Κυβέρνηση και εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου τα οποία αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένα, από προηγούμενα έτη.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

13. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων

Στους πιο κάτω πίνακες παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από το Συγκρότημα, κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης	30 Σεπτεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014		Ενδιάμεσο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετες ζημιές στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αν δεν είχαν επαναταξινομηθεί	Επιπρόσθετα εισοδήματα/ (ζημιές) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αν δεν είχαν επαναταξινομηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	35.261	34.934	36.722	35.056	(122)	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	129.497	129.214	140.954	130.500	130.520	-	11.740	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	151.967	167.959	165.306	166.724	157.918	-	(2.653)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων που κρατούνται μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	42.151	41.773	41.773	43.358	43.358	-	-	0,4%-3,1%

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

13. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης	30 Σεπτεμβρίου 2014		31 Δεκεμβρίου 2013		Ενδιάμεσο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2014		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετα κέρδη στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αν δεν είχαν επαναταξινομηθεί	Επιπρόσθετα εισοδήματα/ (ζημιές) στα συνολικά εισοδήματα αν δεν είχαν επαναταξινομηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	36.802	35.110	38.059	32.204	2.906	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	163.407	164.412	165.747	164.875	145.171	-	1.335	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	164.035	178.228	170.253	176.586	149.088	-	(7.975)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων κρατούμενων μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	87.725	89.195	89.195	90.114	90.114	-	-	0,4%-3,1%

14. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η αξία συμβολαίων και η εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Σεπτεμβρίου 2015			31 Δεκεμβρίου 2014		
	Αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία		Αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία	
		Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις		Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	483.597	23.392	350	108.599	18.927	433
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	1.058.567	19.049	4.081	1.268.923	22.623	7.196
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	48.103	283	2.414	205.661	11.930	3.773
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	77	5	72	995	76	919
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	3.183	597	331	3.113	580	346
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	6.658	-	78	5.194	-	153
Δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ	-	-	-	1.208	13	-
	1.600.185	43.326	7.326	1.593.693	54.149	12.820
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	503.736	859	46.879	674.883	-	59.147
Καθαρή επένδυση - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	155.675	6.435	-	60.616	8.449	-
	659.411	7.294	46.879	735.499	8.449	59.147
Σύνολο	2.259.596	50.620	54.205	2.329.192	62.598	71.967

Αντισταθμιστική λογιστική

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Ο ενοποιημένος ισολογισμός του Συγκροτήματος επηρεάζεται από συναλλαγματικές διαφορές μεταξύ του Ευρώ και των άλλων νομισμάτων λειτουργίας των θυγατρικών και υποκαταστημάτων εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού. Το Συγκρότημα αντισταθμίζει τον δομικό συναλλαγματικό κίνδυνο όταν κρίνει ότι το κόστος αυτής της αντιστάθμισης είναι εντός αποδεκτών πλαισίων (σε σχέση με τον υποκείμενο κίνδυνο). Αυτές οι αντισταθμίσεις πραγματοποιούνται μέσω δανεισμού στο ίδιο νόμισμα λειτουργίας των θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων εξωτερικού, καθώς και συγγενών εταιριών εξωτερικού και κοινοπραξιών και μέσω προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, καταθέσεις και προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος ύψους €179.626 χιλ. και €155.675 χιλ. αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2014: €249.967 χιλ. και €60.616 χιλ. αντίστοιχα) έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμιστικά μέσα από τα οποία προέκυψε ζημιά €9.227 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: κέρδος €2.580 χιλ.) η οποία αναγνωρίστηκε στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, έναντι των κερδών ή ζημιών από τη μετατροπή σε Ευρώ της αντίστοιχης καθαρής θέσης των θυγατρικών και υποκαταστημάτων εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού.

15. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

	30 Σεπτεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014	
	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	986.263	986.263	1.139.465	1.139.465
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.398.647	1.407.370	1.646.886	1.620.413
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	34.740	34.740	34.347	34.347
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	476.380	476.380	723.266	723.266
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	916.590	956.467	1.783.309	1.861.909
Παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	50.620	50.620	62.598	62.598
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	17.979.722	19.121.559	18.168.323	18.365.310
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	456.194	456.194	459.912	459.912
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται στις ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	-	673.104	624.961
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία – χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	211.033	211.033	151.155	151.155
	22.510.189	23.700.626	24.842.365	25.043.336
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Οφειλές σε κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	5.725.353	5.725.353	8.445.669	8.445.669
Συμφωνίες επαναγοράς	367.690	374.222	579.682	592.113
Παράγωγες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	54.205	54.205	71.967	71.967
Καταθέσεις πελατών	13.608.325	13.613.638	12.623.558	12.609.522
Ομολογιακά δάνεια	1.199	1.199	1.185	1.185
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που συμπεριλαμβάνονται στις ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	-	579.930	578.666
Λοιπές υποχρεώσεις – χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	107.900	107.900	128.785	128.785
	19.864.672	19.876.517	22.430.776	22.427.907

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν αντιπροσωπεύει οποιεσδήποτε προσδοκίες ως προς τη μελλοντική τους αξία.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

15. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη και μη επαναλαμβανόμενη βάση, καθώς και χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία, αλλά για τα οποία γνωστοποιείται εύλογη αξία μέσω μοντέλων αποτίμησης, περιγράφονται πιο κάτω. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών και συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα περιλαμβάνουν τα μοντέλα προθεσμιακής τιμολόγησης (forward pricing models) και μοντέλα ανταλλαγής ταμειακών ροών (swap models), χρησιμοποιώντας υπολογισμούς παρούσας αξίας. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος, προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος, καθώς και καμπύλες επιτοκίων και πληθωρισμού.

Προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης

Οι προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA) ενσωματώνονται σε εκτιμήσεις των παραγώγων, ώστε να αντικατοπτρίζουν στην εύλογη αξία την επίδραση του κινδύνου του αντισυμβαλλόμενου μέρους και την πιστωτική ποιότητα της Εταιρίας αντίστοιχα.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης εφαρμόζοντας την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) του αντισυμβαλλόμενου μέρους, σε σχέση με τη μη αθέτηση υποχρέωσης του Συγκροτήματος, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του Συγκροτήματος στον αντισυμβαλλόμενο και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Αντίθετα, το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης, εφαρμόζοντας τη δική του πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης, σε σχέση με τη μη αθέτηση του αντισυμβαλλόμενου, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του αντισυμβαλλόμενου στο Συγκρότημα και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Και οι δύο υπολογισμοί υπολογίζονται για όλη τη διάρκεια της πιθανής έκθεσης.

Η αναμενόμενη έκθεση των παραγώγων υπολογίζεται σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR) και λαμβάνει υπόψη τις συμφωνίες συμψηφισμού, εφόσον αυτές υπάρχουν. Έχει υιοθετηθεί μια γενική παραδοχή για καθορισμό ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) σύμφωνα με τα πρότυπα του κλάδου. Εναλλακτικές παραδοχές για τον καθορισμό ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) μπορούν να υιοθετηθούν όταν αυτό υποστηρίζεται από τον τύπο της έκθεσης και τα διαθέσιμα δεδομένα.

Το Συγκρότημα δεν έχει στην κατοχή του σημαντικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης που δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Οι επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που επιμετρούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης ή τιμολόγησης, αποτελούνται κυρίως από μη εισηγμένες μετοχές και ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε παρατηρήσιμα και σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων ταμειακών ροών. Οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές έχουν υπολογιστεί βάσει των αναμενόμενων ποσοστών ζημιών ανά κατηγορία δανείου, λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκώμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν: το κόστος χρηματοδότησης, το κόστος κεφαλαίου και την προσαρμογή για το μελλοντικό κόστος κινδύνων.

15. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)*Καταθέσεις πελατών*

Η εύλογη αξία των καταθέσεων προσδιορίζεται με υπολογισμούς της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Ο συντελεστής προεξόφλησης λαμβάνει υπόψη το τρέχον επιτόκιο και την πιστοληπτική διαβάθμιση της Εταιρίας. Η εύλογη αξία των καταθέσεων αποπληρωτέων σε πρώτη ζήτηση προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

Συμφωνίες επαναγοράς

Οι συμφωνίες επαναγοράς είναι εξασφαλισμένες καταθέσεις τραπεζών. Με δεδομένο ότι η εξασφάλιση που παρέχει το Συγκρότημα είναι μεγαλύτερη από το ποσό που δανείζεται, ο υπολογισμός της εύλογης αξίας αυτών των συμφωνιών επαναγοράς λαμβάνει υπόψη μόνο τη διαχρονική αξία του χρήματος.

Τοποθετήσεις σε τράπεζες

Οι τοποθετήσεις με λήξη πέραν του ενός έτους, προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το πιστωτικό περιθώριο του κάθε αντισυμβαλλομένου. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό υπάρχει ελάχιστη διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και της λογιστικής αξίας.

Καταθέσεις από τράπεζες

Δεδομένου ότι σχεδόν όλες οι καταθέσεις από τράπεζες είναι πολύ βραχυπρόθεσμες, η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης

Τα παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών και ομολόγων περιλαμβάνουν, όπου ισχύει, τρέχουσες και αναμενόμενες τιμές επιτοκίων της αγοράς, αναμενόμενα από την αγορά ποσοστά αθέτησης, τον κίνδυνο της χώρας και τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου μέρους, καθώς και εκπτώσεις ρευστότητας της αγοράς.

Ανάλυση χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά επίπεδο

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	23.392	-	23.392
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	19.049	-	19.049
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	283	-	283
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	5	-	5
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	597	-	597
	-	43.326	-	43.326
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων εύλογης αξίας</i>				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	859	-	859
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	6.435	-	6.435
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>				
Επενδύσεις προς εμπορία	12.998	-	339	13.337
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3.505	17.739	159	21.403
	16.503	17.739	498	34.740
<i>Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση</i>	474.891	40	1.449	476.380
	491.394	68.399	1.947	561.740

15. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά επίπεδο (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	350	-	350
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	4.081	-	4.081
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	2.414	-	2.414
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	72	-	72
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	331	-	331
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	78	-	78
	-	7.326	-	7.326
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων εύλογης αξίας</i>				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	46.879	-	46.879
	-	54.205	-	54.205

31 Δεκεμβρίου 2014				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	18.927	-	18.927
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	22.623	-	22.623
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	11.930	-	11.930
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	76	-	76
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	580	-	580
Δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ	-	13	-	13
	-	54.149	-	54.149
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	8.449	-	8.449
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>				
Επενδύσεις προς εμπορία	16.205	-	-	16.205
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	431	17.711	-	18.142
	16.636	17.711	-	34.347
<i>Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση</i>	719.373	205	3.688	723.266
	736.009	80.514	3.688	820.211

15. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά επίπεδο (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2014	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	433	-	433
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	7.196	-	7.196
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	3.773	-	3.773
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	919	-	919
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	346	-	346
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	153	-	153
	-	12.820	-	12.820
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων εύλογης αξίας</i>				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	59.147	-	59.147
	-	71.967	-	71.967

Κατά τη διάρκεια του εννιαμήνου που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και του έτους 2014 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ των Επίπεδο 1 και Επίπεδο 2.

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών μέσων στο Επίπεδο 3 που επιμετρούνται στην εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	3.688	4.308
Πωλήσεις	(45)	(855)
Μη πραγματοποιηθέντες (ζημιές)/κέρδη που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	(1.884)	416
Απομείωση – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(181)
Μεταφορές από το επίπεδο 1 και 2	171	-
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-
30 Σεπτεμβρίου 2015 / 31 Δεκεμβρίου 2014	1.947	3.688

15. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Μη χρηματοοικονομικά μέσα (επενδύσεις σε ακίνητα) που επιμετρούνται στην εύλογη αξία

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	488.598	495.658
Προσθήκες	96.803	117.257
Πωλήσεις	(13.923)	(19.531)
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ουκρανία	-	(34.395)
Μεταφορά από τα ιδιόκτητα ακίνητα στις επενδύσεις σε ακίνητα	19.143	19.847
Μεταφορά στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	(17.352)	(46.841)
Μεταφορά από επενδύσεις σε ακίνητα σε αποθέματα ακινήτων	-	(893)
Μεταφορά σε εξοπλισμό	-	(277)
Ζημιές επανεκτίμησης – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(35.045)	(11.771)
Κέρδη επανεκτίμησης – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	949
Συναλλαγματικές διαφορές	796	(31.405)
30 Σεπτεμβρίου 2015/31 Δεκεμβρίου 2014	539.020	488.598

16. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες πριν τις προβλέψεις	21.596.601	21.240.277
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 27)	(3.616.879)	(3.071.954)
	17.979.722	18.168.323

Επιπρόσθετες αναλύσεις και πληροφορίες αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο και τις προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

17. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	715.428
Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	-	115.965
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση:		
- επενδύσεις σε ακίνητα	23.027	11.130
- επένδυση σε κοινοπραξία	-	73.683
	23.027	916.206

Μη τρέχουσες υποχρεώσεις των ομάδων εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	586.001
Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	-	25.198
	-	611.199

Τα ακόλουθα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης κατέχονταν προς πώληση στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014:

Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση είναι ακίνητα για τα οποία η διοίκηση έχει δεσμευθεί ως προς την πώλησή τους και έχει προχωρήσει σε ένα ενεργό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση της πώλησης αυτής. Οι πωλήσεις αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία ταξινόμησής τους. Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Τα αποτελέσματα από την αλλαγή στην εύλογη αξία τους παρουσιάζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στον επιχειρηματικό τομέα της Κύπρου για τις επενδύσεις σε ακίνητα στην Κύπρο και στους Άλλους τομείς για τις επενδύσεις σε ακίνητα στην Ελλάδα και Ρουμανία.

Επένδυση σε κοινοπραξία

Η επένδυση του Συγκροτήματος σε κοινοπραξία αφορά το MDSF που αγοράστηκε από το Συγκρότημα ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας. Το Συγκρότημα κατείχε περίπου το 90% των μονάδων του ταμείου.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014 το MDSF ταξινομήθηκε στα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και κατά την επιμέτρηση σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €29.757 χιλ. Στις 30 Απριλίου 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της επένδυσης του MDSF. Το τίμημα πώλησης ανήλθε σε περίπου €84.000 χιλ. και το κέρδος από την πώληση ανήλθε σε περίπου €10.000 χιλ. (Σημ. 8).

17. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)*Θυγατρικές που εξαγοράστηκαν με σκοπό να πωληθούν*

Οι θυγατρικές που εξαγοράστηκαν με σκοπό να πωληθούν αφορούν το συγκρότημα Αφροδίτη (Σημ. 7), το οποίο εξαγοράστηκε από το Συγκρότημα το Νοέμβριο του 2014, ως μέρος της στρατηγικής του για τη διαχείριση των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των δανειοληπτών. Το Συγκρότημα ήταν σε διαδικασία πώλησής του και ως εκ τούτου το είχε ταξινομήσει κατά την αρχική αναγνώριση ως θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί. Κατά την αρχική του αναγνώριση, το συγκρότημα Αφροδίτη επιμετρήθηκε στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης.

Τον Σεπτέμβριο του 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση μετοχών που αντιπροσωπεύουν το 65% μερίδιο στο Συγκρότημα Αφροδίτη, σε μια επενδυτική δομή που διοικείται από ξένη θεσμική εταιρία διαχείρισης επενδύσεων για το ποσό των €500 χιλ. Μετά την πώληση, το Συγκρότημα διατήρησε 10% δικαιώματα μειοψηφίας στο συγκρότημα Αφροδίτη, το οποίο έχει ταξινομηθεί ως επένδυση διαθέσιμη προς πώληση. Η συναλλαγή περιλάμβανε επίσης την αναδιάρθρωση του οφειλόμενου χρέους από αυτές τις εταιρίες στο Συγκρότημα.

Η πώληση της συμμετοχής στο συγκρότημα Αφροδίτη, αποτελούσε 75% συμμετοχή στην εταιρία Aphrodite Hills Resort Ltd και στην εταιρία Aphrodite Hills (Λάκκος του Φράγκου) Λτδ και 100% συμμετοχή στις θυγατρικές τους που παρουσιάζονται πιο κάτω.

Μάλτα: Aphrodite Holdings Ltd και Thalassa Holdings Ltd

Κύπρος: Aphrodite Hotels Ltd, Aphrodite Hills Property Management Ltd, The Aphrodite Tennis and Spa Ltd and Aphrodite Hills Services Ltd.

Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

Οι ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2014 αφορούσαν τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Ρωσία για τις οποίες άρχισε ενεργό σχέδιο πώλησης το 2014 και η διοίκηση είχε εκτιμήσει ότι ήταν πολύ πιθανό η πώληση να ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών από την ημερομηνία ταξινόμησής τους. Τον Σεπτέμβριο του 2015, η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των Ρωσικών δραστηριοτήτων (Σημ. 33.2). Το μέρος των δραστηριοτήτων που δεν πωλήθηκε, έχει παύσει να ταξινομείται ως να κατέχεται προς πώληση και τα αποτελέσματά του παρουσιάζονται ως μέρος των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων. Οι εναπομείναντες δραστηριότητες στη Ρωσία σχετίζονται με τη διαχείριση δανειακού χαρτοφυλακίου.

Οι κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των ομάδων εκποίησης που κατέχονται προς πώληση στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Δραστηριότητες στη Ρωσία	
	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία		
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	-	85.952
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	-	35.994
Επενδύσεις	-	348
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	549.830
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	33.436
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	-	9.868
	-	715.428
Υποχρεώσεις		
Καταθέσεις από τράπεζες	-	29.650
Καταθέσεις πελατών	-	545.620
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	589
Ομολογιακά δάνεια	-	1.770
Δανειακό κεφάλαιο	-	2.301
Λοιπές υποχρεώσεις	-	6.071
	-	586.001
	-	129.427

17. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)*Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)*

Μετά την κατηγοριοποίηση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση και την επιμέτρησή της σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης, αναγνωρίστηκε απομείωση ύψους €84.098 χιλ. κατά το 2014, για να μειώσει τη λογιστική αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (δηλαδή των ακινήτων και του εξοπλισμού, άυλων και άλλων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) της ομάδας εκποίησης σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης, με βάση εκτιμήσεις της διεύθυνσης. Κατά το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση ύψους €3.288 χιλ. Συνεπώς, η λογιστική αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων είχε μειωθεί στο μηδέν πριν την πώληση.

Τα αποτελέσματα των Ρωσικών δραστηριοτήτων, και τα αποτελέσματα του συγκροτήματος Αφροδίτη που παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες παρουσιάζονται στη Σημείωση 7.

Τα συσσωρευτικά ποσά που συμπεριλαμβάνονται στα ενοποιημένα λοιπά συνολικά εισοδήματα όσον αφορά τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	-	973
Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	-	7.153
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	-	(18.008)
Αποθεματικό των ομάδων εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	(9.882)

Επιπρόσθετα, κατά το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, η θυγατρική του Συγκροτήματος, Kermitia Hotels Ltd, που κατηγοριοποιήθηκε ως να κατέχεται προς πώληση στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014, έπαψε να πληροί τα κριτήρια ταξινόμησης του ΔΠΧΠ 5 και ως αποτέλεσμα η ταξινόμηση των στοιχείων εκτός της κατηγορίας περιουσιακά στοιχεία που κατέχονταν προς πώληση, εφαρμόστηκε αναδρομικά. Δεν υπήρξε καμία επίπτωση στα κέρδη/ζημιές από την ταξινόμηση εκτός της κατηγορίας περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση.

18. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Χρεώστες	22.878	21.279
Αποθέματα ακινήτων προς πώληση	22.426	13.430
Φόροι επιστρεπτέοι	37.914	48.607
Περιουσιακά στοιχεία προγραμμάτων αφυπηρέτησης	407	42
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	61.686	66.177
Προπληρωμένα έξοδα	1.395	1.279
Εισπρακτέα από πωλήσεις δραστηριοτήτων	113.784	101.550
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	81.325	83.898
	341.815	336.262

18. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, το εισπρακτέο ποσό που αφορά τις πωλήσεις δραστηριοτήτων αφορά την πώληση των δραστηριοτήτων στην Ουκρανία και στην Ρωσία, ενώ το υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014 αφορά τις δραστηριότητες στην Ουκρανία.

Κατά το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €21.576 χιλ. που αφορά τα πιο πάνω λοιπά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 10).

19. Καταθέσεις από τράπεζες

Οι καταθέσεις από τράπεζες αντιπροσωπεύουν καταθέσεις από τη διατραπεζική αγορά και φέρουν τόκο με βάση το διατραπεζικό επιτόκιο της σχετικής χρονικής περιόδου και νομίσματος.

20. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες περιλαμβάνει δανεισμό από την ΚΤΚ στα πλαίσια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, περιλαμβανομένων των συνήθων μηχανισμών χρηματοδότησης, και του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα.

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA)	4.902.001	7.403.741
Πράξεις νομισματικής πολιτικής	-	380.001
Στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ)	500.600	500.031
	5.402.601	8.283.773

Η χρηματοδότηση μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος και αποπληρώθηκε πλήρως κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2015.

Το 2014, το Συγκρότημα συμμετείχε στις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) της ΕΚΤ. Το επιτόκιο για τις ΣΠΠΜΑ είναι καθορισμένο σε 15 μονάδες βάσης για όλη τη διάρκειά τους (δηλαδή σταθερή επιβάρυνση 10 μονάδων βάσης πέραν του κόστους πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης που επικρατούν κατά το χρόνο κατανομής). Οι ΣΠΠΜΑ λήγουν το 2018.

Η χρηματοδότηση της Εταιρίας μέσω του ELA φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, συν ένα περιθώριο.

Λεπτομέρειες σχετικά με τα επιβαρυνόμενα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις πιο πάνω διευκολύνσεις χρηματοδότησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 28.

21. Καταθέσεις πελατών

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Ανά κατηγορία κατάθεσης		
Όψεως	4.631.572	4.237.590
Ταμιευτηρίου	1.012.997	955.556
Προθεσμίας ή με προειδοποίηση	7.963.756	7.430.412
	13.608.325	12.623.558
Ανά γεωγραφικό τομέα		
Κύπρος	12.158.055	11.314.137
Ηνωμένο Βασίλειο	1.444.850	1.304.844
Ρουμανία	5.420	4.577
	13.608.325	12.623.558

Οι καταθέσεις ανά γεωγραφικό τομέα είναι με βάση τη χώρα που δημιούργησε την κατάθεση.

Οι δραστηριότητες στη Ρωσία που πωλήθηκαν τον Σεπτέμβριο 2015, είχαν ταξινομηθεί ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2014 και ως εκ τούτου οι Ρωσικές καταθέσεις συμπεριλαμβάνονταν στις υποχρεώσεις της ομάδας εκποίησης που κατέχεται προς πώληση στη Σημείωση 17.

22. Ομολογιακά δάνεια

	Συμβατικό επιτόκιο	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
		€000	€000
Μεσοπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια			
€2 εκατ. 2010/2016	Απόδοση δείκτη DJ EUROSTOXX 50	531	531
USD 2 εκατ. 2010/2016	Απόδοση δείκτη S&P 500	176	162
		707	693
Άλλα ομολογιακά δάνεια			
Άτοκο δάνειο από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Αναπτύξεως	-	492	492
		1.199	1.185

Τα ομολογιακά δάνεια είναι μη εξασφαλισμένα και η αποπληρωμή τους έχει την ίδια προτεραιότητα όπως οι υποχρεώσεις έναντι των καταθετών και των άλλων πιστωτών του Συγκροτήματος.

Μεσοπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια

Η Εταιρία διατηρεί Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων (EMTN Programme) υπό το οποίο μπορεί να εκδοθούν ομολογιακά δάνεια ύψους μέχρι συνολικού ονομαστικού ποσού €4.000 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €4.000 εκατ.).

22. Ομολογιακά δάνεια (συνέχεια)**Καλυμμένα αξιόγραφα**

Η Εταιρία διατηρεί πρόγραμμα για την έκδοση Καλυμμένων Αξιογράφων σύμφωνα με τον περί Καλυμμένων Αξιογράφων Νόμο της Κύπρου και την περί Καλυμμένων Αξιογράφων Οδηγία της ΚΤΚ.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος, η Εταιρία εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2011 καλυμμένα αξιόγραφα ύψους €1.000 εκατ. Τα καλυμμένα αξιόγραφα είχαν διάρκεια 3 χρόνια με δυνατότητα παράτασης της αποπληρωμής τους κατά ένα έτος, έφεραν τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor πλέον 1,25% ετησίως και διαπραγματεύονταν στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λουξεμβούργου. Οι όροι έκδοσης των καλυμμένων αξιογράφων ύψους €1.000 εκατ. τα οποία είναι εξασφαλισμένα με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο έχουν αναθεωρηθεί. Η αναθεωρημένη διάρκειά τους είναι μέχρι τις 12 Ιουνίου 2017 και το ετήσιο επιτόκιο τους είναι ίσο με το τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor πλέον 3,25%. Ο τόκος καταβάλλεται σε τριμηνιαία βάση.

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2015 τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση Καλυμμένων Αξιογράφων και των διακρατούμενων καλυμμένων αξιογράφων ύψους €1 δις σε conditional-pass-through καλυμμένα ομόλογα. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, διακρατούμενα καλυμμένα αξιόγραφα ύψους €350.000 χιλ. επαναγοράστηκαν και ακυρώθηκαν. Το υπόλοιπο των διακρατούμενων καλυμμένων αξιογράφων που εκκρεμεί μετά τις πιο πάνω ενέργειες, ανέρχεται σε €650.000 χιλ. Η πιστωτική αξιολόγηση των καλυμμένων αξιογράφων αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και ως αποτέλεσμα αποτελούν αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για καλυμμένα ομόλογα παρουσιάζονται στη Σημείωση 28.

Καμία υποχρέωση από την έκδοση καλυμμένων αξιογράφων δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ενοποιημένο ισολογισμό, γιατί οι σχετικοί τίτλοι που εκδόθηκαν κατέχονται από την Εταιρία.

Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή Κυβέρνηση

Η Εταιρία κατέχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως εκδότης των δύο ομολόγων εγγυημένων από την Κυβέρνηση, ύψους €500 εκατ. το καθένα. Τον Νοέμβριο 2014, η διάρκεια των ομολόγων παρατάθηκε για περαιτέρω περίοδο τριών ετών. Τα ομόλογα φέρουν ετήσιο σταθερό επιτόκιο 5%. Τα ομόλογα είναι εγγυημένα από την Κυπριακή Κυβέρνηση και εκδόθηκαν σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και τα διατάγματα για τον περί της 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων και/ή την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο'. Η υποχρέωση από την έκδοση αυτών των ομολόγων δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ενοποιημένο ισολογισμό, γιατί οι σχετικοί τίτλοι που εκδόθηκαν κατέχονται εξ' ολοκλήρου από την Εταιρία. Τα ομόλογα είναι ενεχυριασμένα ως εξασφάλιση για τη λήψη χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες. Τα ομόλογα είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

23. Λοιπές υποχρεώσεις

Οι λοιπές υποχρεώσεις στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 περιλαμβάνουν υποχρεώσεις προγραμμάτων αφυπηρέτησης ύψους €15.584 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €16.201 χιλ.) και χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις ύψους €49.714 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €85.751 χιλ.).

23.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Οι λοιπές υποχρεώσεις στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 περιλαμβάνουν προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές ύψους €28.864 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €27.329 χιλ.).

Η αναγνώριση προβλέψεων για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές καθορίζεται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που παρατίθενται στην Σημείωση 3.31.1 των ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει νομικές και κανονιστικές προκλήσεις, πολλές από τις οποίες δεν είναι στον έλεγχό του. Η έκταση της επίδρασης των προκλήσεων, τις οποίες το Συγκρότημα ήδη αντιμετωπίζει ή πιθανόν να αντιμετωπίσει στο μέλλον, δεν μπορεί πάντοτε να προβλεφθεί με βεβαιότητα αλλά μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη φήμη, τις εργασίες, τα οικονομικά αποτελέσματα, την κατάσταση, καθώς και τις προοπτικές του. Ταυτόχρονα, οι περισσότερες περιπτώσεις και θέματα αφορούν την περίοδο πριν από την έκδοση των Διαταγμάτων Εξυγίανσης, και τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα των εν λόγω Διαταγμάτων.

23. Λοιπές υποχρεώσεις (συνέχεια)**23.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)**

Στις περισσότερες περιπτώσεις, το Συγκρότημα θεωρεί ότι κατέχει βάσιμες τακτικές υπεράσπισης που θα χρησιμοποιήσει κατά τη διάρκεια των σχετικών νομικών διαδικασιών.

Εκτός από τα θέματα που περιγράφονται πιο κάτω, το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οποιοδήποτε από αυτά τα θέματα είναι σημαντικά είτε σε ατομική βάση είτε συλλογικά. Όταν μια πρόβλεψη σε ατομική βάση είναι σημαντική, το γεγονός ότι έγινε πρόβλεψη αναφέρεται και καθορίζεται το ποσό. Η αναγνώριση οποιασδήποτε πρόβλεψης δεν καθιστά παραδοχή αδικοπραγίας ή νομικής υποχρέωσης.

Παρόλο που η έκβαση αυτών των θεμάτων είναι από τη φύση τους αβέβαιη, η διεύθυνση πιστεύει ότι, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, έχουν γίνει κατάλληλες προβλέψεις σε σχέση με τις νομικές διαδικασίες και τα κανονιστικά θέματα στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και ως εκ τούτου δεν προβλέπεται ότι οι εκκρεμότητες επιδικίες και άλλες διαδικασίες όταν ολοκληρωθούν, θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος. Δεν είναι πρακτικά εφικτό να υπολογιστεί η συνολική εκτίμηση της ενδεχόμενης υποχρέωσης για νομικές διαδικασίες και κανονιστικά θέματα της Εταιρίας.

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις τίτλων που εκδόθηκαν από την Εταιρία

Αριθμός πελατών έχουν καταχωρήσει αγωγές εναντίον της Εταιρίας ισχυριζόμενοι ότι είχαν παραπλανηθεί σε αγορά χρεωστικών τίτλων, που είχαν εκδοθεί από την Εταιρία, απαιτώντας διάφορες θεραπείες, περιλαμβανομένης και της επιστροφής των χρημάτων που είχαν καταβάλει. Η Εταιρία υπερασπίζεται τις εν λόγω απαιτήσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων, στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Τα χρεόγραφα και αξιόγραφα κεφαλαίου για τα οποία έχουν ασκηθεί αγωγές είναι τα ακόλουθα: Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2007, Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2008, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009 και Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ).

Η Εταιρία παρατηρεί ότι οι αγωγές αυτές διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους. Στην περίπτωση πολλών από αυτών η Εταιρία πιστεύει ότι έχει μια σειρά από βάσιμες υπερασπίσεις, που θα προβάλλει κατά τη διάρκεια των διαδικασιών, ιδίως όσον αφορά τους θεσμικούς επενδυτές και επενδυτές που είχαν λάβει επενδυτικές συμβουλές από ανεξάρτητους συμβούλους επενδύσεων πριν προχωρήσουν με την αγορά. Στην περίπτωση των ιδιωτών επενδυτών, ιδίως όταν μπορεί να τεκμηριωθεί ότι τα αρμόδια στελέχη της Εταιρίας, τους 'έπεισαν' να προχωρήσουν με την αγορά και/ή σκόπευαν να προσφέρουν 'επενδυτική συμβουλή', η Εταιρία μπορεί να αντιμετωπίσει μεγαλύτερες προκλήσεις. Σε κάθε περίπτωση, η κατάληξη των αγωγών στα δικαστήρια της Κύπρου και της Ελλάδας πιθανόν να διαρκέσει αρκετά χρόνια.

Επιπλέον, η ΚΤΚ διενήργησε έρευνα σε σχέση με την έκδοση αξιογράφων κεφαλαίου από την Εταιρία και κατέληξε ότι η Εταιρία παραβίασε ορισμένες κανονιστικές απαιτήσεις σχετικά με την έκδοση ΜΑΚ το 2009, αλλά δεν διαπιστώθηκε καμία παράβαση κανονιστικών απαιτήσεων σε σχέση με την έκδοση των ΜΑΕΚ. Η ΚΤΚ επέβαλε στην Εταιρία πρόστιμο €4 χιλ. Η Εταιρία έχει καταχωρήσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου, ενάντια στην απόφαση και στην επιβολή προστίμου από την ΚΤΚ.

Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος

Το 2014, η Εταιρία ήταν υπό διερεύνηση στην Ελλάδα από την ΕΚ Ελλάδος, σε σχέση με την έκδοση των (ΜΑΚ) το 2009 και την έκδοση των (ΜΑΕΚ) το 2011 και πιο συγκεκριμένα, κατά πόσον η Εταιρία παραβίασε ορισμένες διατάξεις της Ελληνικής νομοθεσίας αναφορικά με την παροχή επενδυτικών συμβουλών χωρίς να έχει συνάψει τις απαιτούμενες συμφωνίες με τους πελάτες ή χωρίς να έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο έλεγχο καταλληλότητας, σύμφωνα με τον Ελληνικό Νόμο ο οποίος μετέφερε την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων και του εφαρμοστέου κανονισμού.

Η έρευνα της ΕΚ Ελλάδος συμπληρώθηκε περί τα τέλη του 2014. Σύμφωνα με την απόφαση η οποία εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2015, η Εταιρία παραχώρησε ακριβή και επαρκή πληροφόρηση στους ενδεχομένους επενδυτές μέσω ενημερωτικών δελτίων για τα ΜΑΚ και ΜΑΕΚ όσον αφορά τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητές τους και τους κινδύνους σε σχέση με την επένδυση σε αυτά. Η ΕΚ Ελλάδος αποφάσισε επίσης ότι η Εταιρία παρείχε επενδυτική συμβουλή στους ενδεχομένους επενδυτές κατά την προώθηση των αξιογράφων και παρέλειψε να συμμορφωθεί με την υποχρέωσή της να διενεργήσει αξιολόγηση καταλληλότητας για τους ενδεχομένους επενδυτές, σύμφωνα με τις πρόνοιες του νόμου και των συναφών κανονισμών. Για αυτή την παράβαση επιβλήθηκε στην Εταιρία πρόστιμο €10 χιλ. Τον Απρίλιο του 2015 η Εταιρία κατέθεσε προσφυγή στο αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο, αμφισβητώντας την απόφαση της ΕΚ της Ελλάδος.

23. Λοιπές υποχρεώσεις (συνέχεια)**23.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)***Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος (συνέχεια)*

Αν και η απόφαση της ΕΚ Ελλάδος γι' αυτό το θέμα δεν θα είναι δεσμευτική στα Ελληνικά ή Κυπριακά δικαστήρια η απόφαση αυτή μπορεί να τεθεί ενώπιον του δικαστηρίου από τους ενάγοντες σε ενδεχόμενη προσφυγή εναντίον της Εταιρίας. Σε γενικές γραμμές αν και αναμένονται πολλές επιδικίες, δεν θεωρείται όταν ολοκληρωθούν ότι θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, η ΕΚ Ελλάδος βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης θεμάτων που αφορά την επένδυση του Συγκροτήματος σε Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου.

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου

Στις 2 Αυγούστου 2013, η ΕΚ Κύπρου δημοσίευσε τα συμπεράσματά της σχετικά με την έρευνα που διεξήγαγε στην Εταιρία σε σχέση με τη μη δημοσιοποίηση τον Ιούνιο του 2012 σημαντικών πληροφοριών στους επενδυτές σχετικά με το ύψος του κεφαλαιακού ελλείμματος για κάλυψη των απαιτήσεων της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ). Η ΕΚ Κύπρου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία έχει παραβεί τον 'Περί των Πράξεων Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμο του 2005' και στις 27 Νοεμβρίου 2013 επέβαλε διοικητικό πρόστιμο στην Εταιρία ύψους €70 χιλ. Η ΕΚ Κύπρου επέβαλε επίσης διοικητικά πρόστιμα σε ορισμένα από τα τότε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι προσφυγές που καταχώρησε η Εταιρία ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου ενάντια στην απόφαση της ΕΚ Κύπρου εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Η ΕΚ Κύπρου έχει ολοκληρώσει (σε δύο στάδια) κατά τη διάρκεια του 2013 και 2014 την έρευνά της, όσον αφορά την έκθεση του Συγκροτήματος σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, σχετικά με τη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών και άλλων ελλείψεων εταιρικής διακυβέρνησης. Η ΕΚ Κύπρου έχει εκδώσει δύο αποφάσεις, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία παραβίασε ορισμένους νόμους σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών και επέβαλε διοικητικά πρόστιμα στην Εταιρία συνολικού ύψους €1.110 χιλ. Έχει επίσης επιβάλει πρόστιμα σε ορισμένα από τα τότε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της διοίκησης της Εταιρίας. Η Εταιρία προσέφυγε ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου σχετικά με τις αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου και τα πρόστιμα που της επιβλήθηκαν. Στο μεταξύ η ΕΚ Κύπρου έχει καταθέσει αγωγές εναντίον της Εταιρίας για τη μη καταβολή των προστίμων που της επιβλήθηκαν.

Η ΕΚ Κύπρου διενήργησε επίσης έρευνα αναφορικά με το ποσό της υπεραξίας της CB Uniastrium Bank LLC που αναγνωρίστηκε στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος το 2012. Τον Οκτώβριο 2014, η Εταιρία και ορισμένοι πρώην αξιωματούχοι και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κλήθηκαν να υποβάλουν γραπτές παραστάσεις αναφορικά με την έρευνα, οι οποίες και υποβλήθηκαν. Το θέμα βρίσκεται τώρα ενώπιον της ΕΚ Κύπρου. Υπάρχουν πληροφορίες που λήφθηκαν από την ΕΚ Κύπρου ότι έχει παραπέμψει η ίδια το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα για εξέταση τυχόν ποινικών ζητημάτων ή ζητημάτων που απορρέουν από αυτό και δεν θα λάβει καμιά ενέργεια σε σχέση με το θέμα (τουλάχιστον στο εγγύς μέλλον).

Επιπρόσθετα, η ΕΚ Κύπρου βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης:

- Θεμάτων που αφορούν την επένδυση της Εταιρίας στην Banca Transilvania.
- Τη μη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους όρους και τις συνθήκες της άντλησης χρηματοδότησης μέσω ΕΛΑ.
- Τη μη δημοσιοποίηση πληροφοριών σε σχέση με την υποβολή αιτήματος από την Εταιρία στο Υπουργείο Οικονομικών για παραχώρηση πρόσθετων κρατικών εγγυήσεων ύψους μέχρι €3 δις, για ομόλογα που ενδεχομένως να εκδώσει η Εταιρία για σκοπούς άντλησης ρευστότητας.
- Την επάρκεια των προβλέψεων για απομείωση δανείων και χορηγήσεων που αναγνωρίστηκαν από την Εταιρία για τα έτη 2011 και 2012.
- Την επανασταξινόμηση των ομολογών του Ελληνικού Δημοσίου την 1η Απριλίου 2010.
- Την επάρκεια των προβλέψεων για απομείωση δανείων και χορηγήσεων που αναγνωρίστηκαν από την Εταιρία για το έτος 2013 ενόψει των αποτελεσμάτων των ΑQR.

23. Λοιπές υποχρεώσεις (συνέχεια)

23.1 Επιδίκες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου (συνέχεια)

Οι αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου δεν είναι δεσμευτικές για τα δικαστήρια. Σε περίπτωση που πρόσωπο επιθυμεί να απαιτήσει αποζημίωση ή οποιαδήποτε άλλη θεραπεία από την Εταιρία, θα πρέπει να καταχωρήσει από την αρχή αγωγή κατά της Εταιρίας ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι πιο πάνω έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη και ως εκ τούτου δεν είναι εφικτό σε αυτό το στάδιο η Εταιρία να εκτιμήσει αξιόπιστα οποιαδήποτε πιθανή υποχρέωση που μπορεί να προκύψει.

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα

Καταθέτες

Αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (όπως η ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών της Κύπρου) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης του 2013 και τα Διατάγματα για Διάσωση με Ίδια Μέσα αντίκεινται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αγωγές εκ μέρους των επηρεαζόμενων καταθετών καταχωρήθηκαν ενώπιον των επαρχιακών δικαστηρίων και στόχος τους είναι η επιδίκαση αποζημιώσεων για τη ζημιά που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί από το κούρεμα των καταθέσεων τους, ως αποτέλεσμα των σχετικών Διαταγμάτων. Σε κάποιες από αυτές τις αγωγές εκδόθηκαν προσωρινά απαγορευτικά διατάγματα τα οποία απαγορεύουν στην Εταιρία να μετατρέψει τις καταθέσεις των εν λόγω αιτητών σε μετοχές. Η Εταιρία έλαβε ενεργά μέτρα και πέτυχε την αποδέσμευση και ακύρωση των προσωρινών διαταγμάτων. Ταυτόχρονα, η Εταιρία υπερασπίζεται σθεναρά τη θέση της ενάντια στις ενέργειες των καταθετών.

Μέτοχοι

Υπάρχουν επίσης πολυάριθμες προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καταχωρημένες από μετόχους εναντίον της Κυβέρνησης και της ΚΤΚ σε σχέση με την απομείωση του ποσοστού συμμετοχής τους, ως αποτέλεσμα του Νόμου περί Εξυγίανσης και των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν βάσει αυτού. Στόχος των διαδικασιών αυτών ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου ήταν να επιτευχθεί η ακύρωση και ο παραμερισμός των Διαταγμάτων ως αντισυνταγματικά και/ή παράνομα και/ή αντικανονικά. Η Εταιρία εμφανίζεται στις διαδικασίες αυτές ως ενδιαφερόμενο μέρος και έχει υποστηρίξει πως, όπως και με τους καταθέτες, οι αγωγές θα πρέπει να κριθούν στο πλαίσιο του ιδιωτικού δικαίου. Κατά την παρούσα ημερομηνία, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης, όσο και τα Διατάγματα για Διάσωση με Ίδια Μέσα δεν έχουν ακυρωθεί από το δικαστήριο και έτσι παραμένουν νομικά έγκυρα και σε ισχύ. Στις 9 Οκτωβρίου 2014, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι διαδικασίες αυτές εμπίπτουν στο πλαίσιο του δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου (ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων), και ως εκ τούτου, όλες οι προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου (υπό την αναθεωρητική του δικαιοδοσία) απορρίφθηκαν. Αναμένεται ότι μελλοντικά θα ασκηθούν αγωγές για αποζημιώσεις ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Αγωγές που βασίζονται σε συμψηφισμό

Ορισμένες αγωγές έχουν καταχωρηθεί από πελάτες κατά της Εταιρίας. Οι αγωγές αυτές ισχυρίζονται ότι η εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα σύμφωνα με τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα δεν πραγματοποιήθηκε σωστά σε σχέση με αυτούς και, ειδικότερα, ότι δεν έγιναν σεβαστά τα δικαιώματά τους για συμψηφισμό.

Καταθέτες και μέτοχοι της Λαϊκής Τράπεζας

Η Εταιρία έχει συνενωθεί ως εναγόμενος σε ορισμένες αγωγές που έχουν εγερθεί εναντίον της Λαϊκής Τράπεζας από τους καταθέτες, μετόχους και κατόχους πιστωτικών τίτλων της. Αυτές οι αγωγές έχουν εγκριθεί σε παρόμοια βάση με αυτές που έχουν εγκριθεί από τους καταθέτες και μετόχους της Εταιρίας που έχουν επηρεαστεί από την εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα όπως περιγράφονται ανωτέρω.

Εφαρμογή των Διαταγμάτων

Περιστασιακά, άλλες αγωγές εγείρονται εναντίον της Εταιρίας σε σχέση με την εφαρμογή των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν μετά την εφαρμογή του Νόμου περί Εξυγίανσης (όσον αφορά τον τρόπο και τη μεθοδολογία με την οποία τα εν λόγω Διατάγματα έχουν εφαρμοστεί).

23. Λοιπές υποχρεώσεις (συνέχεια)**23.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)***Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα (συνέχεια)*

Νομική θέση του Συγκροτήματος

Όλες οι αγωγές αμφισβητούνται έντονα από το Συγκρότημα, σε στενή διαβούλευση με τις αρμόδιες πολιτειακές και κυβερνητικές αρχές. Η θέση του Συγκροτήματος είναι ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα υπερισχύουν όλων των άλλων νόμων. Ως έχουν τα πράγματα, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης όσο και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει αυτού είναι συνταγματικά και νόμιμα, δεδομένου ότι έχουν θεσπιστεί σωστά και δεν έχουν μέχρι στιγμής ακυρωθεί από οποιοδήποτε δικαστήριο.

Έρευνα Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)

Μετά από έρευνα, η οποία ξεκίνησε το 2010, η ΕΠΑ εξέδωσε πορίσματα τον Απρίλιο του 2014 ισχυριζόμενη παραβιάσεις του Κυπριακού και του Ευρωπαϊκού Δικαίου Ανταγωνισμού σχετικά με τις δραστηριότητες και/ή παραλείψεις από την Εταιρία, μεταξύ άλλων, σε ότι αφορά συναλλαγές πληρωμών με κάρτες. Η ΕΠΑ ισχυρίστηκε ότι η συμπεριφορά στην αγορά της εταιρίας JCC Payment Systems Ltd (JCC), μιας εταιρίας επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτες που ανήκει και ελέγχεται από τις τράπεζες μετόχους της, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν και την Εταιρία (η Εταιρία κατέχει το 75% των μετοχών της JCC), μαζί με τη συμπεριφορά άλλων τραπεζών, παραβιάζει το δικαίωμα του ανταγωνισμού σε διάφορα σημεία.

Υπήρχε επίσης ένας ισχυρισμός σχετικά με τις συμφωνίες της Εταιρίας με την American Express, ότι αυτές οι αποκλειστικές συμφωνίες παραβίαζαν το δικαίωμα του ανταγωνισμού. Η Εταιρία υπερασπίστηκε σθεναρά τις σχετικές διαδικασίες, αλλά η ΕΠΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία (από κοινού με άλλες τράπεζες και ιδρύματα, και συγκεκριμένα η JCC) έχει παραβιάσει επί των δύο θεμάτων περί των σχετικών διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Η ΕΠΑ έχει κληθεί σε νέες δηλώσεις όσον αφορά το ύψος του διοικητικού προστίμου που θα επιβληθεί στην Εταιρία. Η Εταιρία θα προβεί στις κατάλληλες δηλώσεις (αλλά θα εξετάσει επίσης τη λήψη άλλων μέτρων, σε συνεννόηση με την Επιτροπή για να αρθούν αυτά τα χαρακτηριστικά από τις δραστηριότητές της, οι οποίες θεωρούνται ως μη ανταγωνιστικές), έτσι ώστε το διοικητικό πρόστιμο που θα επιβληθεί να μην είναι σημαντικό (αν και η ΕΠΑ έχει την εξουσία να επιβάλει πρόστιμο ως ποσοστό του κύκλου εργασιών της Εταιρίας). Σε κάθε περίπτωση, η Εταιρία θα καταθέσει προσφυγή ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου για να αμφισβητήσει την απόφαση της ΕΠΑ. Η προσφυγή θα κατατεθεί μετά την γνωστοποίηση του προστίμου. Η Εταιρία εκτιμά ότι το αποτέλεσμα δεν θα έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

CNP – Διαιτησία

Η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd (εταιρία στην οποία το Συγκρότημα κατέχει το 49,9% και αποκτήθηκε ως μέρος της εξαγοράς της Λαϊκής Τράπεζας) είχε ορισμένες αποκλειστικές συμφωνίες με τη Λαϊκή Τράπεζα αναφορικά με τα ασφαλιστικά προϊόντα που προσφέρονταν στην Κύπρο μέσω της δημιουργίας μιας κυπριακής εταιρίας (CNP Κύπρου). Η CNP France κατείχε ποσοστό ύψους 50,1% των μετοχών της CNP Κύπρου και η Λαϊκή Τράπεζα ποσοστό ύψους 49,9% των μετοχών. Στο πλαίσιο της γενικής συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων, υπήρχαν δύο συμβάσεις μεταξύ της CNP και της Λαϊκής Τράπεζας, Σύμβαση Μετόχων και Σύμβαση Διανομής. Όσον αφορά τη Σύμβαση Μετόχων, η Εταιρία (σύμφωνα με τον Νόμο περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν βάσει αυτού) διαδέχτηκε τη συμμετοχή της Λαϊκής Τράπεζας και έγινε μέτοχος της CNP Κύπρου με ποσοστό συμμετοχής ύψους 49,9%.

Μετά την ένταξη της Λαϊκής Τράπεζας σε καθεστώς εξυγίανσης, η CNP κίνησε διαδικασία διαιτησίας στο Λονδίνο υπό την αιγίδα του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου, υποστηρίζοντας ότι η Εταιρία είναι διάδοχος της Λαϊκής Τράπεζας σε σχέση και με τις δύο συμβάσεις της Σύμβασης Μετοχών και της Σύμβασης Διανομής και ότι οι εν λόγω Συμβάσεις (ιδίως η Σύμβαση Διανομής) έχουν παραβιαστεί. Η CNP διεκδικεί ποσά ύψους περίπου €240 εκατ. (περιλαμβανομένου τόκου και μεικτά ποσά για φορολογίες). Η Εταιρία εκτιμά ότι έχει καλές υπερασπίσεις όσον αφορά και τις δύο διαδικασίες και προτίθεται να τις αντικρούσει σθεναρά. Μία από τις υπερασπίσεις που έθεσε η Εταιρία είναι η ματαίωση (frustration) των συμβάσεων, αφού λόγω των πολύ σημαντικών αλλαγών του Μαρτίου 2013, οι Συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ της CNP και της Λαϊκής Τράπεζας είναι αδύνατον να λειτουργήσουν στο πλαίσιο της νέας πραγματικότητας. Η ακρόαση της διαδικασίας της επιδιαιτησίας θα πραγματοποιηθεί κάποια στιγμή τον Μάιο του 2016.

23. Λοιπές υποχρεώσεις (συνέχεια)

23.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Λοιπές επιδικίες

Το Συγκρότημα εμπλέκεται σε αριθμό άλλων δικαστικών διαφορών που προέρχονται από τις συνήθεις εργασίες του, κυρίως σε Κύπρο και Ελλάδα.

Υποθέσεις Ταμείου Προνοίας

Εκκρεμούν 23 αγωγές ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών από πρώην υπαλλήλους σε σχέση με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματά τους· η απόφαση του Δικαστηρίου έχει επιφυλαχθεί. Οι υπάλληλοι αυτοί συνταξιοδοτήθηκαν και/ή αποχώρησαν από την Εταιρία το 1999 και ισχυρίζονται ότι η Εταιρία και/ή το Ταμείο Προνοίας της Εταιρίας δεν υπολόγισαν ορθά τα ωφελήματά τους. Σε περίπτωση που οι αγωγές εκδικαστούν υπέρ των πρώην υπαλλήλων, το συνολικό ποσό αποζημίωσης θα ανέλθει γύρω στα €24 εκατ. Η πρόβλεψη έχει γίνει με βάση τη βέλτιστη εκτίμηση της διοίκησης για πιθανές εκροές.

Επιδικίες εργοδότησης

Πρώην ανώτερα στελέχη της Εταιρίας έχουν κινηθεί αγωγές για άδικη ακύρωση και για τα δικαιώματά τους στο ταμείο προνοίας εναντίον της Εταιρίας και των καταπιστευματοδόχων του ταμείου προνοίας της Εταιρίας. Η Εταιρία δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε αποτελέσματα στο πλαίσιο των υποθέσεων αυτών αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

Υπόθεση Ελλάδας εναντίον της Εταιρίας

Για μια απ' αυτές τις υποθέσεις σχετικά με τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην Ελλάδα, αναγνωρίστηκε πρόβλεψη σε προηγούμενες περιόδους (30 Σεπτεμβρίου 2014: €38. χιλ.), μετά από δικαστική απόφαση. Η πρόβλεψη αναστράφηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2014 μετά από την ακύρωση της απόφασης από τον Άρειο Πάγο τον Μάρτιο 2015. Η υπόθεση μπορεί να επαναδικαστεί. Η Εταιρία έχει αποζημιώσει την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. (που απέκτησε τις δραστηριότητες της Εταιρίας στην Ελλάδα τον Μάρτιο 2013) μέσω εγγυητικής επιστολής, για οποιαδήποτε απαίτηση εναντίον της σε σχέση με την παρούσα υπόθεση.

Επιδικία δανείου σε Ελβετικό Φράγκο στην Κύπρο και Ηνωμένο Βασίλειο

Νομικές ενέργειες έχουν κινηθεί κατά της Εταιρίας από δανειζόμενους που έχουν δανειστεί σε ξένο νόμισμα (κυρίως σε Ελβετικό Φράγκο). Ο κύριος ισχυρισμός σε αυτές τις υποθέσεις ήταν ότι η Εταιρία απέκρυψε και / ή παραποίησε στοιχεία, παραβιάζοντας την ισχύουσα νομοθεσία. Η Εταιρία προτίθεται να αμφισβητήσει σθεναρά τις αυτές τις νομικές διαδικασίες.

Υποθέσεις Ηνωμένου Βασιλείου εναντίον της Εταιρίας

Η Εταιρία είναι ο εναγόμενος σε ορισμένες διαδικασίες ισχυριζόμενη ότι η Εταιρία είναι νομικά υπεύθυνος για διάφορες υποτιθέμενες παρατυπίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, την εκ των προτέρων και παραπλανητικής πώλησης των δανείων για την αγορά ακινήτων στην Κύπρο από τους βρετανικούς υπηκόους. Η υπεράσπιση της Εταιρείας θα ποικίλλει ανάλογα με το αν οι αγοραστές μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως καταναλωτές ή επενδυτές. Ωστόσο, επί του παρόντος όλες οι διαδικασίες στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ανασταλεί. Η Εταιρεία δεν αναμένει ότι τα αποτελέσματα αυτών των εργασιών θα έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για την Εταιρία.

Υπόθεση Ουκρανίας εναντίον της Εταιρίας

Τον Οκτώβριο του 2015, Ουκρανική επιχείρηση καταχώρησε αγωγή εναντίον της Εταιρίας και άλλων προσώπων ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο Λονδίνο (High Court in London) απαιτώντας, μεταξύ άλλων, απόφαση/διάταγμα σύμφωνα με το οποίο δεν ανήκει στην Εταιρία οποιοσδήποτε τίτλος και η Εταιρία δεν έχει οποιαδήποτε δικαιώματα δυνάμει της αρχικής συμφωνίας δανείου που συνάφθηκε με την Cyprus Popular Bank Public Co Ltd και έπειτα μεταφέρθηκε στην Alfa group στο πλαίσιο της πώλησης των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην Ουκρανία. Επίσης, το Νοέμβριο του 2015 κινήθηκαν και τοπικές/παρεμπιπτούσες αγωγές ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας σε ενίσχυση της αγωγής στο Λονδίνο. Η Εταιρία αμφισβητεί σθεναρά τις αγωγές και στις δύο δικαιοδοσίες. Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως των αποτελεσμάτων τους, τέτοιες αγωγές δεν αναμένονται να έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρίας.

23. Λοιπές υποχρεώσεις (συνέχεια)**23.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)***Λοιπές επιδικίες (συνέχεια)**Ιδιωτικές Ποινικές Διώξεις*

Έχουν καταχωρηθεί έξι ιδιωτικές ποινικές δίωξεις από συγκεκριμένους πελάτες της Εταιρίας εναντίον της Εταιρίας και ορισμένων από τους Διοικητικούς Συμβούλους και αξιωματούχους με τις οποίες προωθούνται οι διαφορές τους και τα παράπονά τους. Πρόκειται για δίωξεις οι οποίες έχουν καταχωρηθεί από ιδιώτες και όχι από το Κράτος. Δύο από αυτές αφορούν ισχυρισμούς για αποτυχία αναδιάρθρωσης δανειακών υποχρεώσεων πελατών, άλλες δύο αφορούν ισχυριζόμενη παραπληροφόρηση στις οικονομικές καταστάσεις, μία αφορά ισχυριζόμενη συνομωσία σχετικά με απαίτηση βάσει εγγυητικής και μία αναφέρεται σε εγγραφή υποθηκών με ψευδείς παραστάσεις. Η Εταιρία εκτιμά ότι αυτές θα απορριφθούν. Η Εταιρία έχει αποταθεί στον Γενικό Εισαγγελέα για αναστολή των διώξεων (nolle prosequi), αλλά το αίτημά της έχει απορριφθεί. Η Εταιρία έχει ανανεώσει το αίτημά της για αναστολή των διώξεων σε σχέση με αυτές τις υποθέσεις. Οι δύο ιδιωτικές ποινικές δίωξεις αφορούν ισχυριζόμενη παραπληροφόρηση στις οικονομικές καταστάσεις αποσύρθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2015.

Ακόμα μία ιδιωτική ποινική δίωξη έχει καταχωρηθεί τον Οκτώβριο του 2015 από ένα πελάτη έναντι της Εταιρίας και συγκεκριμένων διευθυντών και λειτουργών. Αυτή αφορά ισχυρισμούς σχετικά με τα επιτόκια που χρεώνονταν σε πιστωτική διευκόλυνση. Η Εταιρία έχει ζητήσει από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας να διακόψει την υπόθεση (nolle prosequi). Στη βάση νομικής γνωμοδότησης/συμβουλής, η Εταιρία θεωρεί ότι αυτές οι ποινικές δίωξεις έχουν εγερθεί για 'σκοπό ενόχλησης.' Σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω ποινικές δίωξεις δεν αναμένονται να έχουν οποιοδήποτε ουσιώδη συνέπεια στην χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Γενικές Ποινικές Έρευνες

Ως μέρος των ερευνών και ανακρίσεων σε σχέση με την οικονομική κρίση η οποία κορυφώθηκε τον Μάρτιο 2013, ο Γενικός Εισαγγελέας και η Αστυνομία διεξάγουν διάφορες έρευνες (εμπιστευτικά). Η Εταιρία συνεργάζεται πλήρως με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας και παρέχει όλη την απαιτούμενη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, η Εταιρία είναι της άποψης ότι περαιτέρω έρευνες ή απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τις εν λόγω έρευνες δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει ποινική αγωγή εναντίον της Εταιρίας και πέντε πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για ισχυριζόμενη παράβαση του άρθρου 302 (συνομωσία για εξαπάτηση) του Ποινικού Κώδικα και του Άρθρου 19 του Περί των Πράξεων Προσώπων που κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμος. Το ισχυριζόμενο αδίκημα αναφέρεται στη μη δημοσιοποίηση σε εύθετο χρόνο της αύξησης του κεφαλαιακού ελλείμματος της Εταιρίας το 2012. Η Εταιρία αρνείται όλους τους ισχυρισμούς. Η ακρόαση έχει ξεκινήσει και η μέγιστη ποινή που μπορεί να επιβληθεί στην Εταιρία, εάν κριθεί ένοχη, θα είναι η επιβολή προστίμου το οποίο δεν αναμένεται να είναι ουσιώδες.

Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει ακόμα μια ποινική υπόθεση εναντίον της Εταιρίας και έξι πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για ισχυριζόμενη παραβίαση του Άρθρου 19 του Περί των Πράξεων Προσώπων που κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμου, σε σχέση με τα Ελληνικά Κυβερνητικά ομόλογα. Η υπόθεση έχει οριστεί για πρώτη εμφάνιση τον Δεκέμβριο του 2015 και το ισχυριζόμενο αδίκημα είναι σχετικά με τη μη-δημοσιοποίηση της αγοράς και πώλησης των Ελληνικών Κυβερνητικών ομολόγων σε καθορισμένο χρονικό διάστημα. Η Εταιρία αρνείται όλους τους ισχυρισμούς. Η ακρόαση της υπόθεσης δεν έχει ακόμα ξεκινήσει και η μέγιστη ποινή της Εταιρίας, εάν κριθεί ένοχη, θα είναι η επιβολή πρόστιμου το οποίο δεν αναμένεται να είναι ουσιώδες.

23.2 Άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Το Συγκρότημα ως μέρος της διαδικασίας πώλησης κάποιων από των δραστηριοτήτων του, παραχώρησε διαβεβαιώσεις και εγγυητικές στους αγοραστές. Αυτές σχετίζονται με, περιλαμβανομένων άλλων, την ιδιοκτησία δανείων, την εγκυρότητα των υποθηκών και άλλων θεμάτων που συμφωνήθηκαν με τους αγοραστές. Σε περίπτωση αθέτησης των διαβεβαιώσεων και των εγγυητικών, το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεωθεί να επαναγοράσει το δάνειο με τα υπάρχουσα προβλήματα και/ή να αποζημιώσει (indemnify) τους αγοραστές.

24. Μετοχικό κεφάλαιο

	30 Σεπτεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
<i>Εγκεκριμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0,10 η κάθε μια	47.677.593	4.767.759	47.677.593	4.767.759
<i>Εκδοθέν</i>				
1 Ιανουαρίου	8.922.378	892.238	4.683.985	4.683.985
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές (bail-in)	-	-	150	150
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί/ακυρωθεί	-	-	58.625	58.625
Επιπρόσθετες μετοχές που εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα για εξαγορά κατά το 2013	-	-	12.951	12.951
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	(4.280.140)
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	567	56	4.166.667	416.667
30 Σεπτεμβρίου 2015/31 Δεκεμβρίου 2014	8.922.945	892.294	8.922.378	892.238

Εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο**2015**

Κατά τη διάρκεια του εννιαμήνου που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2015, το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 567 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μια ως αποτέλεσμα της Δημόσιας Προσφοράς, την τρίτη και τελευταία φάση της Αύξησης Κεφαλαίου. Η Φάση 3 ολοκληρώθηκε στις 9 Ιανουαρίου 2015 και οι νέες συνήθεις μετοχές εκδόθηκαν στις 14 Ιανουαρίου 2015.

2014

Κατά τη διάρκεια του 2014 η Εταιρία μείωσε την ονομαστική αξία του εγκεκριμένου μετοχικού κεφαλαίου της από €1,00 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία.

Κατά τον Αύγουστο του 2014, η ονομαστική αξία των εκδομένων συνήθων μετοχών μειώθηκε από €1 η κάθε μια σε €0,10 η κάθε μια. Επιπρόσθετα, τον Σεπτέμβριο του 2014 η Εταιρία ολοκλήρωσε την Αύξηση Κεφαλαίου ύψους €1 δις, που αποτελούσε μια ιδιωτική τοποθέτηση σε καταρτισμένους θεσμικούς επενδυτές και μια προσφορά σε υφιστάμενους μετόχους για να αποκτήσουν μέχρι το 20% της έκδοσης. Ως αποτέλεσμα το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 4.166.667 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 οδηγώντας σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας κατά €416.667 χιλ. Η τιμή έκδοσης ανά συνήθη μετοχή ήταν €0,24. Επιπρόσθετα, το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 58.625 χιλ. μετοχές, ως αποτέλεσμα της ακύρωσης και απόσυρσης προσωρινών διαταγμάτων κατά το 2014 που απαγόρευαν στην Εταιρία να μετατρέπει τις καταθέσεις σε μετοχές ως συνέπεια της διάσωσης με ίδια μέσα (bail-in) κατά το 2013. Κατά συνέπεια, 12.951 χιλ. μετοχές εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα σύμφωνα με τις πρόνοιες των διαταγμάτων.

Όλες οι εκδομένες μετοχές φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

Μετοχές που υπόκεινται σε απαγορευτικά διατάγματα

Μετά την έκδοση των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα αναφορικά με τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές, αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (ΚΤΚ, Υπουργείο Οικονομικών κτλ.) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013' και τα διάφορα Διατάγματα που εκδόθηκαν με βάση το Νόμο για να εφαρμοστεί η μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές, αντίκεινται στο Σύνταγμα της Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

24. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)**Μετοχές που υπόκεινται σε απαγορευτικά διατάγματα (συνέχεια)**

Για κάποιες από τις αγωγές, εκδόθηκαν προσωρινά διατάγματα τα οποία απαγόρευαν στην Εταιρία να μετατρέψει τις καταθέσεις των εν λόγω αιτητών σε μετοχές. Η Εταιρία υπερασπίζεται σθεναρά τις αγωγές των καταθετών, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Οι μετοχές οι οποίες αποτελούσαν αντικείμενο των εν λόγω προσωρινών διαταγμάτων και οι οποίες εκδόθηκαν με βάση το περί διάσωσης με ίδια μέσα διάταγμα (bail-in), αναγνωρίζονταν στα ίδια κεφάλαια στον ενοποιημένο ισολογισμό ως 'Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα', με αντίστοιχη χρέωση στις 'Λοιπές υποχρεώσεις' στις συνολικές υποχρεώσεις. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 δεν υπήρχαν συνήθεις μετοχές που υπόκεινται σε απαγορευτικά διατάγματα (31 Δεκεμβρίου 2014: €441 χιλ.).

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο τηρείται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 55 του περί Εταιριών Νόμου, Κεφ. 113 και δεν είναι διαθέσιμο για διανομή υπό μορφή μερίσματος στους μετόχους.

Κατά το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, ως αποτέλεσμα της έκδοσης 567 χιλ. μετοχών ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μια στην τιμή των €0,24 ανά μετοχή, το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρίας αυξήθηκε κατά €79 χιλ.

Κατά το 2014, ως αποτέλεσμα της έκδοσης 4.166.667 χιλ. μετοχών ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μια, στην τιμή των €0,24 ανά μετοχή, το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρίας αυξήθηκε κατά €583.333 χιλ. Έξοδα συναλλαγής ύψους €30.794 χιλ. που σχετίζονται με την έκδοση νέων μετοχών αφαιρέθηκαν από το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου

Το αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου δημιουργήθηκε το 2014 μετά την έγκριση για τη μείωση της ονομαστικής αξίας συνήθων μετοχών από €1 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία. Η μείωση κεφαλαίου ανέρχεται σε €4.280.140 χιλ. από την οποία ποσό ύψους €2.327.654 χιλ. χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας και ποσό ύψους €1.952.486 χιλ. πιστώθηκε στο αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ο αριθμός αυτών των μετοχών στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ήταν 5.627 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία (31 Δεκεμβρίου 2014: 20.751 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία). Η συνολική αξία κτήσης των ιδίων μετοχών ανήλθε σε €45.809 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €88.051 χιλ.).

Μέρος αυτών των μετοχών που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα προέκυψαν από τη μετατροπή καταθέσεων που είχαν οι οντότητες αυτές στην Εταιρία σε μετοχές (bail-in), οι οποίες θα πωληθούν στο εγγύς μέλλον.

Επιπρόσθετα, στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 η θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 2.889 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: 3.043 χιλ.) μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων. Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €21.463 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €21.463 χιλ.).

25. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στην Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών αποτελούνται από:

	30 Σεπτεμβρίου 2015	30 Σεπτεμβρίου 2014
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	870.059	432.262
Ομόλογα αποπληρωτέα εντός τριών μηνών	21.846	179.305
Τοποθετήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών	1.147.468	1.224.784
	2.039.373	1.836.351

Ανάλυση μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και τοποθετήσεων σε τράπεζες

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	870.059	655.263
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	116.204	484.202
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες	986.263	1.139.465

Τοποθετήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών	1.147.468	1.304.358
Άλλες τοποθετήσεις σε τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς	64.079	70.771
Άλλες τοποθετήσεις σε τράπεζες	187.100	271.757
Σύνολο τοποθετήσεων σε τράπεζες	1.398.647	1.646.886

Οι άλλες τοποθετήσεις σε τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς αφορούν εξασφάλιση συναλλαγών σε παράγωγα ύψους €64.079 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €70.771 χιλ.) η οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμη για χρήση από το Συγκρότημα, αλλά γίνεται διαθέσιμη όταν οι συναλλαγές τερματίζονται.

26. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης

	30 Σεπτεμβρίου 2015			31 Δεκεμβρίου 2014		
	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός τους	Σύνολο	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο
Περιουσιακά στοιχεία	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	871.375	114.888	986.263	660.104	479.361	1.139.465
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.218.596	180.051	1.398.647	1.522.315	124.571	1.646.886
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	49.519	1.101	50.620	61.896	702	62.598
Επενδύσεις	655.323	772.387	1.427.710	571.863	1.969.059	2.540.922
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	4.762.303	13.217.419	17.979.722	4.487.855	13.680.468	18.168.323
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	20.446	448.311	468.757	20.906	452.086	472.992
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	155.587	186.228	341.815	236.469	99.793	336.262
Ακίνητα, εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία	147	424.601	424.748	8.086	435.417	443.503
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	539.020	539.020	-	488.598	488.598
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	-	112.859	112.859	-	116.776	116.776
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	19.406	424.086	443.492	9.905	446.966	456.871
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	23.027	-	23.027	916.206	-	916.206
	7.775.729	16.420.951	24.196.680	8.495.605	18.293.797	26.789.402
Υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	264.492	58.260	322.752	113.651	48.245	161.896
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	1.222.407	4.180.194	5.402.601	1.554.000	6.729.773	8.283.773
Συμφωνίες επαναγοράς	66.621	301.069	367.690	230.305	349.377	579.682
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	9.787	44.418	54.205	13.371	58.596	71.967
Καταθέσεις πελατών	4.864.556	8.743.769	13.608.325	4.416.865	8.206.693	12.623.558
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	87.825	477.213	565.038	93.837	482.864	576.701
Λοιπές υποχρεώσεις	267.243	22.283	289.526	317.664	32.767	350.431
Ομολογιακά δάνεια	492	707	1.199	492	693	1.185
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	47.270	47.270	565	47.398	47.963
Μη κυκλοφορούσες υποχρεώσεις και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	-	-	611.199	-	611.199
	6.783.423	13.875.183	20.658.606	7.351.949	15.956.406	23.308.355

26. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης (συνέχεια)

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αναμενόμενης ημερομηνίας λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος, η περισσότερη χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες έχει συμπεριληφθεί στην πέραν του ενός έτους κατηγορία, καθώς εκτιμάται ότι θα εξακολουθήσει να είναι αναγκαία και διαθέσιμη. Ωστόσο σημειώνεται ότι η αναχρηματοδότηση μέσω του ELA έχει συμβατική λήξη εντός ενός έτους, ενώ οι στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) έχουν συμβατική λήξη πέραν του ενός έτους.

Οι επενδύσεις κατηγοριοποιούνται βάσει των προοπτικών πώλησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτή είναι η ημερομηνία λήξης, εκτός αν υπάρχει ένδειξη ότι η λήξη τους θα παραταθεί ή υπάρχει πρόθεση για πώληση, ή αντικατάστασή τους με κάποια παρόμοια. Το τελευταίο, αφορά περιπτώσεις όπου υπάρχει εξασφαλισμένος δανεισμός, που απαιτεί την εκχώρηση ομολόγων και αυτά τα ομόλογα λήγουν πριν τη λήξη του εξασφαλισμένου δανεισμού. Η λήξη των ομολόγων επεκτείνεται για να καλύψει την περίοδο του εξασφαλισμένου δανεισμού.

Τα εξυπηρετούμενα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο κατηγοριοποιούνται βάσει του συμβατικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Τα παρατραβήγματα ταξινομούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους. Τα απομειωμένα δάνεια, μετά την αφαίρεση ατομικής και συλλογικής πρόβλεψης, καθώς και τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους εκτός από τις αναμενόμενες εισπράξεις που συμπεριλαμβάνονται σε χρονικές ζώνες, με βάση τα ιστορικά ποσά που εισπράχθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες.

Ένα ποσοστό των καταθέσεων πελατών στην Κύπρο με λήξη εντός ενός έτους μεταφέρθηκε στην κατηγορία πέραν του ενός έτους, βάσει της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς των πελατών. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ρουμανία και τα Channel Islands οι καταθέσεις κατηγοριοποιούνται βάσει της συμβατικής τους λήξης.

Οι επενδύσεις προς εμπορία κατηγοριοποιούνται με λήξη εντός ενός έτους.

Η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης των άλλων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων είναι η ίδια με τη συμβατική τους λήξη.

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος παρακολουθείται με διάφορους μηχανισμούς σε όλες τις εταιρίες του Συγκροτήματος ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων και να τιμολογούνται οι πιστωτικές διευκολύνσεις και τα προϊόντα λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό.

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσότερων πελατών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι του Συγκροτήματος.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τις αρχές χρηματοδότησης του Συγκροτήματος και βεβαιώνεται για την εφαρμογή της πιστωτικής πολιτικής σε κάθε τομέα και την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος μέσω έγκαιρου εντοπισμού των προβληματικών πελατών. Ο πιστωτικός κίνδυνος από συνδεδεμένους λογαριασμούς ενοποιείται και παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές συνδυάζονται με σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit rating και credit scoring systems).

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται με βάση εκτιμήσεις για την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών, τον τομέα της οικονομίας και τη χώρα δραστηριότητάς τους. Το χαρτοφυλάκιο επιθεωρείται σε τακτική βάση από εξειδικευμένη ομάδα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του Συγκροτήματος.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για το Συγκρότημα είναι διεσπαρμένος τόσο γεωγραφικά όσο και στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου Συγκροτήματος καθορίζει τους απαγορευμένους/επικίνδυνους κλάδους της οικονομίας και καθορίζει αυστηρότερη πολιτική στους κλάδους αυτούς, ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητάς τους.

Η πολιτική του Συγκροτήματος αναφορικά με τον ορισμό των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων και τον καθορισμό των προβλέψεων για απομείωση παρατίθεται στη Σημείωση 3, 'Περίληψη λογιστικών πολιτικών' των ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο για όλες τις επενδύσεις σε ρευστά διαθέσιμα (κυρίως τοποθετήσεις σε τράπεζες και ομόλογα) και υποβάλλει εισηγήσεις για τον καθορισμό ορίων σε τράπεζες και χώρες στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) για έγκριση.

Μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013 που σχετίζονται με την ανακεφαλαιοποίηση και την αναδιάρθρωσή του, το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει πιο αυστηρά κριτήρια δανεισμού και έχει μειώσει σημαντικά τα όρια έγκρισης των διάφορων πιστωτικών αρχών.

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις**

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, πριν τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που έχουν ληφθεί.

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	851.157	954.412
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.398.647	1.646.886
Επενδύσεις προς εμπορία - ομόλογα	1	1
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	17.264	17.151
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις	1.381.578	2.491.167
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 14)	50.620	62.598
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 16)	17.979.722	18.168.323
Περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 17)	-	625.207
Χρεώστες (Σημ. 18)	22.878	21.279
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 18)	61.686	66.177
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	188.155	129.876
Σύνολο στον ισολογισμό	21.951.708	24.183.077
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>		
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	7.351	9.227
Εγγυητικές	784.651	972.673
Εγγυητικές που σχετίζονται με την ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	8.547
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>		
Ενέγγυες πιστώσεις	14.493	16.217
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.132.467	2.273.433
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί για ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	71.379
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2.938.962	3.351.476
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	24.890.670	27.534.553

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)**

Η μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο αναλύεται κατά γεωγραφικό τομέα ως ακολούθως:

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
Στον ισολογισμό	€000	€000
Κύπρος	19.821.662	21.443.313
Ελλάδα	82.684	110.459
Ρωσία	99.958	625.207
Ηνωμένο Βασίλειο	1.630.661	1.525.666
Ρουμανία	316.743	478.432
	21.951.708	24.183.077
Εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	2.764.559	3.067.737
Ελλάδα	132.300	185.271
Ρωσία	20.000	79.926
Ηνωμένο Βασίλειο	21.791	18.225
Ρουμανία	312	317
	2.938.962	3.351.476
Σύνολο στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	22.586.221	24.511.050
Ελλάδα	214.984	295.730
Ρωσία	119.958	705.133
Ηνωμένο Βασίλειο	1.652.452	1.543.891
Ρουμανία	317.055	478.749
	24.890.670	27.534.553

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

Το Συγκρότημα προσφέρει στους πελάτες του εγγυήσεις για τις οποίες μπορεί να χρειαστεί να προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό τους και εισέρχεται σε δεσμεύσεις για επέκταση των πιστωτικών διευκολύνσεων για την εξασφάλιση των αναγκών ρευστότητάς τους.

Οι πιστώσεις εισαγωγής και εγγυήσεις (περιλαμβανομένων και των ορίων πιστώσεων) δεσμεύουν το Συγκρότημα σε πληρωμές, για λογαριασμό των πελατών του σε περίπτωση συγκεκριμένης πράξης, που συνήθως αφορά την εισαγωγή και εξαγωγή εμπορευμάτων. Αυτές οι δεσμεύσεις εκθέτουν το Συγκρότημα σε κινδύνους παρόμοιους με αυτούς των δανείων και απαιτήσεων και ως εκ τούτου παρακολουθούνται χρησιμοποιώντας τις ίδιες πολιτικές και μηχανισμούς ελέγχου.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει το ποσό και το είδος της εξασφάλισης και τις άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση νέων δανείων σε πελάτες.

Οι κύριες κατηγορίες των εξασφαλίσεων που λαμβάνει το Συγκρότημα είναι υποθήκες ακινήτων, εξασφαλίσεις μετρητών/δεσμευμένες καταθέσεις, τραπεζικές εγγυήσεις, κυβερνητικές εγγυήσεις, ενεχυριάσεις μετοχών και χρεογράφων δημόσιων εταιριών, σταθερή και κυμαινόμενη επιβάρυνση επί εταιρικών περιουσιακών στοιχείων, εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, εκχώρηση δικαιωμάτων σε συγκεκριμένα συμβόλαια και προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις.

Η διεύθυνση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις αλλαγές στην αγοραία αξία των εξασφαλίσεων σε συνεχή βάση και, όπου χρειάζεται, λαμβάνει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις με βάση τη σχετική συμφωνία.

Άλλα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από δάνεια και απαιτήσεις, καθορίζονται ανάλογα με τη φύση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Συνήθως τα ομόλογα και άλλα χρεόγραφα δεν είναι εξασφαλισμένα, εκτός από τα ομόλογα που είναι διασφαλισμένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities) και άλλα παρόμοια μέσα, τα οποία εξασφαλίζονται με χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, κάποια ομόλογα φέρουν κυβερνητική εγγύηση.

Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί τη σύμβαση ISDA Master Agreement για την καταχώρηση των συναλλαγών του σε παράγωγα. Η σύμβαση αυτή παρέχει το συμβατικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή ενός πλήρους φάσματος συναλλαγών σε μη οργανωμένες αγορές (over-the-counter) και δεσμεύει συμβατικά τα αντισυμβαλλόμενα μέρη να συμψηφίζουν όλες τις ανοικτές συναλλαγές οι οποίες διέπονται από τη σύμβαση στην περίπτωση που κάποιο από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη την αθετήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υπογράφουν σύμβαση Credit Support Annex (CSA) σε συνδυασμό με τη σύμβαση ISDA Master Agreement. Η σύμβαση CSA παρέχει εξασφαλίσεις στα αντισυμβαλλόμενα μέρη έτσι ώστε να μετριαστεί ο ενδεχόμενος κίνδυνος που εμπεριέχεται στις ανοικτές τους θέσεις.

Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν γίνεται μια πληρωμή μετρητών ή αξιών, με αντάλλαγμα την αναμενόμενη είσπραξη αξιών ή μετρητών. Το Συγκρότημα καθορίζει ημερήσια όρια διακανονισμού για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος. Ο κίνδυνος διακανονισμού μετριάζεται όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω οργανωμένων συστημάτων πληρωμής ή βάσει παράδοσης έναντι πληρωμής.

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Υπάρχουν περιορισμοί στη συγκέντρωση δανείων που επιβάλλονται από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου και τη σχετική Οδηγία που εκδόθηκε από την ΚΤΚ. Σύμφωνα με αυτούς τους περιορισμούς, οι τράπεζες δεν δικαιούνται να δανείσουν περισσότερο από 25% των ιδίων κεφαλαίων σε ένα συγκρότημα πελατών. Η πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος επιβάλλει αυστηρότερα συγκεντρωτικά όρια και το Συγκρότημα λαμβάνει μέτρα για να μειώσει σταδιακά αυτές τις εκθέσεις οι οποίες έχουν υπερβεί τα εσωτερικά όρια.

Επιπρόσθετα, οι θυγατρικές του Συγκροτήματος στο εξωτερικό πρέπει να συμμορφώνονται με τις οδηγίες σχετικά με μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, όπως αυτές καθορίζονται από τις εποπτικές αρχές των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται.

Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση

Η αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αφορά τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς της Λαϊκής Τράπεζας κατά το 2013. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3, η αναπροσαρμογή αυτή έχει επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Για σκοπούς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 7, καθώς και για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η εν λόγω αναπροσαρμογή δεν συμπεριλήφθηκε στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Η συγκέντρωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος ανά χώρα και κλάδο της οικονομίας παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας								
Εμπόριο	2.285.438	-	24.073	12.439	62.488	2.384.438	(125.975)	2.258.463
Βιομηχανία	815.493	-	9.866	7.777	16.488	849.624	(33.975)	815.649
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.512.985	-	97.558	6.189	-	1.616.732	(81.583)	1.535.149
Κατασκευές	4.043.335	-	27.882	58.860	11.299	4.141.376	(356.515)	3.784.861
Ακίνητα	2.147.480	45.103	864.944	258.698	67.722	3.383.947	(141.628)	3.242.319
Ιδιώτες	7.361.202	219	44.492	5.836	-	7.411.749	(278.933)	7.132.816
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.639.276	-	59.463	38.361	99.319	1.836.419	(105.590)	1.730.829
Λοιποί κλάδοι	1.171.241	26.081	12.125	28.824	-	1.238.271	(141.756)	1.096.515
	20.976.450	71.403	1.140.403	416.984	257.316	22.862.556	(1.265.955)	21.596.601
Ανά πελατειακό τομέα								
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.391.033	71.184	849.724	395.863	246.919	10.954.723	(701.500)	10.253.223
Μικρομεσαίες	4.471.280	-	251.500	18.230	10.397	4.751.407	(275.638)	4.475.769
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	4.327.269	-	18.408	1.365	-	4.347.042	(111.132)	4.235.910
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2.177.017	219	20.771	1.526	-	2.199.533	(162.184)	2.037.349
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	542.582	-	-	-	-	542.582	(8.512)	534.070
Διαχείριση περιουσίας	67.269	-	-	-	-	67.269	(6.989)	60.280
	20.976.450	71.403	1.140.403	416.984	257.316	22.862.556	(1.265.955)	21.596.601

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη								
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.292.354	71.184	849.724	312.956	246.919	3.773.137	(92.322)	3.680.815
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.547.460	-	251.500	18.230	10.397	1.827.587	(51.924)	1.775.663
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	3.729.544	-	18.408	1.365	-	3.749.317	(47.701)	3.701.616
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	1.460.579	219	20.771	1.526	-	1.483.095	(44.672)	1.438.423
Αναδιρθώσεις χρεών								
- μεγάλες επιχειρήσεις	4.837.066	-	-	35.755	-	4.872.821	(277.194)	4.595.627
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.412.478	-	-	-	-	1.412.478	(75.656)	1.336.822
Ανακτήσεις χρεών								
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.261.613	-	-	47.152	-	2.308.765	(331.984)	1.976.781
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.511.342	-	-	-	-	1.511.342	(148.058)	1.363.284
- στεγαστικά	597.725	-	-	-	-	597.725	(63.431)	534.294
- λοιπά καταναλωτικά	716.438	-	-	-	-	716.438	(117.512)	598.926
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	542.582	-	-	-	-	542.582	(8.512)	534.070
Διαχείριση περιουσίας	67.269	-	-	-	-	67.269	(6.989)	60.280
	20.976.450	71.403	1.140.403	416.984	257.316	22.862.556	(1.265.955)	21.596.601

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
31 Δεκεμβρίου 2014	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας							
Εμπόριο	2.280.096	-	22.058	12.904	2.315.058	(169.687)	2.145.371
Βιομηχανία	819.309	-	10.079	7.620	837.008	(46.564)	790.444
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.411.823	-	87.487	6.379	1.505.689	(94.943)	1.410.746
Κατασκευές	3.839.921	-	46.487	47.164	3.933.572	(407.901)	3.525.671
Ακίνητα	2.030.507	44.274	645.641	279.266	2.999.688	(170.448)	2.829.240
Ιδιώτες	7.447.640	234	37.733	8.767	7.494.374	(336.364)	7.158.010
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.503.453	-	51.446	39.342	1.594.241	(122.444)	1.471.797
Λοιποί κλάδοι	1.867.190	129.632	13.183	116.753	2.126.758	(217.760)	1.908.998
	21.199.939	174.140	914.114	518.195	22.806.388	(1.566.111)	21.240.277
Ανά πελατειακό τομέα							
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.435.472	173.906	488.868	486.900	10.585.146	(868.788)	9.716.358
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	4.504.394	-	392.422	27.992	4.924.808	(339.515)	4.585.293
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	4.358.366	-	24.327	1.577	4.384.270	(125.294)	4.258.976
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2.228.198	234	8.497	1.726	2.238.655	(210.372)	2.028.283
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	603.557	-	-	-	603.557	(12.472)	591.085
Διαχείριση περιουσίας	69.952	-	-	-	69.952	(9.670)	60.282
	21.199.939	174.140	914.114	518.195	22.806.388	(1.566.111)	21.240.277

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
31 Δεκεμβρίου 2014	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη							
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.028.081	173.906	488.868	400.806	3.091.661	(168.703)	2.922.958
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.715.930	-	392.422	27.992	2.136.344	(77.973)	2.058.371
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	3.795.958	-	24.327	1.577	3.821.862	(56.086)	3.765.776
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	1.538.872	234	8.497	1.726	1.549.329	(83.560)	1.465.769
Αναδιρθώσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	5.317.892	-	-	35.609	5.353.501	(348.013)	5.005.488
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.401.022	-	-	-	1.401.022	(110.044)	1.290.978
Ανακτήσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.089.499	-	-	50.485	2.139.984	(352.072)	1.787.912
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.387.442	-	-	-	1.387.442	(151.498)	1.235.944
- στεγαστικά	562.408	-	-	-	562.408	(69.208)	493.200
- λοιπά καταναλωτικά	689.326	-	-	-	689.326	(126.812)	562.514
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	603.557	-	-	-	603.557	(12.472)	591.085
Διαχείριση περιουσίας	69.952	-	-	-	69.952	(9.670)	60.282
	21.199.939	174.140	914.114	518.195	22.806.388	(1.566.111)	21.240.277

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο περιλαμβάνουν δάνεια που χορηγήθηκαν από την Εταιρία στην Κύπρο σε Ελληνικές οντότητες τα οποία αποτελούν μέρος των συνηθών εργασιών της Εταιρίας στην Κύπρο, λογιστικής αξίας ύψους €71.175 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €94.703 χιλ.) και δάνεια στην Κύπρο με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα λογιστικής αξίας ύψους €67.550 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €71.473 χιλ.).

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων που κατέχονται προς πώληση**

Η συγκέντρωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση ανά χώρα και κλάδο της οικονομίας παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Ρωσία	
	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000
Εμπόριο	-	160.632
Βιομηχανία	-	59.466
Κατασκευές	-	43.932
Ακίνητα	-	131.943
Ιδιώτες	-	294.733
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	-	275.018
	-	965.724

Ανά πελατειακό τομέα		
Μεγάλες επιχειρήσεις	-	507.838
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	163.152
Ιδιώτες		
- στεγαστικά	-	25.999
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	-	204.867
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	-	63.868
	-	965.724

Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη		
Μεγάλες επιχειρήσεις	-	507.838
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	163.152
Ιδιώτες		
- στεγαστικά	-	25.999
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	-	204.867
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	-	63.868
	-	965.724

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ευρώ	19.508.583	71.403	28.523	415.848	16.121	20.040.478	(1.183.129)	18.857.349
Δολάριο Αμερικής	273.039	-	817	21	135.623	409.500	(11.589)	397.911
Αγγλική Στερλίνα	58.700	-	1.084.558	93	-	1.143.351	(12.102)	1.131.249
Ρωσικό Ρούβλι	136	-	-	-	105.572	105.708	(2)	105.706
Ρουμανικό Λέι	2	-	-	1.022	-	1.024	-	1.024
Ελβετικό Φράγκο	1.064.422	-	13.481	-	-	1.077.903	(54.714)	1.023.189
Άλλα νομίσματα	71.568	-	13.024	-	-	84.592	(4.419)	80.173
	20.976.450	71.403	1.140.403	416.984	257.316	22.862.556	(1.265.955)	21.596.601
31 Δεκεμβρίου 2014								
Ευρώ	19.692.806	172.587	41.166	516.875	-	20.423.434	(1.453.728)	18.969.706
Δολάριο Αμερικής	279.609	-	866	21	-	280.496	(12.212)	268.284
Αγγλική Στερλίνα	56.206	-	854.962	95	-	911.263	(16.359)	894.904
Ρωσικό Ρούβλι	555	-	-	-	-	555	(2)	553
Ρουμανικό Λέι	1	-	-	1.204	-	1.205	-	1.205
Ελβετικό Φράγκο	1.078.751	1.553	12.326	-	-	1.092.630	(77.424)	1.015.206
Άλλα νομίσματα	92.011	-	4.794	-	-	96.805	(6.386)	90.419
	21.199.939	174.140	914.114	518.195	-	22.806.388	(1.566.111)	21.240.277

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	Ρωσία	
	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Ευρώ	-	98.575
Δολάριο Αμερικής	-	193.991
Ρωσικό Ρούβλι	-	673.158
	-	965.724

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	30 Σεπτεμβρίου 2015			31 Δεκεμβρίου 2014		
	Μικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ενήμερα	9.925.140	(154.192)	9.770.948	9.629.157	(181.393)	9.447.764
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	3.610.480	(84.092)	3.526.388	4.281.050	(106.020)	4.175.030
Απομειωμένα	9.326.936	(1.027.671)	8.299.265	8.896.181	(1.278.698)	7.617.483
	22.862.556	(1.265.955)	21.596.601	22.806.388	(1.566.111)	21.240.277

Τα δάνεια σε καθυστέρηση είναι τα δάνεια με καθυστερημένες πληρωμές ή με υπέρβαση των εγκεκριμένων ορίων τους. Τα απομειωμένα δάνεια για τους σκοπούς του πιο πάνω πίνακα είναι τα δάνεια για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης σε ατομική βάση ή για τα οποία υφίστανται ζημιές κατά την αρχική αναγνώριση.

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Σε καθυστέρηση:		
- μέχρι 30 μέρες	584.914	550.070
- από 31 μέχρι 90 μέρες	354.898	480.961
- από 91 μέχρι 180 μέρες	199.664	432.947
- από 181 μέχρι 365 μέρες	373.596	908.614
- πέραν του ενός έτους	2.097.408	1.908.458
	3.610.480	4.281.050

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που κατέχει το Συγκρότημα (στο βαθμό που αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο) για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ήταν €3.036.473 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €3.459.628 χιλ.).

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	30 Σεπτεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014	
	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων
Ανά γεωγραφικό τομέα:	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	8.619.904	5.986.874	8.265.182	6.045.030
Ελλάδα	71.373	17.875	173.906	19.950
Ρωσία	255.664	102.714	-	-
Ηνωμένο Βασίλειο	60.700	19.365	81.840	50.198
Ρουμανία	319.295	175.913	375.253	219.462
	9.326.936	6.302.741	8.896.181	6.334.640

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω έχει υπολογιστεί με βάση τον βαθμό που οι εξασφαλίσεις αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο.

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Απομειωμένα:		
- χωρίς καθυστερήσεις	847.960	1.045.979
- μέχρι 30 μέρες	65.833	83.946
- από 31 μέχρι 90 μέρες	60.020	133.984
- από 91 μέχρι 180 μέρες	152.261	136.512
- από 181 μέχρι 365 μέρες	464.041	671.093
- πέραν του ενός έτους	7.736.821	6.824.667
	9.326.936	8.896.181

Έσοδα από τόκους απομειωμένων δανείων

Τα έσοδα από τόκους δανείων και απαιτήσεων από πελάτες περιλαμβάνουν τόκο στο ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ύψους €179.657 χιλ. (αντίστοιχη περίοδος 2014: €197.087 χιλ.).

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση**

	Ρωσία	
	30 Σεπτεμβρίου 2015 €000	31 Δεκεμβρίου 2014 €000
Ενήμερα	-	435.912
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα:		
- μέχρι 30 μέρες	-	12.655
- από 31 μέχρι 90 μέρες	-	10.178
- από 91 μέχρι 180 μέρες	-	7.166
- από 181 μέχρι 365 μέρες	-	17.246
- πέραν του ενός έτους	-	84.663
	-	131.908
Απομειωμένα:		
- χωρίς καθυστερήσεις	-	106.624
- μέχρι 30 μέρες	-	65.538
- από 31 μέχρι 90 μέρες	-	8.049
- από 91 μέχρι 180 μέρες	-	6.463
- από 181 μέχρι 365 μέρες	-	14.385
- πέραν του ενός έτους	-	196.845
	-	397.904
	-	965.724

Δεν υπάρχουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία κατέχονται προς πώληση στις 30 Σεπτεμβρίου 2015. Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που ήταν απομειωμένα και δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα, και τα οποία κατέχονταν προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2014, ανέρχονταν σε €154.543 χιλ. και €15.192 χιλ. αντίστοιχα.

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων που κατέχονται προς πώληση

Η κίνηση των προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	2.887.343	9.275	415.894	175.336	3.487.848
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ρωσία	-	-	(238.012)	-	(238.012)
Συναλλαγματικές και άλλες διαφορές	66.423	-	4.729	2.028	73.180
Μεταφορά μεταξύ γεωγραφικών τομέων	(83.378)	6.329	-	77.049	-
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(87.527)	(16.700)	(60.723)	(59.583)	(224.533)
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(158.407)	(1.100)	-	(40)	(159.547)
Εισπράξεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	2.561	-	-	3.916	6.477
Επιβάρυνση για την περίοδο – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	550.786	13.230	33.400	31.385	628.801
Επιβάρυνση για την περίοδο – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	42.665	-	42.665
30 Σεπτεμβρίου	3.177.801	11.034	197.953	230.091	3.616.879
Απομείωση σε ατομική βάση	2.575.448	11.034	197.732	222.943	3.007.157
Συλλογική απομείωση	602.353	-	221	7.148	609.722

Δεν υπάρχουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία κατέχονται προς πώληση στις 30 Σεπτεμβρίου 2015. Η πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στις 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνει €415.894 χιλ. για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση. Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την πρόβλεψη για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στις 'Λοιπές υποχρεώσεις'.

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2014	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	2.554.672	189	286.366	235.043	3.076.270
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ουκρανία	-	-	-	(108.342)	(108.342)
Συναλλαγματικές διαφορές	21.731	-	(17.463)	(4.384)	(116)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(19.163)	(12)	(198)	(46)	(19.419)
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(135.817)	(546)	(250)	(1.981)	(138.594)
Εισπράξεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	120	-	-	1.003	1.123
Επιβάρυνση για την περίοδο – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	341.848	14.082	415	61.273	417.618
Επιβάρυνση για την περίοδο – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	74.671	38.528	113.199
30 Σεπτεμβρίου	2.763.391	13.713	343.541	221.094	3.341.739
Απομείωση σε ατομική βάση	2.013.157	13.713	181.898	208.052	2.416.820
Συλλογική απομείωση	750.234	-	161.643	13.042	924.919

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)**

Η ζημιά απομείωσης επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του δανείου και της παρούσας αξίας των εκτιμημένων μελλοντικών ταμειακών ροών περιλαμβανομένων ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Δάνεια μαζί με τις σχετικές προβλέψεις τους, διαγράφονται όταν δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική για μελλοντική ανάκτησή τους. Μερικές διαγραφές συμπεριλαμβανομένων και μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί να πραγματοποιηθούν όταν κρίνεται ότι δεν υπάρχει προοπτική ανάκτησης του ποσού πρόβλεψης. Επιπρόσθετα, οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν δραστηριότητα αναδιάρθρωσης με πελάτες που υπόκεινται σε συμφωνημένους όρους και ικανοποιητικές επιδόσεις.

Έχουν γίνει παραδοχές που αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων, καθώς και το χρονικό πλαίσιο της ρευστοποίησης της εξασφάλισης και των φορολογιών και των εξόδων ανάκτησης και μετέπειτα της πώλησης της εξασφάλισης. Έχει χρησιμοποιηθεί τιμαριθμική αναπροσαρμογή για την επίτευξη αναπροσαρμοσμένης αξίας στην αγορά ακινήτων, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων. Το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες έχει υπολογιστεί σε 3 έτη κατά μέσο όρο, με εξαίρεση συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου έχει χρησιμοποιηθεί μια διαφορετική περίοδος βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις. Σύμφωνα με τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 της ΚΤΚ, η συσσωρευμένη μέση μελλοντική μεταβολή της αξίας των ακινήτων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έχει περιοριστεί στο μηδέν.

Οποιοσδήποτε αλλαγές σ' αυτές τις προϋποθέσεις ή διαφορές στις προϋποθέσεις που έγιναν σε σχέση με τα πραγματικά αποτελέσματα, θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Ενδεικτικά, για τους πελάτες που είχαν αξιολογηθεί σε συλλογική βάση, εάν το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες αυξανόταν κατά 1 χρόνο σε ένα μέσο όρο 4 χρόνων, τότε οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων θα αυξάνονταν κατά €54.243 χιλ. Εναλλακτικά, εάν το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες μειωνόταν κατά 1 χρόνο σε ένα μέσο όρο 2 χρόνων τότε οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων θα μειώνονταν κατά €50.257 χιλ.

Εάν το πραγματικό ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων από τις εξασφαλίσεις στο χαρτοφυλάκιο της Κύπρου είναι χαμηλότερο από το εκτιμημένο ποσό στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 κατά 5% και 10%, τότε οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων θα αυξάνονταν κατά €160.260 χιλ. και €339.601 χιλ. αντίστοιχα. Εναλλακτικά, εάν η αξία των εξασφαλίσεων στην Κύπρο, αυξανόταν κατά 5% και 10%, τότε οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων θα μειώνονταν κατά €174.589 χιλ. και κατά €329.236 χιλ. αντίστοιχα.

Ρυθμίσεις

Τα ρυθμιστικά μέτρα προκύπτουν στις περιπτώσεις στις οποίες ο πελάτης θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, το Συγκρότημα αποφασίζει να τροποποιήσει τους όρους της σύμβασης παραχωρώντας στον πελάτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το χρέος ή να αναχρηματοδοτήσει τη σύμβαση, είτε μερικώς, είτε συνολικά.

Η πρακτική της επέκτασης ρυθμιστικών μέτρων συνιστά είτε προσωρινή είτε μόνιμη παραχώρηση συγκατάβασης στον πελάτη. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιάρθρωση των συμβατικών όρων του δανείου ή την πληρωμή με κάποια μορφή εκτός από μετρητά, όπως μια διευθέτηση όπου ο δανειολήπτης μεταφέρει εξασφαλίσεις στο Συγκρότημα. Ως εκ τούτου, αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη και απαιτείται όπως αξιολογείται το ενδεχόμενο απομείωσης του δανείου.

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις (συνέχεια)

Τροποποιήσεις σε δάνεια και απαιτήσεις που δεν επηρεάζουν διευθετήσεις σε πληρωμές, όπως η αναδιάρθρωση των εξασφαλίσεων ή ασφαλιστικών διευθετήσεων, δε θεωρούνται επαρκείς για την ένδειξη απομείωσης, καθώς από μόνες τους δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη πιστωτικών δυσκολιών που να επηρεάζουν την ικανότητα πληρωμής.

Δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης θεωρούνται όλα τα δάνεια για τα οποία το Συγκρότημα έχει προβεί σε τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής (πρόβλεψη περιόδου χάριτος, αναστολή καταβολής μίας ή περισσότερων δόσεων, μείωση του ποσού της δόσης και/ή διαγραφή καθυστερημένων δόσεων κεφαλαίου ή τόκου) και τρεχούμενοι λογαριασμοί/παρτραβήγματα των οποίων το όριο έχει αυξηθεί με αποκλειστικό σκοπό την κάλυψη υπέρβασης.

Ένας λογαριασμός για να πληροί τις προϋποθέσεις για αναδιάρθρωση πρέπει να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια περιλαμβανομένης της βιωσιμότητας της επιχείρησης του πελάτη. Ο βαθμός στον οποίο το Συγκρότημα προβαίνει σε αναδιάρθρωση λογαριασμών με βάση το πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών του μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την άποψή του για τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και άλλους παράγοντες που μπορεί να αλλάξουν από χρόνο σε χρόνο. Επιπλέον, εξαιρέσεις από τις πολιτικές και τις πρακτικές μπορεί να γίνουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λόγω νομοθετικών ή κανονιστικών συμφωνιών ή εντολών.

Οι ρυθμίσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης του δανειολήπτη (λειτουργική αναδιάρθρωση) και/ή μέτρα για την αναδιάρθρωση χρηματοδότησης (χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση) του δανειολήπτη.

Οι επιλογές αναδιάρθρωσης δύναται να είναι βραχυπρόθεσμοι ή μακροπρόθεσμοι χαρακτήρα ή συνδυασμός των δύο. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει και διαδώσει βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης, οι οποίες είναι κατάλληλες για το δανειολήπτη και αποδεκτές από το Συγκρότημα.

Βραχυπρόθεσμες αναδιρθώσεις ορίζονται ως οι λύσεις αναδιάρθρωσης με διάρκεια αποπληρωμής μικρότερη των πέντε ετών. Στις περιπτώσεις δανείων για κατασκευή εμπορικών ακινήτων και για τη χρηματοδότηση έργου (project finance), η διάρκεια βραχυπρόθεσμων σχεδίων αναδιάρθρωσης δεν δύναται να υπερβεί τα τρία χρόνια.

Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις αναδιρθώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μόνο τόκοι: κατά τη διάρκεια μίας καθορισμένης βραχυπρόθεσμης περιόδου, καταβάλλεται μόνο ο τόκος των πιστωτικών διευκολύνσεων και δεν γίνεται καμία αποπληρωμή κεφαλαίου.
- Μειωμένες πληρωμές: μείωση του ποσού των δόσεων αποπληρωμής για μια καθορισμένη βραχυπρόθεσμη περίοδο, προκειμένου να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Κεφαλαιοποίηση καθυστερήσεων και/ή τόκων: η κεφαλαιοποίηση των καθυστερήσεων και/ή των δεδουλευμένων τόκων, δηλαδή απάλειψη των καθυστερημένων οφειλών και κεφαλαιοποίηση των μη καταβληθέντων τόκων για αποπληρωμή βάσει του αναθεωρημένου προγράμματος.
- Περίοδος χάριτος: συμφωνία που επιτρέπει στον δανειολήπτη καθορισμένη καθυστέρηση αναφορικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποπληρωμής συνήθως σε σχέση με το κεφάλαιο.
- Μείωση επιτοκίου: Μόνιμη ή προσωρινή μείωση του επιτοκίου (σταθερού ή κυμαινόμενου) σε ένα δίκαιο και εφικτό επιτόκιο.

Οι μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιρθώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Παράταση της διάρκειας αποπληρωμής: παράταση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η οποία επιτρέπει τη μείωση του ποσού των δόσεων με την επέκταση των αποπληρωμών σε μεγαλύτερη περίοδο.
- Πρόσθετη εξασφάλιση: όταν λαμβάνονται πρόσθετα βάρη επί των μη βεβαρημένων περιουσιακών στοιχείων ως επιπρόσθετη εξασφάλιση από τον δανειολήπτη, προκειμένου να αντισταθμιστεί ο υψηλότερος κίνδυνος έκθεσης και ως μέρος της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.
- Ρύθμιση των κυρώσεων σε δανειακές συμβάσεις: προσωρινή ή μόνιμη κατάργηση κυρώσεων για παραβιάσεις συμβατικών όρων.
- Επαναπρογραμματισμός των πληρωμών: το υφιστάμενο συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής προσαρμόζεται σε ένα νέο βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής το οποίο βασίζεται σε μία ρεαλιστική εκτίμηση, των τρέχουσων και προβλεπόμενων, ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Ενίσχυση των υφιστάμενων εξασφαλίσεων: μία λύση αναδιάρθρωσης μπορεί για παράδειγμα να συνεπάγεται τη δέσμευση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων, προκειμένου να αποζημιωθεί για τη μείωση στα επιτόκια ή για να σταθμιστούν τα πλεονεκτήματα που ο δανειολήπτης λαμβάνει από την αναδιάρθρωση.

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις (συνέχεια)

- Νέες πιστωτικές διευκολύνσεις: δύναται να χορηγηθούν νέες πιστωτικές διευκολύνσεις ως μέρος της αναδιάρθρωσης, οι οποίες μπορεί να συνεπάγονται τη δέσμευση πρόσθετων εξασφαλίσεων και στις περιπτώσεις διευθετήσεων μεταξύ πιστωτών, την εισαγωγή όρων προκειμένου να αντισταθμιστεί ο πρόσθετος κίνδυνος που αναλαμβάνει το Συγκρότημα παρέχοντας νέα χρηματοδότηση σε δανειολήπτη που παρουσιάζει οικονομικές δυσκολίες.
- Ενοποίηση χορηγήσεων: ενοποίηση αριθμού ανοιγμάτων σε ένα δάνειο, ή σε ένα περιορισμένο αριθμό δανείων.
- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο (Debt/equity swaps): μέρος του χρέους μετατρέπεται σε μετοχικό κεφάλαιο το οποίο λαμβάνεται από το Συγκρότημα, ώστε το υπόλοιπο του χρέους να προσαρμόζεται στο σωστό μέγεθος βάση των ταμειακών ρών του δανειολήπτη. Ο στόχος είναι να ελαχιστοποιηθεί η παρούσα επιβάρυνση για το δανειολήπτη και να επιτρέψει στο Συγκρότημα να εισπράξει το λαβείν του από την αποπληρωμή της προσαρμοσμένης χορήγησης και την ενδεχόμενη πώληση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας. Η λύση αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε απομακρυσμένες περιπτώσεις και μόνο όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες για αναδιάρθρωση και μετά που διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Διαγραφή χρεών: ακύρωση μέρους ή συνολικού ποσού χορηγήσεων που παραμένει ανεξόφλητο από το δανειολήπτη. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τη διαγραφή χρεών (debt forgiveness) μόνο σαν τελευταία επιλογή και σε σπάνιες περιπτώσεις, αφού λάβει υπόψη τη δυνατότητα αποπληρωμής του πελάτη στο συμφωνημένο χρονικό πλαίσιο και την πιθανότητα η διαγραφή να οδηγήσει σε ηθικό κίνδυνο (moral hazard).

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης

Οι παρακάτω πίνακες δείχνουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης ανά κλάδο δραστηριότητας, γεωγραφική περιοχή και πιστωτική ποιοτική κατάταξη, καθώς και τις προβλέψεις για απομείωση και τις εμπράγματες εξασφαλίσεις που κατέχονται για τα δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης. Σχετική πληροφόρηση γνωστοποιείται για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και τα οποία κατέχονται προς πώληση.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	7.024.847	75.778	234.659	136.421	184.585	-	7.656.290
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ρωσία	-	-	(118.313)	-	-	-	(118.313)
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης κατά τη διάρκεια της περιόδου	1.724.708	-	17.999	31.671	-	-	1.774.378
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(770.520)	(34.684)	-	(50.033)	(29.612)	-	(884.849)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(72.475)	(16.700)	-	-	(33.888)	-	(123.063)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	257.946	1.687	7.774	1.519	1.256	-	270.182
Συναλλαγματικές διαφορές	44.633	-	900	7.697	1.463	-	54.693
30 Σεπτεμβρίου	8.209.139	26.081	143.019	127.275	123.804	-	8.629.318
30 Σεπτεμβρίου 2014							
1 Ιανουαρίου	7.070.764	-	187.031	107.624	127.308	62.051	7.554.778
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ουκρανία	-	-	-	-	-	(78.708)	(78.708)
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης κατά τη διάρκεια της περιόδου	1.206.247	70.048	39.908	77.073	26.282	4.481	1.424.039
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(2.654.205)	-	(38.045)	(49.431)	(23.850)	(3.975)	(2.769.506)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	224.549	780	3.689	2.272	2.049	2.460	235.799
Συναλλαγματικές διαφορές	3.859	-	(17.343)	8.845	1.515	13.691	10.567
30 Σεπτεμβρίου	5.851.214	70.828	175.240	146.383	133.304	-	6.376.969

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ενήμερα	3.199.684	-	-	100.290	64.290	3.364.264
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.784.782	-	767	22.981	484	1.809.014
Απομειωμένα	3.224.673	26.081	142.252	4.004	59.030	3.456.040
	8.209.139	26.081	143.019	127.275	123.804	8.629.318
31 Δεκεμβρίου 2014						
Ενήμερα	2.546.020	-	61.677	109.269	70.899	2.787.865
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.764.528	-	16.468	21.814	3.247	1.806.057
Απομειωμένα	2.714.299	75.778	156.514	5.338	110.439	3.062.368
	7.024.847	75.778	234.659	136.421	184.585	7.656.290

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στη Ρωσία, ταξινομήθηκε ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

Οι συγκριτικές πληροφορίες πιο πάνω περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν από την Λαϊκή Τράπεζα, και είχαν τύχει αναδιάρθρωσης πριν από την ημερομηνία εξαγοράς (29 Μαρτίου 2013) που προηγουμένως παρουσιάζονταν ξεχωριστά.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων

	Κύπρος	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000
Ενήμερα	2.938.974	-	193.313	64.012	3.196.299
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.564.572	765	38.688	366	1.604.391
Απομειωμένα	2.813.532	27.636	3.032	41.248	2.885.448
	7.317.078	28.401	235.033	105.626	7.686.138
31 Δεκεμβρίου 2014					
Ενήμερα	2.241.882	58.144	108.699	70.899	2.479.624
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.534.072	15.764	21.579	3.150	1.574.565
Απομειωμένα	2.556.664	86.725	3.267	50.943	2.697.599
	6.332.618	160.633	133.545	124.992	6.751.788

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω υπολογίστηκε με βάση το βαθμό στον οποίο η εξασφάλιση μετριάζει τον πιστωτικό κίνδυνο. Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνει την εύλογη αξία των εξασφαλίσεων για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και κατέχονται προς πώληση.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο οικονομίας						
Εμπόριο	681.458	-	33.802	335	2.960	718.555
Βιομηχανία	280.742	-	15.326	136	1.263	297.467
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	628.951	-	-	9.556	6.175	644.682
Κατασκευές	2.105.650	-	8.778	15.214	2.499	2.132.141
Ακίνητα	1.041.925	-	-	67.585	87.586	1.197.096
Ιδιώτες	2.555.934	-	-	2.720	118	2.558.772
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	579.205	-	85.113	20.786	22.349	707.453
Λοιποί κλάδοι	335.274	26.081	-	10.943	854	373.152
	8.209.139	26.081	143.019	127.275	123.804	8.629.318
Ανά πελατειακό τομέα						
Μεγάλες επιχειρήσεις	4.164.910	26.081	138.176	101.693	120.952	4.551.812
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.715.948	-	4.843	23.173	2.734	1.746.698
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.713.014	-	-	233	-	1.713.247
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	565.103	-	-	2.176	118	567.397
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	41.066	-	-	-	-	41.066
Διαχείριση περιουσίας	9.098	-	-	-	-	9.098
	8.209.139	26.081	143.019	127.275	123.804	8.629.318

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη						
Μεγάλες επιχειρήσεις	693.953	26.081	138.176	101.693	120.211	1.080.114
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	581.756	-	4.843	23.173	2.734	612.506
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.607.114	-	-	233	-	1.607.347
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	472.426	-	-	2.176	118	474.720
Αναδιρθώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.741.715	-	-	-	621	2.742.336
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	770.250	-	-	-	-	770.250
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	729.242	-	-	-	120	729.362
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	363.942	-	-	-	-	363.942
- στεγαστικά	105.900	-	-	-	-	105.900
- λοιπά καταναλωτικά	92.677	-	-	-	-	92.677
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	41.066	-	-	-	-	41.066
Διαχείριση περιουσίας	9.098	-	-	-	-	9.098
	8.209.139	26.081	143.019	127.275	123.804	8.629.318

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2014	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας						
Εμπόριο	530.047	-	49.794	645	2.935	583.421
Βιομηχανία	226.724	-	23.934	3.630	523	254.811
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	550.447	-	-	9.467	6.213	566.127
Κατασκευές	1.867.156	-	29.411	18.239	1.088	1.915.894
Ακίνητα	849.667	-	-	83.656	89.933	1.023.256
Ιδιώτες	2.121.324	-	-	2.411	63	2.123.798
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	355.101	-	131.520	17.798	21.366	525.785
Λοιποί κλάδοι	524.381	75.778	-	575	62.464	663.198
	7.024.847	75.778	234.659	136.421	184.585	7.656.290
Ανά πελατειακό τομέα						
Μεγάλες επιχειρήσεις	3.590.159	75.778	210.689	75.085	180.885	4.132.596
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.490.020	-	17.733	60.756	3.636	1.572.145
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.405.686	-	1.463	62	-	1.407.211
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	492.791	-	4.774	518	64	498.147
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	32.355	-	-	-	-	32.355
Διαχείριση περιουσίας	13.836	-	-	-	-	13.836
	7.024.847	75.778	234.659	136.421	184.585	7.656.290

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2014	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη						
Μεγάλες επιχειρήσεις	412.853	75.778	210.689	75.085	180.069	954.474
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	564.493	-	17.733	60.756	3.636	646.618
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.316.481	-	1.463	62	-	1.318.006
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	409.038	-	4.774	518	64	414.394
Αναδιρθρώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.613.905	-	-	-	699	2.614.604
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	629.956	-	-	-	-	629.956
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	563.401	-	-	-	117	563.518
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	295.571	-	-	-	-	295.571
- στεγαστικά	89.205	-	-	-	-	89.205
- λοιπά καταναλωτικά	83.753	-	-	-	-	83.753
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	32.355	-	-	-	-	32.355
Διαχείριση περιουσίας	13.836	-	-	-	-	13.836
	7.024.847	75.778	234.659	136.421	184.585	7.656.290

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στη Ρωσία, ταξινομήθηκε ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Προβλέψεις για απομείωση

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Σεπτεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Απομείωση σε ατομική βάση	903.259	6.181	114.818	2.103	32.598	1.058.959
Συλλογική απομείωση	261.928	-	54	480	2.019	264.481
	1.165.187	6.181	114.872	2.583	34.617	1.323.440
31 Δεκεμβρίου 2014						
Απομείωση σε ατομική βάση	732.657	15.310	103.704	1.836	60.385	913.892
Συλλογική απομείωση	203.113	-	10.133	12	1.671	214.929
	935.770	15.310	113.837	1.848	62.056	1.128.821

Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στις 31 Δεκεμβρίου 2014 που παρουσιάζονται πιο πάνω, περιλαμβάνουν προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης τα οποία κατέχονται προς πώληση.

28. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Συγκροτήματος να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί χρηματοδότηση σε υψηλότερα επιτόκια ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να αποπληρώσει πλήρως και έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι εισερχόμενες και εξερχόμενες πληρωμές να μην αντιστοιχούν μεταξύ τους και λαμβάνει υπόψη τις μη αναμενόμενες καθυστερήσεις στις αποπληρωμές ή απροσδόκητα υψηλές εκροές. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει επίσης τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων και τον κίνδυνο μη ρευστοποίησης μιας θέσης σε σωστό χρονικό πλαίσιο, με λογικούς όρους.

Για να περιοριστεί αυτός ο κίνδυνος, η διοίκηση στοχεύει στην επίτευξη διαφοροποιημένων πηγών χρηματοδότησης, πέραν από την κύρια καταθετική βάση του Συγκροτήματος και έχει υιοθετήσει μια πολιτική διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με κύριο γνώμονα τη ρευστότητα και την παρακολούθηση των ταμειακών ροών και της ρευστότητας σε καθημερινή βάση. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Αυτές περιλαμβάνουν την εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών και της διαθεσιμότητας εξασφαλίσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση επιπλέον χρηματοδότησης, εάν απαιτηθεί.

Διοικητική δομή

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων της κάθε τραπεζικής μονάδας είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας στην εν λόγω μονάδα. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Συγκροτήματος και για την επίβλεψη των δραστηριοτήτων της τραπεζικής μονάδας κάθε χώρας, για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με εσωτερικές και εποπτικές πολιτικές αναφορικά με τη ρευστότητα και για την παροχή καθοδήγησης ως προς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αναφορικά με τις ανάγκες ρευστότητας. Μεσοπρόθεσμος στόχος της κάθε μονάδας είναι όπως αυτή χρηματοδοτεί τις δικές της ανάγκες. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος αξιολογεί σε συνεχή βάση και ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα την επιτροπή ALCO για την επάρκεια των ρευστών διαθεσίμων και προβαίνει σε ενέργειες για ενίσχυση της ρευστότητας του Συγκροτήματος.

Η ρευστότητα παρακολουθείται επίσης σε ημερήσια βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς, ένα ανεξάρτητο τμήμα υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της κάθε μονάδας χωριστά, καθώς και του Συγκροτήματος στο σύνολό του, με τους εσωτερικούς κανονισμούς και όρια, καθώς και τα όρια που θέτουν οι εποπτικές αρχές στις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει τουλάχιστον μηνιαίως την επιτροπή ALCO για την εποπτική θέση ρευστότητας των διαφόρων μονάδων και του Συγκροτήματος. Επίσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην επιτροπή ALCO.

Η επιτροπή ALCO κάθε μονάδας είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της θέσης ρευστότητας της μονάδας της και για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις εγκεκριμένες πολιτικές. Η επιτροπή ALCO είναι υπεύθυνη για να καθορίζει τις πολιτικές για αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας στο Συγκρότημα. Παρακολουθεί επίσης τη θέση ρευστότητας των κύριων τραπεζικών μονάδων τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Δεδομένης της τρέχουσας θέσης ρευστότητας της Εταιρίας, η επιτροπή ALCO θεωρεί την παρακολούθηση των ρευστών διαθεσίμων και των ταμειακών εισροών/εκροών της Εταιρίας στην Κύπρο, ως ύψιστης σημασίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας και επανεξετάζει, σχεδόν σε κάθε συνεδρίαση την κατάσταση ρευστότητας του Συγκροτήματος. Επίσης παρέχεται πληροφόρηση για τις εισροές/εκροές.

Περιορισμοί στην ανάληψη καταθέσεων

Από τις αρχές Απριλίου 2015 δεν υπάρχουν πλέον περιοριστικά μέτρα ή έλεγχοι διακίνησης κεφαλαίων στην Κύπρο.

28. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)**Διαδικασία παρακολούθησης***Καθημερινή*

Λόγω της μετατροπής καταθέσεων σε μετοχές (bail-in), των ανισορροπιών στον τραπεζικό τομέα και τον χαμηλό δείκτη ρευστότητας που προέκυψε, καθίσταται σημαντική η καθημερινή παρακολούθηση των ταμειακών ροών και των άμεσα ρευστών διαθεσίμων για να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει σχετική κατάσταση για υποβολή στην ΚΤΚ και ΕΚΤ/Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ), υποδεικνύοντας τις ταμειακές εισροές και εκροές οι οποίες παρατηρήθηκαν τόσο σε υπόλοιπα πελατών όσο και σε άλλα υπόλοιπα καθώς επίσης και το αρχικό και τελικό υπόλοιπο σε μετρητά. Επίσης η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος παρακολουθεί σε ημερήσια βάση τις εισροές και εκροές στα κύρια νομίσματα τα οποία χρησιμοποιεί το Συγκρότημα.

Εβδομαδιαία

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει σε εβδομαδιαία βάση, κατάσταση που παρουσιάζει την ασυμφωνία ρευστότητας του Ευρώ και ξένων νομισμάτων η οποία υποβάλλεται στην ΚΤΚ.

Μηνιαία

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει πίνακες που αφορούν τη συμμόρφωση με εσωτερικούς και εποπτικούς δείκτες ρευστότητας για όλες τις τραπεζικές μονάδες και για το Συγκρότημα οι οποίοι υποβάλλονται στις επιτροπές ALCO, στην Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου του Συγκροτήματος. Υπολογίζονται επίσης οι αναμενόμενες ροές σε σενάρια ακραίων καταστάσεων και συγκρίνονται με τα προβλεπόμενα διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας. Επίσης παρουσιάζονται στην επιτροπή ALCO τα ποσοστά ανανέωσης των καταθέσεων τακτής προθεσμίας και οι καταθέσεις ανά ληκτότητα.

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει μηνιαίως την ΚΤΚ/ΕΚΤ για τον Συντελεστή Κάλυψης Ρευστότητας (ΣΚΡ).

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος ετοιμάζει και υποβάλλει έκθεση ρευστότητας προς την επιτροπή ALCO και την Εκτελεστική Επιτροπή σε μηνιαία βάση, που υποδεικνύει τη θέση ρευστότητας του Συγκροτήματος, καθώς και συνοπτικές πληροφορίες για τις εισροές και εκροές. Επιπλέον, στην έκθεση αυτή, η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος δείχνει τις προβλέψεις των αναμενόμενων εισροών και εκροών καλύπτοντας περίοδο δύο μηνών.

Τριμηνιαία

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τρία σενάρια: κρίση στην Τράπεζα, κρίση στην Αγορά και συνδυασμός των δύο προηγούμενων και παρουσιάζει τα αποτελέσματα στην επιτροπή ALCO.

Επιπλέον, το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει την ΚΤΚ/ΕΚΤ σε τριμηνιαία βάση για τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης και το Δείκτη Μόχλευσης και διάφορες άλλες εκθέσεις ρευστότητας όπως περιλαμβάνονται στην βραχυπρόθεσμη άσκηση του ΕΕΜ με βάση τις οδηγίες της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ).

Ετήσια

Η Εταιρία ολοκλήρωσε στα μέσα Μαΐου 2015 την Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς συντόνισε την ετοιμασία της έκθεσης, η οποία συζητήθηκε στην επιτροπή ALCO και εγκρίθηκε από το Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και υποβλήθηκε στην ΚΤΚ/ΕΚΤ.

Το Συγκρότημα, σαν μέρος των διαδικασιών του για παρακολούθηση και διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, διαθέτει Σχέδιο Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης. Στο σχέδιο, αναλύονται τα μέτρα που θα ληφθούν όταν παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστότητα, τα οποία κλιμακώνονται με ειδική σύγκλιση της επιτροπής ALCO. Το σχέδιο καθορίζει τα μέλη της Επιτροπής καθώς και μία σειρά πιθανών μέτρων που μπορεί να ληφθούν. Αυτό το σχέδιο καθώς και η Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος αναθεωρούνται από την επιτροπή ALCO τουλάχιστον χρονιαία κατά τη διάρκεια της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας. Η επιτροπή ALCO υποβάλλει την επικαιροποιημένη πολιτική με εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για έγκριση. Η εγκεκριμένη πολιτική κοινοποιείται στην ΕΕΜ.

28. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)**Διαδικασία παρακολούθησης (συνέχεια)***Ετήσια (συνέχεια)*

Από τις 4 Νοεμβρίου 2014 οι καταστάσεις δεν υποβάλλονται μόνο στην ΚΤΚ αλλά και στην ΕΚΤ/ΕΕΜ λόγω της ανάληψης του ρόλου της εποπτείας του Συγκροτήματος.

Δείκτες ρευστότητας

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων επί του συνόλου των καταθέσεων και άλλων υποχρεώσεων που λήγουν τους επόμενους δώδεκα μήνες ετοιμάζεται σε μηνιαία βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και παρακολουθείται από την επιτροπή ALCO. Τα ρευστά διαθέσιμα ορίζονται ως μετρητά, καταθέσεις στη διατραπεζική αγορά που λήγουν εντός τριάντα ημερών, καθώς και ομόλογα και μετοχές, με περικοπές σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες των εποπτικών αρχών. Οι συνολικές καταθέσεις αποτελούνται από όλες τις καταθέσεις πελατών ανεξάρτητα από τη λήξη τους και οι άλλες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν όλες τις μη πελατειακές καταθέσεις/υποχρεώσεις που λήγουν εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων του Συγκροτήματος ήταν ως ακολούθως:

	Εννιά μήνες μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2015	Δώδεκα μήνες μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2014
	%	%
Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015/31 Δεκεμβρίου 2014	16	21
Μέσος δείκτης για την περίοδο	18	15
Μέγιστος δείκτης για την περίοδο	22	21
Ελάχιστος δείκτης για την περίοδο	16	12

Οι ελάχιστοι δείκτες ρευστότητας για τις δραστηριότητες στην Κύπρο όπως καθορίζονται από την ΚΤΚ ανέρχονται σε 20% για το Ευρώ και 70% για τα ξένα νομίσματα. Σημειώνεται ότι στον υπολογισμό των πιο πάνω δεικτών, καθώς και για τη ρυθμιστική έκθεση της ΚΤΚ, ο ELA θεωρείται ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση. Επί του παρόντος, η Εταιρία δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας σε σχέση με τις δραστηριότητές της στην Κύπρο.

Κατά τις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 οι άλλες τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος πληρούν τους εποπτικούς δείκτες ρευστών διαθεσίμων, με εξαίρεση τη Ρουμανία.

Ο δείκτης δανείων και απαιτήσεων προς καταθέσεις παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Εννιά μήνες μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2015	Δώδεκα μήνες μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2014
	%	%
Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015/31 Δεκεμβρίου 2014	132	141
Μέσος δείκτης για την περίοδο	137	147
Υψηλότερος δείκτης τριμήνου για την περίοδο	141	151
Χαμηλότερος δείκτης τριμήνου για την περίοδο	132	142

28. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)**Πηγές χρηματοδότησης**

Επί του παρόντος κύριες πηγές ρευστότητας του Συγκροτήματος αποτελούν η καταθετική του βάση και η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες, είτε άμεσα από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος είτε μέσω του ΕΛΑ.

Το Συγκρότημα διαθέτει επί του παρόντος περιορισμένη πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων που σε συνδυασμό με τη μείωση των καταθέσεων στην Κύπρο το 2013, τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας τον Μάρτιο του 2013 έχει οδηγήσει σε αυξημένη εξάρτηση για χρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, η χρηματοδότηση από το ΕΛΑ ανήλθε σε €4.902.001 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €7.403.741 χιλ.) (Σημ. 20).

Η ρευστότητα που αντλείται από κεντρικές τράπεζες υπόκειται στους σχετικούς κανονισμούς και πρέπει να έχει ως εξασφάλιση αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία. Το 2014 το Συγκρότημα έλαβε μέρος στις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) της ΕΚΤ (Σημ. 20).

Η χρηματοδότηση προς το Συγκρότημα μέσω του ΕΛΑ έχει βραχυπρόθεσμη λήξη (συνήθως 2-3 εβδομάδες), καλύπτοντας την περίοδο μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ. Η χρηματοδότηση από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος έχει εύρος διάρκειας από βραχυπρόθεσμες πράξεις σε μακροπρόθεσμες πράξεις.

Η χρηματοδότηση από την Εταιρία προς τις θυγατρικές της, για σκοπούς ρευστότητας, είναι πληρωτέα σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμφωνιών. Για δανεισμό που δίδεται για κεφαλαιακή ενίσχυση (δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης) απαιτείται συνήθως η προέγκριση των εποπτικών αρχών για αποπληρωμή πριν τη λήξη και για την Bank of Cyprus UK Ltd απαιτείται επίσης προέγκριση για αποπληρωμή. Οι θυγατρικές της Εταιρίας, Bank of Cyprus UK Ltd και Bank of Cyprus Channel Islands Ltd, δεν μπορούν να έχουν τοποθετήσεις με το Συγκρότημα πέραν των μέγιστων ορίων που καθορίζονται από την τοπική εποπτική αρχή.

Οποιαδήποτε καινούρια χρηματοδότηση στις θυγατρικές, χρειάζεται έγκριση από την ΚΤΚ.

Οι θυγατρικές θα μπορούν να διανέμουν μερίσμα σε μετρητά στην Εταιρία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις εποπτικές απαιτήσεις όσον αφορά το κεφάλαιο και τη ρευστότητά τους. Επί του παρόντος, υπάρχουν συγκεκριμένες θυγατρικές για τις οποίες υπάρχει εισήγηση από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές για αποφυγή της διανομής μερίσματος.

Απαιτήσεις εγγυήσεων

Η λογιστική αξία των επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 αντίστοιχα, συνοψίζεται πιο κάτω:

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	139.816	191.968
Επενδύσεις	1.375.422	2.435.766
Δάνεια και απαιτήσεις	13.238.389	13.531.026
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	537	54.536
Ακίνητα	97.996	99.468
	14.852.160	16.312.764

28. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)**Απαιτήσεις εγγυήσεων (συνέχεια)**

Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς, (ii) εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν και (iii) Καλυμμένα Αξιογράφα.

Οι επενδύσεις χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με την ΕΚΤ και άλλες εμπορικές τράπεζες καθώς επίσης και ως συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία για καλυμμένα ομόλογα, ενώ τα δάνεια χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για συναλλαγές από την ΚΤΚ και για καλυμμένα ομόλογα.

Ωστόσο, στην περίπτωση του ELA, όπου γενικά η εξασφάλιση δεν αποδεσμεύεται κατά την αποπληρωμή της χρηματοδότησης, μπορεί να υπάρξει ένα εγγενές απόθεμα που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για περαιτέρω χρηματοδότηση αν απαιτείται.

Επιπλέον, ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση ύψους €1.000 εκατ. έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ (Σημ. 22).

Στις 29 Σεπτεμβρίου τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση Καλυμμένων Αξιογράφων και των διακρατούμενων καλυμμένων αξιογράφων ύψους €1 δις σε conditional-pass-through καλυμμένα ομόλογα. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, διακρατούμενων καλυμμένα αξιογράφα ύψους €350.000 χιλ. επαναγοράστηκαν και ακυρώθηκαν. Το υπόλοιπο των διακρατούμενων καλυμμένων αξιογράφων που εκκρεμεί μετά τις πιο πάνω ενέργειες, ανέρχεται σε €650.000 χιλ. Η πιστωτική αξιολόγηση των καλυμμένων αξιογράφων αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και ως αποτέλεσμα αποτελούν αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Από τις 2 Οκτωβρίου 2015 το καλυμμένο αξιογραφο έχει χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ. Μέσω αυτής της συναλλαγής, η Εταιρία άντλησε €550.000 χιλ. από την ΕΚΤ για αποπληρωμή χρηματοδότησης από τον ELA. Πριν από την αναβάθμισή τους, τα καλυμμένα ομόλογα χρησιμοποιούνταν ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από τον ELA.

Τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για τα Καλυμμένα Αξιογράφα περιλαμβάνονται ήδη στον πιο πάνω πίνακα.

29. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές αγοράς από αλλαγές στα επιτόκια, στις τιμές συναλλάγματος και στις τιμές αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από αυτές τις αλλαγές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και στα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο με αντισυμβαλλόμενους και χώρες και είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου, να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίων προκύπτει λόγω του ετεροχρονισμού στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων σε περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

*Κίνδυνος τιμών**Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών*

Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει το Συγκρότημα.

29. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων

Ο κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημιάς ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που έχει στην κατοχή του το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν αλλάξει ο πιστωτικός κίνδυνος του εκδότη και/ή όταν αλλάξει το επιτόκιο για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου. Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών περιουσιακών του στοιχείων σε ομόλογα, εκδομένα κυρίως από κυβερνήσεις και τράπεζες.

Το Συγκρότημα θεωρεί ότι το προφίλ του κινδύνου αγοράς παρέμεινε όμοιο με εκείνο που επικρατούσε στις 31 Δεκεμβρίου 2014, όπως παρουσιάζεται στην Σημείωση 47 των ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος 2014.

30. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίξει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους ιδιοκτήτες του.

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας που διέπουν τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος καθορίζονται από την ΚΤΚ.

Το Συγκρότημα συμμορφώθηκε με τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνας I και Πυλώνας II) για το εννιάμηνο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2015.

Επιπρόσθετα, οι θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος που διεξάγουν τραπεζικές εργασίες στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τοπικών εποπτικών αρχών στις χώρες όπου λειτουργούν. Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας.

31. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις:		
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη	3.518	3.615
- συνδεδεμένα πρόσωπα	934	1.084
	4.452	4.699
Καταθέσεις:		
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη	2.743	18.368
- συνδεδεμένα πρόσωπα	4.003	11.206
	6.746	29.574

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα στο τέλος της περιόδου/έτους δηλαδή 30 Σεπτεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 αντίστοιχα, για μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνδεδεμένων τους προσώπων που παραιτήθηκαν/απομακρύνθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου/έτους.

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους από συνδεδεμένα πρόσωπα για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ανήλθαν σε €106 χιλ. και €164 χιλ. αντίστοιχα (αντίστοιχη περίοδος του 2014: €110 χιλ. και €321 χιλ. αντίστοιχα).

31. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Πρόσθετα από τα δάνεια και απαιτήσεις, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα τους πρόσωπα που απορρέουν κυρίως από πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €129 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €175 χιλ.). Υπήρχαν επίσης ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €822 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €689 χιλ.).

Το σύνολο των ακάλυπτων ποσών των δανείων και απαιτήσεων και ενδεχομένων και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα (χρησιμοποιώντας αξίες καταναγκαστικής πώλησης για εμπράγματα εξασφαλίσεις και χωρίς τον προσδιορισμό αξίας για οποιαδήποτε άλλα είδη εξασφαλίσεων) στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ανήλθε σε €1.257 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €1.586 χιλ.).

Κατά το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 δεν υπήρξαν συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατά το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 το Συγκρότημα κατέβαλε €96 χιλ. ασφάλιστρα στην Universal Insurance Agency Ltd, θυγατρική της Universal Life Insurance Public Company Limited, στην οποία ο κ. Ξάνθος Βράχας είναι οικονομικός διευθυντής.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν τους συζύγους, τα ανήλικα τέκνα και εταιρίες στις οποίες οι σύμβουλοι ή άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση ή είναι διοικητικοί σύμβουλοι ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχο τους.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με συνθήκες εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας. Όσον αφορά τα άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα, αριθμός πιστωτικών διευκολύνσεων τους έχει χορηγηθεί με βάση τους ισχύοντες όρους, όπως ισχύουν και για το υπόλοιπο προσωπικό του Συγκροτήματος.

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014
	€000	€000
Αμοιβή διοικητικών συμβούλων		
<i>Εκτελεστικοί</i>		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	732	633
Εισφορές εργοδότη	44	34
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	95	83
	871	750
<i>Μη εκτελεστικοί</i>		
Αμοιβές	194	336
Σύνολο αμοιβών διοικητικών συμβούλων	1.065	1.086
Αμοιβή άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	2.570	1.646
Εισφορές εργοδότη	116	120
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	136	159
Σύνολο αμοιβών άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών	2.822	1.925
Σύνολο	3.887	3.011

31. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)**Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών (συνέχεια)**

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβή ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι αμοιβές των άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνουν την αμοιβή των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής από την ημερομηνία διορισμού τους ως μέλη της Επιτροπής και άλλων Διευθυντών που αναφέρονται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

32. Εταιρίες του Συγκροτήματος

Οι κύριες θυγατρικές εταιρίες και υποκαταστήματα που περιλαμβάνονται στις Ενδιάμεσες Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος, η χώρα καταστατικής τους έδρας, οι δραστηριότητές τους και το ποσοστό που κατείχε η Εταιρία (άμεσα ή έμμεσα) σε αυτές στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 είναι:

Εταιρία	Χώρα	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Κύπρος	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	Κύπρος	Διαχείριση χαρτοφυλακίων, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	Κύπρος	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
EuroLife Ltd	Κύπρος	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Κέρμια Λτδ	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Properties & Investments Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Hotels Ltd	Κύπρος	Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις	100
Cytrustees Investment Public Company Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου	53
Finerose Properties Ltd	Κύπρος	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100
Hydrobius Ltd	Κύπρος	Εταιρία ειδικού σκοπού	-
LCP Holdings and Investments Public Ltd (πρώην Laiki Capital Public Co Ltd)	Κύπρος	Μητρική εταιρία	67
Laiki Financial Services Ltd	Κύπρος	Διαχείριση χαρτοφυλακίων, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
JCC Payment Systems Ltd	Κύπρος	Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες	75
CLR Investment Fund Public Ltd	Κύπρος	Διαχείριση χαρτοφυλακίων, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	20
Auction Yard Ltd	Κύπρος	Εταιρία δημοπρασίας	100
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ελλάδα	Διαχείριση εγγυήσεων και κατοχή ακινήτων	Δ/Ε
Κύπρου Εμπορική ΑΕ	Ελλάδα	Χρηματοδοτήσεις οχημάτων και άλλων καταναλωτικών αγαθών	100
Κύπρου Ακίνητα ΑΕ	Ελλάδα	Διαχείριση ακινήτων	100
Κύπρου Ζωής (υποκατάστημα της EuroLife Ltd)	Ελλάδα	Ασφάλειες κλάδου ζωής	Δ/Ε
Κύπρου Ασφαλιστική (υποκατάστημα των Γενικών Ασφαλειών Κύπρου Λτδ)	Ελλάδα	Ασφάλειες γενικού κλάδου	Δ/Ε
Bank of Cyprus UK Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Εμπορική τράπεζα	100
BOC Financial Services Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Πρακτόρευση χρηματοεπενδυτικών προϊόντων	100
Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd	Channel Islands	Εμπορική τράπεζα	100
Bank of Cyprus Romania (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ρουμανία	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Cyprus Leasing Romania IFN SA	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100
MC Investment Assets Management LLC	Ρωσία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	-
Kyprou Finance (NL) B.V.	Ολλανδία	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100

32. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω εταιρίες, η Εταιρία κατείχε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των πιο κάτω εταιριών. Η κύρια δραστηριότητά τους είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων:

Κύπρος: Timeland Properties Ltd, Cobhan Properties Ltd, Bramwell Properties Ltd, Birkdale Properties Ltd, Newington Properties Ltd, Innerwick Properties Ltd, Lameland Properties Ltd, Fairford Properties Ltd, Citlali Properties Ltd, Endar Properties Ltd, Ramendi Properties Ltd, Ligisimo Properties Ltd, Thames Properties Ltd, Moonland Properties Ltd, Polkima Properties Ltd, Nalmosa Properties Ltd, Smooland Properties Ltd, Emovera Properties Ltd, Estaga Properties Ltd, Skellom Properties Ltd, Blodar Properties Ltd, Spaceglowing Properties Ltd, Threefield Properties Ltd, Lepidoland Properties Ltd, Stamoland Properties Ltd, Ecunaland Properties Ltd, Tebane Properties Ltd, Cranmer Properties Ltd, Calomland Properties Ltd, Vieman Ltd, Les Coraux Estates Ltd, Natakou Company Ltd, Karmazi (Apartments) Ltd, Kermia Palace Enterprises Ltd, Oceania Ltd, Dominion Industries Ltd, Ledra Estates Ltd, Eurolife Properties Ltd, Laiki Lefkothea Center Ltd, Labancor Ltd, Paneuropean Ltd, Philiki Ltd, Cyprialife Ltd, Imperial Life Assurance Ltd, Philiki Management Services Ltd, Nelcon Transport Co. Ltd, Steparco Ltd, Joberco Ltd, Zecomex Ltd, Domita Estates Ltd, Memdes Estates Ltd, Obafemi Holdings Ltd, Pamaco Platres Complex Ltd, Gosman Properties Ltd, Odaina Properties Ltd, Vameron Properties Ltd, Thryan Properties Ltd, Icecastle Properties Ltd, Otoba Properties Ltd, Edoric Properties Ltd, Belvesi Properties Ltd, Ingane Properties Ltd, Indene Properties Ltd, Canosa Properties Ltd, Silen Properties Ltd, Kernland Properties Ltd, Unduma Properties Ltd, Iperi Properties Ltd, Warmbaths Properties Ltd, Danoma Properties Ltd, Kimrar Properties Ltd, Jobelis Properties Ltd, Tavoni Properties Ltd, Metin Properties Ltd, Pekiro Properties Ltd, Melsolia Properties Ltd, Nimoland Properties Ltd, Lozzaria Properties Ltd, Koralmon Properties Ltd, Petrassimo Properties Ltd, Kedonian Properties Ltd, Lasteno Properties Ltd και Armozio Properties Ltd.

Ρουμανία: Otherland Properties Dorobanti SRL, Pittsburg Properties SRL, Battersee Real Estate SRL, Trecoda Real Estate SRL, Green Hills Properties SRL, Bocaland Properties SRL, Buchuland Properties SRL, Commonland Properties SRL, Romaland Properties SRL, Janoland Properties SRL, Blindingqueen Properties SRL, Fledgego Properties SRL, Hotel New Montana SRL, Loneland Properties SRL, Unknownplan Properties SRL, Frozenport Properties SRL, Imoreth Properties SRL, Inroda Properties SRL, Melgred Properties SRL, Tantora Properties SRL, Zunimar Properties SRL, Allioma Properties SRL, Mirodi Properties SRL, Nallora Properties SRL, Nikaba Properties SRL και Selilar Properties SRL.

Επίσης η Εταιρία κατέχει το 100% των πιο κάτω ενδιάμεσων μητρικών εταιριών:

Κύπρος: Otherland Properties Ltd, Pittsburg Properties Ltd, Battersee Properties Ltd, Trecoda Properties Ltd, Bonayia Properties Ltd, Bocaland Properties Ltd, Buchuland Properties Ltd, Commonland Properties Ltd, Romaland Properties Ltd, BC Romanoland Properties Ltd, Blindingqueen Properties Ltd, Fledgego Properties Ltd, Janoland Properties Ltd, Threerich Properties Ltd, Loneland Properties Ltd, Unknownplan Properties Ltd, Frozenport Properties Ltd, Imoreth Properties Ltd, Inroda Properties Ltd, Melgred Properties Ltd, Tantora Properties Ltd, Zunimar Properties Ltd, Selilar Properties Ltd, Mirodi Properties Ltd, Nallora Properties Ltd, Nikaba Properties Ltd και Allioma Properties Ltd.

Επίσης, το Συγκρότημα κατέχει 100% των πιο κάτω αδρανών εταιριών:

Κύπρος: Laiki Bank (Nominees) Ltd και Laiki EDAK Ltd.

Ουκρανία: Leasing Finance LLC, Corner LLC και Omiks Finance LLC.

Όλες οι εταιρίες του Συγκροτήματος ενοποιούνται ως θυγατρικές με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Αλλαγή στην κατοχή συμφερόντων στην MC Investment Assets Management LLC

Στα πλαίσια της πώλησης της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του στη Ρωσία το Σεπτέμβριο 2015, το Συγκρότημα αύξησε το συμφέρον του στην MC Investment Assets Management LLC σε 100% από 80%. Αυτή η συναλλαγή αντικατοπτρίστηκε ως μεταβολή στα κεφάλαια από τα δικαιώματα μειοψηφίας στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας.

32. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Έλεγχος της CLR Investment Fund Public Ltd (CLR) χωρίς σημαντική συμμετοχή

Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί έλεγχο στην CLR μέσω του ελέγχου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και εκτίθεται σε κυμαινόμενες αποδόσεις μέσω της συμμετοχής του.

Διάλυση θυγατρικών εταιριών

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, οι ακόλουθες θυγατρικές ήταν σε διαδικασία διάλυσης ή σε διαδικασία διαγραφής: Samarinda Navigation Co Ltd, Κυπρου Securities S.A., BOC Ventures Ltd, Tefkros Investments Ltd, Tefkros Investments (CI) Ltd, Salecom Ltd, Longtail Properties Ltd, Turnmill Properties Ltd, Limestone Holdings Ltd, Guarded Path Properties Ltd, Bank of Cyprus Mutual Funds Ltd και Diners Club (Cyprus) Ltd.

Οι εταιρίες Misthosis Funding Plc και Misthosis Funding (Holding) Ltd, διαλύθηκαν στις 13 Ιουνίου και 30 Ιουνίου 2015 αντίστοιχα.

Η εταιρία Elswick Properties Ltd πωλήθηκε στις 27 Ιουλίου 2015.

33. Εξαγορές και πωλήσεις

33.1 Εξαγορές κατά το 2015

Εξαγορά των μετοχών της Laiki Financial Services Ltd

Στις 30 Ιανουαρίου 2015, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Laiki Financial Services Ltd ενέκρινε την πώληση του μετοχικού κεφαλαίου της Laiki Financial Services Ltd στην Εταιρία για €3 εκατ. Προηγουμένως, η LCP Holdings and Investments Public Ltd (πρώην Laiki Capital Public Co Ltd), θυγατρική της Εταιρίας, κατείχε το 100% της Laiki Financial Services Ltd. Ως αποτέλεσμα, η αύξηση του ποσοστού κατοχής της Εταιρίας στην Laiki Financial Services Ltd από 67% σε 100% λογίζεται ως συναλλαγή στα ίδια κεφάλαια.

33.2 Πωλήσεις κατά το 2015

Πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του στη Ρωσία, που αποτελείται από (i) το ποσοστό συμμετοχής του στη θυγατρική BOC Russia (Holdings) Ltd ύψους 100%, το ποσοστό συμμετοχής του στη θυγατρική τράπεζα στη Ρωσία, CB Uniastrum Bank LLC, ύψους 80% και το ποσοστό συμμετοχής του στη θυγατρική εταιρία χρηματοδοτικών μισθώσεων στη Ρωσία, Leasing Company Uniastrum Leasing LLC, ύψους 80% και (ii) ορισμένα δανειακά ανοίγματα στη Ρωσία.

Η λογιστική ζημιά από την πώληση ανέρχεται σε €23.032 χιλ., η οποία αποτελείται από ζημιά ύψους €28.237 χιλ., από τη μεταφορά των σχετικών αποθεματικών συναλλαγματικών διαφορών στον λογαριασμό αποτελεσμάτων και κέρδη ύψους €5.205 χιλ. έναντι της καθαρής λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων την ημερομηνία πώλησης. Ως μέρος της συμφωνίας πώλησης τα μέρη συμφώνησαν σε μια διευθέτηση ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων που περιλάμβανε την ανταλλαγή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων μεταξύ τους που οδήγησε σε εισπρακτέο ποσό για το Συγκρότημα ύψους €41.849.

Μετά την πώληση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία, η εναπομείνουσα καθαρή έκθεση (στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού) στη Ρωσία ανέρχεται σε €120.478 χιλ. και αποτελείται από δάνεια σε πελάτες και €41.849 χιλ. αναβαλλόμενο μέρος της διευθέτησης ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων.

Τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος από τις δραστηριότητες στη Ρωσία από 1 Ιανουαρίου 2015 μέχρι την ημερομηνία πώλησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 7 αυτών των οικονομικών καταστάσεων και κατηγοριοποιούνται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

33. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)**33.2 Πωλήσεις κατά το 2015 (συνέχεια)****Πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία (συνέχεια)**

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία κατά την ημερομηνία πώλησής τους παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Περιουσιακά στοιχεία	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	64.291
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	26.269
Επενδύσεις	12.726
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	343.909
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	41.950
	489.145
Υποχρεώσεις	
Καταθέσεις από τράπεζες	24.422
Καταθέσεις πελατών	494.274
Ομολογιακά δάνεια	139
Δανειακό κεφάλαιο	2.673
Λοιπές υποχρεώσεις	4.976
	526.484
Καθαρές υποχρεώσεις	(37.339)

Το τίμημα πώλησης αναλύεται πιο κάτω:

	€000
Καθαρό τίμημα πώλησης που εισπράχθηκε	2.896

Οι καθαρές ταμειακές ροές των δραστηριοτήτων στη Ρωσία είναι:

	Εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2015	2014
	€000	€000
Εργασίες	(34.108)	-
Επενδυτικές	(15.927)	-
Χρηματοδοτικές	(1.733)	-
Καθαρή ταμειακή εκροή για την περίοδο	(51.768)	-

Πώληση του Aphrodite Group

Το Σεπτέμβριο του 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση συμμετοχής ύψους 65% στο Aphrodite Hills Resort Ltd και Aphrodite Hills (Λάκκος του Φράγκου) Ltd. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 17.

33. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)

33.2 Πωλήσεις κατά το 2015 (συνέχεια)

Πώληση της Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ

Μετά την πώληση των εργασιών χρηματοδοτικών μισθώσεων του Συγκροτήματος στην Ελλάδα στην Τράπεζα Πειραιώς Ελλάδος με βάση το Διάταγμα που εκδόθηκε στις 26 Μαρτίου 2013, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε τη μεταβίβαση της νομικής ιδιοκτησίας της θυγατρικής του, Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ (Κυπρου Leasing SA), στην Τράπεζα Πειραιώς Ελλάδος κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2015.

33.3 Πωλήσεις κατά το 2014

Πώληση δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία

Τον Απρίλιο του 2014, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Ουκρανία, που αποτελείται από (i) το ποσοστό συμμετοχής 99,77% στη θυγατρική τράπεζα στην Ουκρανία, PJSC Bank of Cyrgus, (ii) τη χρηματοδότηση που παραχωρήθηκε από την Εταιρία στην PJSC Bank of Cyrgus, και (iii) τα δανειακά ανοίγματα στην Ουκρανία, στην Alfa group. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €198.860 χιλ. και αποτελείται από το εισπραχθέν ποσό ύψους €98.860 χιλ. και €100.000 χιλ. εισπρακτέο στις 31 Μαρτίου 2015. Το 2015 οι όροι αποπληρωμής του εισπρακτέου ποσού και του σχετικού επιτοκίου τροποποιήθηκαν. Το εισπρακτέο ποσό θα είναι πληρωτέο στο Συγκρότημα βάσει ενός προγράμματος αποπληρωμής με χρονική διάρκεια μέχρι την 1 Ιουνίου 2019.

Η λογιστική ζημιά από την πώληση ανήλθε σε €114.228 χιλ. και αντιπροσωπεύει τη διαφορά του τιμήματος πώλησης και της καθαρής λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που πωλήθηκαν, καθώς και τη μεταφορά σχετικών αποθεματικών συναλλαγματικών διαφορών ύψους €55.796 χιλ. κατά την ημερομηνία της πώλησης.

Τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος από τις δραστηριότητες στην Ουκρανία, από 1 Ιανουαρίου 2014 μέχρι την ημερομηνία πώλησής τους, παρουσιάζονται στη Σημείωση 7 αυτών των οικονομικών καταστάσεων και κατηγοριοποιούνται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία κατά την ημερομηνία πώλησής τους, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	10.181
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	15.924
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	250.076
Επενδύσεις σε ακίνητα	34.395
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	1.168
Καταθέσεις πελατών	(47.235)

Η καθαρή ταμειακή ροή του Συγκροτήματος από τις δραστηριότητες στην Ουκρανία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2014
	€000
Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες	(999)
Καθαρή ταμειακή ροή για επενδυτικές δραστηριότητες	-
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες	-
Καθαρή μείωση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	(999)

34. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία**Λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία**

	30 Σεπτεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
	€000	€000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	110.731	108.467
Byron Capital Partners Ltd	-	5.322
Interfund Investments Plc	2.128	2.987
Aris Capital Management LLC	-	-
Rosequeens Properties Limited	-	-
Rosequeens Properties SRL	-	-
	112.859	116.776

Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος σε συγγενείς εταιρίες αποτελούνται από την CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd (ποσοστό συμμετοχής 49,90%), την Aris Capital Management LLC (ποσοστό συμμετοχής 30,00%), την Interfund Investments Plc (ποσοστό συμμετοχής 23,12%), την Rosequeens Properties Limited (πραγματικό ποσοστό συμμετοχής 33,33%) και την Rosequeens Properties SRL (πραγματικό ποσοστό συμμετοχής 33,33%). Η λογιστική αξία της Rosequeens Properties Limited, της Rosequeens Properties SRL και της Aris Capital Management LLC περιορίζεται στο μηδέν. Τον Σεπτέμβριο 2014, το Συγκρότημα πώλησε τη συμμετοχή του ύψους 35,3% στη συγγενή εταιρία Grant Hotel Enterprises Society Ltd, η λογιστική αξία της οποίας επίσης περιοριζόταν στο μηδέν κατά την ημερομηνία πώλησης.

Η επένδυση του Συγκροτήματος σε κοινοπραξία αποτελείται από την Byron Capital Partners Ltd (BCP), η οποία μεταφέρθηκε στο Συγκρότημα μετά την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας. Η BCP κατείχε 100% των μετοχών διαχείρισης του MDSF (Σημ. 17). Κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2015, η BCP εξαγόρασε όλες τις μετοχές της που κατείχε το Συγκρότημα.

35. Συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ακίνητα, εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 ανέρχονται σε €10.923 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €5.203 χιλ.).

36. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς**36.1 Αναβάθμιση των καλυμμένων ομολόγων**

Τα καλυμμένα ομόλογα έχουν αναβαθμιστεί στην επενδυτική κατηγορία της πιστοληπτικής τους αξιολόγησης και έχουν γίνει αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Από τις 2 Οκτωβρίου 2015 το καλυμμένο ομόλογο χρησιμοποιήθηκε ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ. Μέσω αυτής της συναλλαγής, η Εταιρία άντλησε €550.000 χιλ. από την ΕΚΤ για αποπληρωμή χρηματοδότησης από τον ΕΛΑ. Πριν από την αναβάθμισή τους, τα καλυμμένα ομόλογα χρησιμοποιούνταν ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ.

36.2 Αποπληρωμή του ΕΛΑ

Μέχρι τις 24 Νοεμβρίου 2015, η Εταιρία αποπλήρωσε στον ΕΛΑ €600 εκατ.

Έκθεση ελεγκτών προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ για την επισκόπηση των ενδιάμεσων συνοπτικών ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και για το εννιάμηνο που έληξε την ημερομηνία αυτή

Εισαγωγή

Επισκοπήσαμε τις ενδιάμεσες συνοπτικές ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') και των θυγατρικών της (μαζί με την Εταιρία, το 'Συγκρότημα') στις σελίδες 1 μέχρι 93, που αποτελούνται από τον ενδιάμεσο ενοποιημένο ισολογισμό στις 30 Σεπτεμβρίου 2015, τις σχετικές ενδιάμεσες ενοποιημένες καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων, συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών στα ίδια κεφάλαια και ταμειακών ροών για το εννιάμηνο που έληξε την ημερομηνία αυτή, τις ενδιάμεσες ενοποιημένες καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων και συνολικών εισοδημάτων για την τριμηνιαία περίοδο που έληξε την ημερομηνία αυτή και επεξηγηματικές σημειώσεις. Αυτές οι καταστάσεις παρουσιάζουν ενοποιημένο ισολογισμό με σύνολο ιδίων κεφαλαίων €3.538 εκατ. και σύνολο περιουσιακών στοιχείων €24.197 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 και σύνολο ενοποιημένων κερδών για το εννιάμηνο που έληξε την ημερομηνία αυτή €58.226 χιλιάδων. Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και παρουσίαση αυτών των ενδιάμεσων συνοπτικών ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ('ΔΠΧΑ'), εφαρμοσίμα σε ενδιάμεση χρηματοοικονομική πληροφόρηση, ΔΛΠ 34 Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά ('ΔΛΠ 34') όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε συμπέρασμα πάνω σ' αυτές τις ενδιάμεσες συνοπτικές ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με βάση την επισκόπησή μας.

Εύρος της Επισκόπησης

Διενεργήσαμε την επισκόπησή μας σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο για Επισκοπήσεις 2410, 'Επισκόπηση Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης που Διενεργείται από τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή της Οντότητας'. Μια επισκόπηση ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης περιλαμβάνει τη διενέργεια ερωτήσεων, που απευθύνονται κυρίως σε στελέχη υπεύθυνα για χρηματοοικονομικά και λογιστικά θέματα, και τη διεκπεραίωση διαδικασιών σύγκρισης και κριτικής ανάλυσης οικονομικών στοιχείων και άλλες διαδικασίες επισκόπησης. Μια επισκόπηση είναι ουσιωδώς μικρότερη σε εύρος από ένα έλεγχο που διενεργείται με βάση τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα, και συνεπώς δεν μας παρέχει τη δυνατότητα να αποκτήσουμε τη διασφάλιση ότι θα περιέλθουν στην αντίληψη μας όλα τα σημαντικά θέματα τα οποία θα μπορούσαν να εντοπισθούν σε ένα έλεγχο. Κατά συνέπεια, δεν εκφράζουμε γνώμη βασισμένη σε έλεγχο.

Συμπέρασμα

Με βάση την επισκόπησή μας, τίποτα δεν έχει περιέλθει στην αντίληψή μας που θα μας οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι οι ενδιάμεσες συνοπτικές ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δεν έχουν ετοιμαστεί, από όλες τις ουσιώδεις απόψεις, σύμφωνα με το ΔΛΠ 34 'Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά'.

Έμφαση θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 6 των ενδιάμεσων συνοπτικών ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στις σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία των ενδιάμεσων συνοπτικών ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και την εκ φύσεως αβεβαιότητα που σχετίζεται με τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αναπροσαρμογές στο πόσο των απαιτούμενων προβλέψεων για το Συγκρότημα. Στο συμπέρασμά μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σάββας Πεντάρης
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

Ernst & Young Cyprus Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία
23 Νοεμβρίου 2015